

Bibl. Hung. Iankow.

A. m.
M. 678. 2.

H. D. No. 23.

RMKT. 1222

Teljes péld.

Az Isten Anyaszentegyházában Lelki harczot tartó Vitézeknek, lelki sebek fajdalmát enyhítő,

LELKI
FLASTROM.

Mellyet:

Egy tudós Lelki Doctor-nak, Lelkek sebeit enyhíteni kívánó hivek számára, nagy tanátsal, és munkával állított, Lelki Patikájából készített

OSZTOPANYI
PERNYESZI SIGMOND.

1878

COLOSVARATT,

Nyomtatott Veres-egyházi
Szenteyel Mihály által, 1678.

1. Sam. 12. 20.

Ne féltetek, jöhetnek mind ezeket a gonoszságokat meg-cselekedtétek, de mindazonáltal, az Urrel ne szakadgyatok, hanem szolgáljatok az Urnak teljes szívetekből.

Parabol. 28. 13.

A' ki el fedezi vétkeit, jól nem leszene dolga, a' ki pedig meg-vallja és el-hagyja, irgalmasságot nyer.

1. Johan. 2. 1. 2.

En Fiaskáim ezeket írom néktek hogy ne vétkezzetek, hogy ha valaki vétkezéndik, vagyon szószóllónk az Atyánál az igaz János Christus.

Es ő a' mi bűneinkért engesztelő: nem csak a' mi bűneinkért pedig, hanem mind az egész világnak bűneire,

Az en édes Idvezítő Uram János fűsömnak drága Evangéliomát, szívünknek hűségével igazán hirdető Istennek áldott szolgáltnak és Prédikátorinak, Istentől kegyelmet, Szent tiszteteknek gyakorlására erősséget, lelki szolgálattok, banálhatatos hűséget, és végig meg-meg-rádált kívánok.

MEly igen hozzáragadott Istennek Szentel a' bűn az emberi nemzetséghez az mi első szüléinknek esetek után, meg-tetszik az Isten könyvében le-tört nagy Szenteknek-is szomorú esetekből. Meg-ismérte volt ezt amaz minden királyok felett való bölcs Salamon Király, midőn ekképpen sohajtoz: oh vallyon s' ki mondhatná Prov. azt (ugy mond) tiszta az én szívem, tiszta vagyok az én bűneimtől. Ennek súlyos terhét viselte amaz Istennek kemenszéjében meg-

A 2

pro-

probáltatott, s' minden hiveknek példájokra ki-tétetett, Istennek áldott embere a' Szent Jób, mikoron illy nyögéssel tellyes szót bo-

Job. 14 csáta-ki szájából: *Hogy ha most*

16. 17. *az én lépésimet meg-számlálad, és*

18. *az én bűneimért ha el-vestesz, és úgy mint egy csomóban az én vetkeimet bé-pecsételve az én álnokságimhoz adod. Bizonyára a' hegy ilyen terek alatt le-szakadna, és az kőszikla-is az ő helyéről el-mozdulna. Oh szegény léleknek rettetetes terhe! Bizony édes Idvezítőnk, mennyei fok nyomorúság scholájában tanult, szent Apostolának-is lelkére hatot volt ám ennek az nyavalyáságnak érzése, s' ez-is facsará-ki belőlle amaz ke-*

Rom, *szerves szót: Oh én szegény ember,*
7. 24. *kicsoda szabadít meg (ugy mond) engemet ez halálnak testéből.*

Ha azért Istennek szentei abban az arany időben-is, olly igen lebbhetta a' bűnnek tűzes nyila,
az I-

az Isten hiveinek lelkeket, annyival inkább ma, midőn a' bűnnek ereje el-hatalmazott, bizonyára több, és nagyobb sebeket ejt ez, az Isten hiveinek lelkeken, mellyet, még az Istennek belső szentei-is keservesen éreznek gyakorta. Olvassamamaz Istenes jámbor Stau-pitiushnak példáját, (mely bizony keservesen jut sokszor magam példájával elzemben) a' ki gyakorta szokta vala barátjának mondani: Ego plus quam milies Deo vovi &c. En ugy mondezernél többör fogadtam fel Istennek hogy meg-jobbírom életemet, de soha bé-nem tölthettem; mellyet bizony ma-is én, s' más bönből szabadulni kíváno jó lélek méltán mondhat.

Midőn azért az én lelkemen-is sok halálos sebeket ejtett volna ez méz gyanánt mérget ado el-lenség, nem keveset győtrődtem ennek keserves fájdalma miatt;
A 3 nyög-

Luthe.
sub E.
pistol.
Gal.
C. 1.

nyögtem fohászkoztam, kíváltképpen azért, mert sebemnek orvoslására nem találhattam olly Doctort e' földön a' kire bizhatam volna annak orvoslását; a' kire pedig mertem volna bizoni, annak nem mertem undoksága miatt meg-mutatni. Végre megszána az én édes Istenem, és mutatata énnékem egy Lelki Doctort, a' kivel még ez előtt (59) esztendővel készitetett volt az én lelki sebemre egy Lelki Flastromot, melyet mihent Isten az én lelki sebemre ragasztá, mingyárást megűnénk annak fájdalma, oly hathatós-is volt pedig, hogy nem csak az fájdalmat enyhítette-meg, hanem, még a' sebben lévő vad húsokat-is meg-mutogatta; melynek midőn illy-nagy hasznát érzettem volna, gondolkodni kezdém, hogy talán más felebarátomnak-is esett ilyen lelki sebe, s' igen jó lesz, ha meg-mutatom.

szegé-

szegénynek, ezt a' lelki orvosságot: Fogám azért pennámat, és ezt a' Lelki Flastromot ki-íráom, egyedül a' végre pedig (bizonyítom Istenel) hogy használlyon (nem az egészségeseknek mivel hogy azok *nem szűkölködnek orvos nélkül*) hanem az én Istenem meg-sebhetett lelkű hívainek, a' kik szívesen kívánnák, s' ohajtyák, lelki sebekből való meg-gyógyulásokat. Ajánlotam pedig néktek Istennek Szentjei ez kis munkát a' végre, hogy mi érettünk szegény bűnösökért könyörögjetez a' mint a' 6. Lélek Jak. 5. parancsolta. Vegyétek jó neven azért Istenek Sentei, és az Istenek hiv szolgainak, az népért való nagy szorgalmatosságoknak példájok szerint, könyörögjetez érettünk, és ugyan túságodgyatok Isten előtt érettünk való eszedezestekben, hogy szabaduljunk meg minnyájan, valakik

Marc. 2. 17.

Jak. 5. 14. 15. 16.

A 4

az id-

az idvetséget szomjuhozuk, a-
maz lelki Orofzlánnak szájából.

Kiért a' Felséges mindenható
Isten, az ő szerelmes Fiáért áld-
gyon-meg minden lelki és testi
áldomásokkal; ez élet után pe-
nig, vigyen-bé amaz örökké va-
lo dicsőségben, az holott sokak-
nak meg-térítetése után, en-
gedgye Isten, hogy *fényletek*,
*mint az Egnek csillagi mind örök-
kőn örökké Amen.*

Dan.
12. 3.

Azén Uram Jésus Christusomá-
nak ismertetiben edgyik meg-
nyomorodott Atyátok fia.

O. P. S.

A' Kegyes Olvasóhoz.

Em oka nélkül mond-
gya K. O. az Istennek
Lelke a' Kerelztyén-
embert jó vitéznek,
s' még penig *Christus Jéfusnak* jó² Titus^{2. 3.}
vitézének, mert bizonyára vala-
minthogy az külső vitézeknek
állapottok, nem lehet harcz nél-
kül, s' abban meg-sebeledés nél-
kül, úgy a' Jésus Christus lelki vi-
tézésének-is lehetetlen lelki harcz
és seb nélkül véghez vinni az ő
világi pallya-futásának idejét.

De jaj mely gyakorta sebes-
dik halálosan-is meg a' jó vitéz,
úgy annyira, hogy sokszor nin-
csen-is immár reménsége néki az
élethez, hanem csak sohajt, nyög, Pfal²
sohászkodik, és gyötrődik; két^{102.}
ségben azért szinte nem esik, ha-
nem tudakozik, és szorgalma-
toszkodik, hol találhatna olyan

A5

jo or-

A KEGYES

jo orvost, a' ki az ő halálos sebé-
it meg-gyógyíthatná, és ha azt
fel-találhattya, ugyan meg-vidul,
ha csak valami fájdalmat enyhítő
Flastromot ragaszt is halálos sebé-
re: mert vagy onfán neki re-
ménye hogy a' mely jo orvos
ollyan enyhítő Flastromot ragas-
tott sebére, találhat olyat is az,
melly az ő sebeit, ha későre-is
meg-gyógyíttya.

Vallyon nem így vagy oné dol-
ga a' Christus meg-sebefedet lel-
kü vitézének? Bizony így va-
gyon K. O. az igaz lelki vitéz-
nek, sőt fokkal fellyeb annál,
mert oly gyenge az, hogy csak mi
kicsiny lelkén esett sebecskét is,
felette igen fájkal, s' nem is nyug-
harik addig, valámig az ő édes
Mennyei orvosa az Ur Jesus C.
Sz. Lelkének mennyei vigasztá-
lo Flastromával, és enyhítő *kene-
tivel* meg nem orvosoltja.

Midőn azért ily szűkségeket
lát-

OLVASOHOZ.

látnám az lelki harcban szünte-
len izzado vitezeknek lelki sebek
orvoslására, im én-is az én Uram
Jesus Christusomnak leg-undo-
kab férge, jollehet arra sem va-
gyok méltó hogy dicősféges ne-
vét említsen, de az ő édes Atyái
irgalmaságában bizván, készíte-
tem egy Flastromocskát ez ilyen
(lelki ellenségtől meg-sebefete-
tett) lelki vitezek orvoslására.

Illyen orvosságokból készíte-
tett azért az a' Flastrom: 1. Meg-
mutattya minémű undok az em-
ber (meg-térése előtt) az Adám-
ban, s' mely rut abban öltözött
köntösében; tudni illik még az
bűnben vagy on: 2. Azt muto-
gattya meg, mint tisztította-ki
az ő édes meg-váltoja őtet abból
az undokságból, és minémű álla-
potban állította az Evangelium a-
latt: 3. Arra tanít mint kel a'
meg-sebefedet (bűnben esett)
embernek magát bátorítani a' két-

ségben esés ellen: 4. Mint kel à Christusban bé-oltatott embernek rendelni életét Istenére, és felebarátságára nézve: 5. Vadnak benne egynéhany Pœnitentialis Könyörgések, és Enekek, melyekkel az öbes lelkű (avagy valami nagy bűnben esett) ember joltévó Istenét engesztelje. Ezek noha ez szerint ebben rések-re nem ösztattak, de ez Flastromocskában mind meg-vadnak.

Kérlek K. O. el-vettetett alá-
való és tudatlan állapotjáért az
Authornak ne ved-meg e' kis
munkát, mert bizony nem ma-
gam dicsekedésemért irtam, sem
nem azokért a' kik még-nem ér-
zik az ő sebeket, nem-is azért,
hogy bűnre való bátorságot ad-
nék valakinek, mert ugyan-is ret-
sido. *tenetes az olyanak Istennek kezei-*
10.31. *ben esni*, mivel az ilyenek ellen.
Ibid. az Ur meg emésztő tűz; nem-is
12.29. a' tudosokért irtam, (mert tudom
hogy

hogy azok ilyen ezernél-is job-
ban tudgyák ezeket mint én) ha-
nem az gyógyulást kíváno meg-
se befedet lelkű együgyű embere-
kért; Flastrom-is ez, sebre való,
nem ép, és egésséges tagra, és ha-
ékes stlyussal nincsen-is, de Isten-
nek dicsiretíre való, a' mely igen
czifra beszédet nem kíván: ol-
vasd végig azért K. O. s: meg lá-
tod hogy tapasztafsz lelked jává-
ra való jót benne; ha pedig ked-
ved szerint nincsen, s' nem akaró
véle élni, ne itily-meg, hanem
fogyatkozásomat a' jó lelki ismé-
retért fedezd-el.

Az emberek állapotjárul^{Bsa.41.}
mindazáltal gondolkodgyál mely^{14.}
változo, mely mulando, és mint^{Pla.90.}
a' füst el-enyésző. Az Istennek^{3.4.}
Lelke a' Sz. írásban az embert fé-^{5.9.}
regnek, életét semminek, álomnak^{Ib.102.}
hírte ő meg-sáradó fűnek, beśédnek,^{4.12.}
fűstnek, árnyéknak, mezei virág.^{Esa.40.}
nak, párának, nevezé: mellyek^{6.7.}
1Pet. 2.
24.
J.k.4.

felől ha jól gondolkodunk, bizony majd mondani mindenik csak egy szempillantásig tartó.

Jaj ha csak (az örökkévalósághoz képest) ez szempillantási időt is, az világiakban, az ördögnek kedve szerint, és a' testnek kívánsága szerint töltjük-el, micsoda reménységünk lehetakk or, mikor ez árnyékhoz hasonló életből, a' vég nélkül való életre által kel költözünk, bizony job' lőtt volna nem születni, mint az Istennek haragjában mulni ki ez világból. Az örökké való dicsőségre pedig oly foros uton kel menni, hogy arra a' testbéli lanyarusa-

Mat. 7. ^{14.} ^{Matc.} ^{10. 15.} ^{Rom. 3.} ^{8.} ^{1. Cor.} ^{11. 30.} ^{Pl. 5. 5.} ^{3id. 12.} ¹⁴⁹
 ságok miatt, *felelte kevesen men-*
nek: nem is megyen oda a' ki oly
alázatosan nem veszi mint a' kú
gyermek: a' testi ember sem veheti
ám azt el: mert, meg testiek va-
gyunk, rávol vagyunk Istenül.
Szent és békéséges élet nélkül sem
lathatja senki az Istent.

Mind

Mind ezek azért így lévén, méltán gondolkodhatunk akarki is a' maga életéről, mint vagyonszerűségénél az ő lelkének állapotya; Boldog bizonyára a' ki igazán mondhatja maga felől, hogy az ő erős harczában sem lehetett oly ereje a' Sátánnak, hogy a' világ és a' test által halálos sebben ejthette volna; nagy boldogság bizonyára s' nagy áldása is Istennek, (kiben az én Istenem ez után-is tartszon-meg minden hívket) méltó hogy Istennek buzgó hálát adgyon, és szüntelen könyörögiön hogy ez után-is megtartsák: vigyázzon-is hogy ha áll, meg lássa el-ne esék, mert az hamar meg-történhetik.

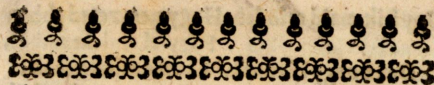
Ti pedig meg-sebelsédet lelki Kegyes Olvasók, ne essetek kétségben, bizzatok az Jესus Christus érdemében és ragaszkodjatok lelki sebetekre ez Flastromocsakát, kérjétek-is amaz mennyei áldott

1 Cor.
10. 12.
2 Sam.
11. 2. 49

dott orvost az Ur Jესus Christust,
hogy meg-gyógyítván lelki sebe-
teket, oltalmazzon nagyobb és
mérgefebb sebtől.

Kiknek könyörgéseket hal-
gasd-meg, lelki sebeket gyógyíts-
meg, ennek utánna mind örök-
ké épségben tarts-meg, és az örök
életben boldogíts-meg én ke-
gyelmes Istenem a' te szerelmes
Fiadért, a' Bárány Ur Jესus Chris-
tusért, Amen.

Lelki sebek fajdalmában ve-
letek edgyűt szenvedő.
Idveségtekért szíveffen köny-
örgő alázatos szolgátok.
O. P. S.

*Tekintetes Nemzetes Ofztopá-
nyi PERNTESZI SIGMOND*
kedves ócsém Uramnak.

Pernyeszi Nemzetből, Régi őss gyökérből,
Nevekedet fiatal,
Ki fel-nevekedvén, Istenes erkölcsben,
Szépen meg virágoztál,
Továb kegyességben, Elvén Istenesen,
Szép gyümölcsöket hozál,
Aztenagy eleid, Ki terjett nemzetid;
Külső politiában,
Nagyra nevekedtek, s' Meisze ki-terjedtek;
Világi állapotban,
Nagy tiszteteket bírtak, Sokaknak szolgálta,
Ez földi méltóságban.
Uri állapottyok, Földi Uraságok,
Denem lévén állando,
Multanak fogytanak, Végre szállottanak,
(Dolgok lévén változó)
Csak magános számra; Edgyes állapotra;
s' Nagy Atyád volt utolsó.
Látharo Exemplom, Mert az volt (ugy tudom)
Nemzetedben utolsó.
Nagy tiérekben forgott, Kivel fokát jádzott,
Szerencse mely változó;
Végre csak egy fiat; Hagyott árvát; s' olyiat,
Ki hamar volt el-mulo;
Ugy

Ugy itilt majd minden, Hogy nemzeted ebben
Fogy-e emlékezetből,
De az nagy Istennek, Ki űra mindennek,
Máslőn rendeléséből,
Mert tégedet ada Világra; s' válszta
Magának, kegyelméből.
Szerelmes Flának, Oly hív szolgájának;
Ki nem ez földiekben;
Terjeszted hitedet, Fogyoit nemzetedet;
Ugy hozd emlékezetben;
Hanem szent munkádban, s' azok virágában
Maradgy emlékezetben.
Drága: (hogy emlitsēm) Amaz munkád nékem;
s' El hittem másoknak is,
Az mely sok lelkeknek, Válsztot híveknek
Idvőstégekre pás;
Ördög, világ ellen, Bűn, test, s' más vesélyben
Erős oltalom az-ia.
Ez peng az, melyet Most elméd szűk, nevelt,
Más szentek munkájából,
Magyarul tanított, s' Az gyengéknek, adott
Világra, szent munkádból;
Valaki olvasa, s' Jozanon, fontollya,
Kegyes indulattyából,
Tettetés szin nélkül, Nem hiszlekedésből,
Nagy javának mondhattya,
Egész életének, Cselekedetinek;
Vezirének tarhattya,
Mely után ha mégyen, Senkiülne félyen,
Mert boldog Isten uttya-
Itt, az lelki vitéz, Oly lelki Doctort néz,
s' talál lelki harczában;
Hogy

Hogy nem tévelyeghet; Vesélytől nem félhet
Lelki csatázásában,
De baj-vivásában Nyertes lévén, osztat
Er lelki hazájában.

Az Olvasóhoz, vagy Lelki Vitézhez.

SZemléd kérlek azért, Olvasd az Istenért,
Ely ez nagy lelki joddal,
Készítsd lelkedet, Fényes elmédet,
Ez Doctortanácsával;
Meg-látod mint hizik, Eppül, gyorsodik;
Lelked ez tudományyal.
Azerő az harczban, Vagy az viadalban
Valamint kívántatik,
Igy ott a' bölcseség, Nem utolsó szűkség;
Nem kevésbé kelletik.
Mind lelki, s' mind testi, Földi, s' más világi
Jo, töllünk meg méretik.
Ugy jodtol né maradcz, Vesélybe sem juthatz,
Egész életed rendiben,
Ha ez tanáccsal éliz, Lelki tudománt véz,
Okoson bé szivedben,
Melyre hogy segéltyen, Olvasó, az Isten,
s' vezérlyen, légyen Amen.

Az Autorhoz.

IStened kedvében, Buzgo szerelmében,
Egő, munkás kegyes szű,
Tőe méltán vigadhat hog' oly jodra juthat
Melyből nagy jó d ki nő, s' jű.
Tudni-

Tudniillik, hogy benned Régi s'p nemzedék
Uj emlekezerben jü.
Hiszem; ez sem semmi Detováb kel nézni

Te hasznos munkáidban,
Mert nem csak mulandó, Hamar változando
Hirt mérsz s' hatcz ez világban,
Hanem az menyégben, Szentek seregében
Iratol boldogságban.
Lehet hát vig szived, Meltán dicsirheted

Azt a' kegyes Uradat,
Ki erre jutatta, s' Homályban nem hadta
Majd utolsó ágadot;
Hanem lelki jokkal, Boldog hír hagyással,
Aldgya ki mulafodat.
Irárm ezt jó szívből, Nem bizelkedésből.

Mint édesb Atyádsia,
Az hatvan harmadik Rfztendő hogy lépik.
Világban bujdosomra.
Nevem meg-láthatod, Hatudni akarod,
Ritmusim folyásiban.

PAULUS UJHELYI,
de Tisza-Ujhely.

SS)O(S&

Az Keresztyén embernek ez élet-
ben levő állapottyáru való beszélgeté-
se, egy meg-sebeledet, s'gyógyulást ki-
vántó Lelki vítéznak egy lelki Doctör-
ral: mely fok tudos és kegyes emberek-
nek Szent munkájokból szedegettetett az
meg-sebeledet lelki ísméretnek meg or-
voslására s' vigasztalására.

LELKI VITEZ.

Z mi régi szokásfunk-
bol s' barátságunkból
veszek én most bátor-
ságot kedvesbarátom,
hogy te tüled értekezsem fok dol-
gok fölől az én épületemre s' vi-
gasztalásomra; melynek (mate-
riája) fundamentuma egy dül
csak az Isteni tisztelet, melynek
régtyül fogván te immár Tanito
Mestere vagy: Elsőben azért
arra a' kérdésre felelly-megénne-
kem: *Mimodon tetszett isten-*
nek, hogy tégedet igaz Keresztyén-

né és

né és az Ur Jესus Christusnak tagjává tegyen; kit te a' mint látom szüntelen valo forró buzgosággal viszeledsz?

L E L K I D O C T O R.

Azért az régi barátságért az mely működöttünk volt, s' azért is mivel hogy kívánságot látom eletednek kegyesen való igazgatására a' Jესus Christusban: Ezt az Istennek bennem valo jó munkáját tüledel-nem titkolom, annak okáért a' mellyeket mondok szorgalmatosan reá figyelmezz: mert az igaságot az én tulajdon lelkem ismeretiből világosítom meg tenéked.

Az Isten az ó haragjának bosszúállásának és az örökké valo károhozatnak örökkésévé tett engemet, az Adámnak eseti által, és az ördögnek rabsága alá adott, a' ki énnékem Uram, igazgatom, fejem, Fejedelmem; sőt Istenem is volt: és az én akaratom szor-

rosab-

rosabban volt öszve kötötte az ördög akarattával mint sem halaki egy tőkéhez száz lánczal kötötnék. Ennek az ördögakarattjának én tellyes szível, minden indulatimmal, tehetségemmel, erőmmel, és életemmel engedtem, úgy hogy az ördögnek törvénye az arant az én szívemben és tagaimban bé-iratos volt; és az ördögöt minden én hatalmommal és minden akaratommal valamint én tülem lehetett nagy serényen követtem: miképpen a' fel-vetet kő hogy terméseti serint viszsa jű, és olly sebességgel esik le, a' minémű az ő nehézsége. O! mely fene és mérges sível gyűlöltem az én felebarátomat! mely nagy elmébéli bosszonzokodással öltem meg őtet én magamban, mely nagy erőszakos dühösséggel és mely forró kívánsággal követtem a' házasság rontást, a' paráznaságot, a' tisztátalanságot! mely

mely nagy gyönyörűséggel foglaltam mint egy tobzodo az én háfamnak! mely szorgalmazatosan meg-csaltam másokat! mely nagy igyekezettel kerestem e világiakat, valamit gondoltam, foglaltam, és cselekedtem az Isten előtt mind iszonyu, rut, és utálatos volt; és az ő tisztességére semmit én nem vihettam végben. Az ő törvénye és akarattya nem is volt az én szivemben avagy tagaimban irva, az mellyeket színtén oly nehez vala énnékem követnem a' mely lehetetlen magától a' kőnek az ég felé menni. Annak felette olyan nagy vak-ságban aluttam volt el, hogy meg nem láthattam s' meg sem érezhettem mely nagy nyavalyában s' boldogtalanságban forogék, valamig Moses a' törvénynek meg-mutatásával engemet fel nem serkentett. Midőn a' törvényt az ő erejében prédikáltatni hal-

hallottam hogy az Isten tellyes szivemből és minden reménségemből tartozom szeretni és tisztelni; mivel hogy ő az, a' ki engemet teremtet, és ő az én Uram: Es felebarátomat; sőt még ellenségemet-is egészen és tisztán kel szeretnem mint magamat: mivel hogy őket a' maga képre teremtetted Isten kinek fiai ők-is binte mint én, és őket a' Christus az ő vérén binte úgy meg-váltotta mint engemet, és az örök életnek örökösüvé tőtte; Es hogy tartozom meg-cselekedni mindeneiket valamiket Isten parancsol és mindeneiktől meg-kel tartozkodnom valamiket meg-tilt, minden szeretettel és kegyelsséggel az én szivem rejtékének buzgó indulatyaiból.

Akkoron az én lelkem ismérti az Isten ellen és az ő törvénye ellen dühösködni kezdé, soha nem volt a' tenger akarmi szél-

vészben-is oly meg-háborodott mint akkor az én lelkem ismérti: mert lehetetlen vala énnékem (vesztett természetű embernek) a' törvényt úgy mint jó dolgot javallani; és az Isten a' ki a' törvényt adta vala igaznak itilni, mivel hogy az én természetem ellen volt az: és engemet s' minden cselekedetimet kárhoztatta; azt pedig honnét vegyék régi végét nem mutatta meg, és semmi irgalmaságot nem prédikállot; hanem engemet az Istenel való vi-

'Rom. 8. za vonásra kifiztetett, ' s' arra 4. 15. készerített, hogy őtet mint valami kegyetlen Tyrannust szidalmazzam káromollyam. Bizonyára külömben nem-is lehet a' dolog midőn arrul gondolkodtam, hogy az Isten engemet ilyen gonosz természetűnek olyan törvényt adott, mellyet bé-nem tölthetek: Midőn még lelkemben ujja nem születtetem mind elmém,

mém, mind akaratom, mind okosságom, oly erősen és szorosan az ördög akarattyához ragadott volt mint ha ízeggel avagy láncczal volt volna azzal öszve foglaltva.

Ez vala az a' rablás! melyből engemet a' Christus vissza hozott, meg-váltott s' szabadságban állított: az ő vére halála, békeséges türése az, mellyel a' fidalmat, boszszonkodásokat és az Istennek tellyes haragját el-vette: Az ő könyörgési bűjtőlési kegyel ségi és a' törvénytök kellestés bé-töltése, engeztelték meg az Istennek haragját; és az Istennek jó akarattyát én hozzám hozták, s' azt nyerték hogy az Isten engemet szeretne, és annak utánna nekem Atyám lenne, még pedig irgalmas a' ki az én erőtlenségemet meg-gondolná, és az ő lelkét mellyet Adámban én túlem el-vőtt vala vissza adná, hogy ő engemet

vezérellyen igazgasson és meg-erősítsen, el-fizakasztván már ő azt a' kötelet mellyel engemet az ör-dög szorossan meg-kötözött vala.

Mikoron a' Christus így prédikáltatnék, és az igiretek is mellyek az Isten könyvében vadnak meg-magyaráztatnának (melly prédikáció Evangéliumnak hívattatik) és én-is azok felől mély-ségeffen gondolkodtam volna: akkor az én szívem meg-kezdé lágyulni, és az Istennek kegyelme; irgalmassága és joságának az Christusban valo meg-világosítása meg-kezdé bigulni s' szívemben töltetni: Mert midőn az Evangéliom prédikáltatnék, az Istennek lelke (nékem úgy látszik vala) az én szívemben be-ment és az én belső szemeimet meg-nyitotta és én bennem élő hitet munkálkodott, az én sérelmes lelkem ifjúsággal meg-költöztatta mely édes legyen a' Christusnak keferü halá-

halála, és melly kegyes irgalmas legyen az Isten immár a' Christus érdeméért: Engemet pedig arra készített hogy visont ötet szerezsem, és hogy az ő törvényével meg-edgyezzek s' azt javallyam: ugymint melly az igaz Istentől csináltatott és adatott. Végezet-re én bennem olly kívánságot indított hogy én meg-gyógyulhassak, éhezném szomjuhoznám az nagyobb igazságra, és kívánnék nagyobb erőt a' törvénynek tökéletesebben való bé töltésére: És hogy minden cselekedetemben mindenkoron az Istennek tisztességét és akarattját szelidséggel keresném; az én cselekedetimnek is hibás voltát a' törvény által kárhoztatnám. Es az én idvétségem-re valo jó munkája pedig Istennek két dologban áll: Ugymint a' törvénynek és az Evangéliomnak munkájában: A' törvénynek prédikállása kölcs volt, melly az

B;

én lel-

én Ielkém ísméretit bé-zárta és kárboztatta: Az Evangeliomnak prédikállása pedig más kólcs volt, melly ugyan azt meg-öldotta: Es két kenetekkel (ugymint a' Törvénnel és az Evangeliommal) éltenek, az Isten és az ő Prédikátora énnékem szegény bűnösnek meg-gyógyításomra. A' Törvény az én nyavalyámat világozságra hozta, és olyan volt mint valami csipős emészto kenet, melly a' meg-veszett húst meg-emészttette, a' gonoszoknak is gyökerét, és minden vesztését ki-szaggatta: Minden én bizodalomat mellyet az én jó cselekedetimből, érdemből, és a' ceremóniákból remélhettem volna, tellyességgel el-metthette és minden én igazságomtól engemet meg-fosztott, és szegénységre jutatott. Meg-ölt engemet midőn a' Pokolra küldene, és majd fínte az utolsó kétségben esésben

ejte-

ejtene, és az Urnak utát (a' mint keresztfő Jánosrol meg-iratott) kéfitené: Mert lehetetlen dolog volt addig a' Christusnak én hozzám jöni valamig én magamban avagy valami egyéb földi dolgokban vetettem reménységemet és valamig magam igazságában vagy valami kegyes munkáimnak gazdagságában biztam.

Annak utánna el-jött az Evangelium melly lágyabb és felidebb Flastrom volt melly az én elmémnek sebeit meg-lágyította, fájdalmát is meg-enyhítette s' engemet is egészégre hozott: Az Istennek Lelkétel-hozta ki a' Sáránnak kötelét meg-oldozta és engemet erős hittels' buzgó szeretettel, az Istenhez és az ő akarattyához kapcsolt, a' melly kötelek erősebbek voltak mint sem azt az ördög, a' világ avagy egyéb akar-melly teremtetett állat meg-öldozhatták volna. En pedig szegény

B4.

nya-

nyavalyás bűnös ezt az Istennek nagy irgalmaságát tapasztaltam; magamban bizonyoson el-is hittem hogy az Isten engemet soha el-nem hágy, sem az ő irgalmaságát s' szeretetét én töllem el-nem vonza: A' Szent Pállal edgyütt bizodalommal fel-is kiáltottam:

Rom. *Kicsoda szakaszt-el engemet az I-*
3. 21. *stennek szerelmétől. Végezetre*

valamint hogy annak előtte az őrdögnek rabsága s' akarattya alatt mindennemű gonoszt cselekedtem (mert olyan vala az én természetem hogy másképpen nem cselekedhetem vala) úgy mostan mivel a' Christus vére által az Istenhez kötöttem, őrdögöt jót cselekezzem az én lelke-mért és az én mostani természetemért: Im már reménlem hogy a' te első kérdésednek eleget töltem.

L E L K I V I T E Z.

Igaz; de a' mint én látom te magad-

magadat a' te bűneidért felettébb kárhoztatod. Emlékezem pedig arra hogy te gyermekégedtől fogva jó indulatu voltál és magadat mindenkoron tisztességes emberséggel viselted, el-sem szenvedhetted soha azoknak társaságokat, a' kik paráznak, káromkodók, Isten igéjének meg-utálói, avagy részegesek voltak; (kiket jó társaságnak hinak most) sőt a' te cselekedetid, minden emberek között, mindenkor mint jók hívek és igazak, minden emberektől dicsírtetnek: Miért hát hogy magadat olyan átkozottnak és utálatosnak cínálad és azt mondod hogy te mind eddig tellyességgel a' gonofsághoz ragadtál, és hogy; a' te akaratom az őrdögnek illy nyomorult és ifonyu fogsága alatt volt mind ez ideig.

L E L K I D O C T O R.

A' mit szöllok barátom! azt

én tudom és az én Istenemet kérem hogy adgya nékem az ő kegyelmét hogy az én nyavalyáságomnak tökéletesebben való értelmével s' az én bűneimnek nagyobb meg-utálásával tehesselek arról vallást: Az Adám eseti által én természetem szerint haragnak vagyok fia, születésem szerint az Isten bocsfzú-állásának örököse még az én fogantatásomnak kezdetül fogva, és midőn még az én anyámnak méhében feküdtem a' bűnnek rabja voltam, abban merültem, jöttem e' bűnnel tellyes világban. Es jollehet az én bűnömnek gyümölcset sem születésem előtt, sem az után nem mutattam hamar meg, mind azáltal teli voltam természeti méreggel mellyből minden gonoszok származnak, nem-is lehet hogy ne vétkezzem ha alkalmatosság adatik reá akar melly gyenge s' iffiu legyek-is: Mert az én

termé-

természetem tulajdonképpen engemet a' vétekre viszen, mint a' kigyót az ő természeti a' maráfra; Es valamint a' kigyó hogy ha csak kicsiny idejű-is; sőt ha még e' világon nincsen-is teli vagyok még reggel, nem-is lehet ha idő és alkalmatosság adatik reá hogy osztán annak gyümölcset ne teremtsen, és mint a' Vipera és kurta kigyó avagy a' varas Béka, nem azért utálatos az emberek előtt hogy gonoszt cselekedett; hanem azért a' méregért a' melly ő benne van, és azért a' gonoszért mellyet ő néki természet szerint meg-kell cselekedni: Ugy sinto én-is azért a' természet szerint való méregért vagyok utálatos Isten előtt, a' melly én velem fogantott és születtetett; ha szinte különképpen egy egy vétket nem cselekezem-is. Es mint hogy nem az a' gonosz téfzi a' mérges állatot kigyóvá, a' mellyet ő cseleke-

B 6

szik;

szik; hanem mivel hogy maga a' fereg mérges a' télzi ötet gonofszá és a' hatya által, ötet; Igy minket-is nem a' mi gonofsz cselekedetink téfznek először gonofszá; De mint hogy természet szerint gonofszok vagyunk, annak okáért a' gonofsz mind gondollyuk s' mind cselekefiszűk; a' mi törvény által való kárhoztatásunkra, a' miakarattunk-is ellenkezik az Isten akarattával, a' mi ellenségünknek akarattával pedig mindenebben meg-edgyezünk.

L. V. Soha még én az én bűneimet olly igen nem érzettem a' miat te, és noha sok nehéz véreket cselekedtem, mind az által a' törvény nem volt még énnékem ollyan rettenetes, engemet nem kárhoztatot halálos sententiát reám nem mondott, az én lelkem isméréti is az örökké való büntetésnek féltelmével nem gyótrótt mint te néked

néked láttatott lenni. Melly dolgra nézve gyakorta félek hogy az én igaz Vallásom csak csupakép mutatás; annak okáért hadd hadd hallyam a' felől a' te itéletedet.

Meg-mondatott bizony! hogy L. D. ha ki az égben akar jutni által kel annak a' Pokolbéli kinokhoz hasonlító lelki gyótrelmeken evezni: Mert senki nem érzi s' eszébe sem vészi a' Christus vérének hatáságát valakia' Pokolnak gyótrelmét nem érzette: Se ebben a' gyótrelemben minéműkülömbőség vagyon; az Istennek-is akarattya az, hogy azokat az ő fiait is az ő meg-térélekben némellyek inkább s' némellyek kevesebbé érezzék. Ezechiás az ő halála előtt edgy kevesé így panaszkodik: Hogy ha az Isten mint az Oroszlyán az ő csontyait meg-rontya hogy a' fájdalom miatt nem solhatott hanem mint a' Darn és a'

Ez. 38.

13. 14.

Fecske pitegett, és nyögött mint a'

Job. 6. galamb: Jób mond: *Hogy Isten*

4. és néki ellensége, és ötet helyhez tette

23. 24. *mint edgy tárgyat a' mellyet lövöl-*

dózzón, és hogy a' mindenhatónak

nyilai sulyosok ő rajta mellyeknek

mérge ugyan meg emészterte az ő

lelkét: Egynéhány Soltárokban

íratya Dávid az ő állapottyát;

De fő-képpen a' 130-dik Soltár-

ban a' mellyet így kezd el. A'

Pfalm. *mélységből kiáltottam te hozzád*

130. 1. *Jehova. Melly annyit téssen*

mint ha mondaná. O! én szegény

lelkem ne csüggedgy-el tellyes-

séggel, ne győzőrd rendkívül ma-

gadát: a' te bűneidnek terhe erőf-

fen nyom ugyan tégedet, de ne

engedgyed hogy az tellyeséggel

el rettentessen tégedet: olly igen

alátafitattál a' mélységnek mély.

ségében hogy szertelen kell kiál-

tanod; ha azt kívánod hogy a'

magasságban lakó Ur meg-hal-

gasson; A' Pokolnak örökkévaló

tűze

tűze sem megszűzre vagyon ettől a'

tótól a' mellyben a' tegonofzsa-

gid tégedet bé-meritenek, ugy

hogy azoknak az ő írásokat és jaj-

gatásokat is könnyen meg-halha-

tot a' kik ott a' meg-szabadulá-

nak reménsége nélkül vadnak;

De az Isten ki még az ő hiveit is

a' Pokolnak szájálg alá veti, mi-

koron az ő tisztekről el-felelkez-

nek, az az Isten mondom onnét-

is vizsgálja tudgya hozni. Annak-

okáért ez után oda le ne szállj ha-

nem szivedet szemeddel egygyütt

fel-emeld és kérjed az Istent hogy

az ő segítő kezeit tenéked ki-

nyujtsa.

Vízont az írásokban az em-

bereknek talállyuk olly példajo-

kat, kik lelkeknek minden bűn-

miatt való szorongattatási nélkül

meg-tértenek Istenhez. Micsoda

gyötrelme volt a' lelki ísméret-

nek a' latorban az ő el-töltött go-

nosz élete miatt midőn az ő halá-

la orá-

la oráján meg térne a' kereft-fán? Mi módon rémült-el Lydia az ő gonofságáért kinek szívét ő maga mondatik az Isten megnyitni hogy Pálnak és Silának prédikatiojára menne, ki mindgyárt azon órában kész lőn őket vendégségben hívni, melyet nem cselekedhetett volna ha oly megháborodott lélekkel lett volna mint Ezechiás Dávid és Jób?

Ugyan ezent mondhatni a' róm-lóc tartó felől, és azok felől a' kik a' Péter prédikatioját hallották Jerusálemben a' Christusnak meg-

öletése felől, ottan mindgyárt szívükben meg-keseredének. Annak-
okáért midőn Isten minket el-ké-
sít kik merő csak testiek vagyunk és bűnnek meg bűszszótt gané-
jos helyei; sőt merő meg-fertez-
tetett csupa emberek, midőn
mondom Isten minket el-készít
hogy a' Szent Léleknek templo-
milegyünk és az ő kegyelmeinek
tárhá-

tárházai, néha gyenge eszközök-
kel él; a' mi meg- gyógyításunk-
ban: és azt cselekeksi, hogy min-
ket a' törvény ha szerető szemmel
néz-is; De rettentő szemmel se
nézzen, néha ismét némelyek el-
len a' törvénynek hegyit meg-
köszörüli hogy a' szívet mélyen
meg-sebesítse, és olyan légyon
mint valami keserű csipős orvof-
ság melly a' lelket igen mardossa.
Szemmel láttyuk azt-is hogy a'
mi testünkön való kelevénynek
nedvesége a' tőnek szurásával
szinte ugy ki-tisztittatik, mint a'
beretvának metczésével. Annak-
okáért ha Isten az ő lelkével a' te
bűneidért való poenitentzia tartá-
sodat nem a' te kívánságod sze-
rint hanem az ő szent akarattya-
szerint munkálkodta csak gyen-
gén, nintsen semmi oka a' te pana-
szolkodásodnak, hogy ha penig
Istenes bánattal gyötrettetel a' te
bűneidért, az-is Isten kegyelmé-
nek jele te benned,

Csele.
16. 14.

Ibid.
ver. 30

Ibid.
Cap. 2.
37.

L. V. Bizony nagy vigasztalás az, mellyet nekem adcz, az Isten is adgya énnékem hogy azt kedvesen vegyem; de kérek tégedet, hogy a' te életednek mind ez óráig való állapotját bővebben magyarázd-meg melly által mind én s' mind mások intessenek-meg.

L. D. Valami másoknak elő-mene-telekre lehet ha szinte az én gyalázatomra lészen-is soha nem akarom el-titkolni. A' mint hogy vétekben fogantattam és születtettem, úgy az én bűléim-is engemet tudatlanságban neveltenek, és soha az én gyalázatomat és nyavalyáságomat énnékem a' törvényből meg-nem mutatták; úgy hogy sokáig úgy voltam, mint valami mély álomtul el-boritatott és úgy éltem mint ha sem Menyország, sem Pokol, sem Isten, sem ördög nem lőtt volna; Sőt gyakorta az én meg-bátorodott lelkem ismérteivel maga az ördög

ördög (a' mint most vésem esembe) hitette azt el hogy én Istennek fia vagyok, és hogy szinte úgy idvezülök mint akár melly keresztyén jó ember. Melly el-hitetésben én meg-nyugodtam, vala s' azt igaznak lenni hiszem vala; úgy hogy mikor az Istennek szolgája a' gonofságért és a' testi bátorságért az Istennek itéletivel s' a' gehennának tűzével fenyegetett, gyakorta mondom vala én az én bomsédimnak hogy én reménlem hogy idvezülök midőn más a' gehennában volna. Es midőn kérdenek vala ha meg-tartatnámé mind a' törvénynek parancsolatit; azt feleltem hogy meg: és kérdeván ha soha nem érkeztem; mondtam hogy régen cselekedtem ugyan úgy gondolom azt, de a' mi azt a' vétket illeti mivel hogy kevelek voltanak azt reménlettem hogy az Isten azokat énnékem meg-engedi. Így az én

az én szomszédim az én társalkodásomban gyönyörködtenek, és ő tőlök jámbor embernek tartattattam. Noha mindazonáltal az Isten előtt bizony haragnak fia és mindenkor az őtdógi lélektől illettetett tisztátalan okralan fenevad voltam: Mikoron pedig a' törvényt hallottam prédikáltani, és az Istennek fok és iszonyu ítéleti felől emlekeztem volna, mellyet láttam azokon az emberekben a' kiket szinte olyan jámboroknak írtam mint szinte én; akkor az én állapotom felől gondolkodni kezdem, az én vétkeimet és szitkozódásimat tőmben kezdém venni; és kiváltképpen valami ideig felette nagy félelmet szerzett én bennem a' törvénynek átka úgy annyira hogy az én testem reszketne, étfaka sem nyughatna s' nekem mindenek rettenésemre volnának. Ha othonn voltam

voltam azt hittem, hogy a' ház énterám omlik, ha kinn voltam mindenütt attól féltem hogy a' föld meg-nyilik s' engemet elevenen elnyél. Mindenekről még a' kitől nem kell vala-is félek vala, az én ételem-is úrálatos vala énnékem: mert Istennek ilyen jó teremtésére magamat méltatlannak vélem vala, s' féltem-is hogy Isten az ő igaz ítéletéből azt nekem méreggé ne fordítsa. Az én szívemnek betegsége elébbi el-tőlött életem miatt fok könyveket hullatottt én velem; akkoron megemlekezém Dávidnak a' Soltásokban mondott szavairól hogy tudni illik: *az ő könyhullatásai lőtenek volna néki itali.* és hogy könyhullatásával öntözte volna az ő ágyát. Akkoron az őrdög mind ábrázattyát s' mind szavait meg-változtatá és iszonyu rettenetes szóval kiáltya vala fűleimben hogy: En meg-vettetett vagyok,

Psal.
101.
10. és
6. 7.

gyok, az ő fia vagyok, nincsen az Isten fiai közül senki én hozzá hasonló: És az én elmém-béli betegség a Pokolnak rettenetes büntetésének kezdeti. Az én fájdalom penig annyiival nagyobb vala, hogy senkinek az én elmémnek állapotját nem mertem jelenteni: mert féltem attól hogy engemet meg-nevetnek, és az én betegségem-is csak meg-cusoltatik. Végre azért arra tértem hogy edgy kegyes és tudos Prédikátorhoz mentem kinek az én állapotomat meg-jelentettem, és minék utánna két avagy három nap ott mulattam volna, fok vizsgálást vörtem mind az Istennek irgalmasága felől mellyen nékem a Szent irásban mutatott, mind az ő buzgó kegyes és hatásos könyörgéséből és annak utánna (Istennek legyen hálá) mindenkoron volt néminémű vizsgálásom az ördög unszolás ellen;

ellen, s' bizodalomom mind a' menyorszárg felől s' mind a' felől hogy én most a' Jésus Christusnak tagja vagyok s' ez után-is mind örökké a' léfzek.

Honnét tudod azt hogy Isten L. V. a' te bűneidet meg-bocsátotta.

Onnét hogy magamat bűnös- L. D. nek ismértem lenni és el-hiszem hogy az Istennek akarattya vagon az én bűneimnek meg-bocsátására s' hatalma-is vagon.

Meg-engedtem hogy hatalma L. V. van Istennek arra; De hogyhogy tudod hogy Isten meg-akarja azt tenéked bocsátani: Mert meg-isérted hogy a' te bűneid felette igen nehezek.

Ugy vagon; de a' Christus L. D. szenvedése fokkal nehezebb, és ha finte az én bűneim a' bársonynál verefebbek volnának-is mind azonálta a' hónál sejtérbbe, és a' gyapjunál lágyabbakka lehetnek.

Ugy de számtalan fokszor vét- L. V. kezteél?

Kér-

L. D. Kérlek ne azt mond mit cselekedtem, hanem mit akarok az után cselekedni?

L. V. Mit akarsz azért az után cselekedni?

L. D. Ez Isten kegyelméből az én tökélleres szándékom (mellyet Istenhez nyújtandó könyörgésemmel meg-erősítetek) tudni illik hogy ennek utánna a' vétket inkább el-kerüllyem és jobb életet kövessék:

L. V. Avagy elégnék itiledé azt:

L. D. Hogy nem? Mi van még hát hátra.

L. V. Az Istennek irgalmasága és kegyelmessége melly tégedet tellyességgel el-hagyhat.

L. D. De azt soha meg nem engedem: mert én eléggé bizonyos vagyok az Istennek jó akarattya felől az én lelkemnek idvösségére.

L. V. O kérlek mutasd-meg azt énnékem mert az a' dolog az mellyet én fe-

én felette igen kívánok, tudni illik hogy a' te meg-probált dolgaiddból az Istennek kíváltképenvalojosága felől bizonyos lehessék:

Bizonyára meg-cselekezzem. L. D. azt a' szerint a' valóság szerint a' mint Isten énnékem értenem adta. Mindeneknek előtte penig az a' mód énnékem leg-jobb erősségem, a' mellyel Isten magát én körülöttem viselte. Az első parancsolatban meg-hagyta az Isten hogy ötten Istenemnek tartsam, és az Uri imádságban is arra tanit engemet hogy ötten Atyámnak hijjam. A' világot kíváltképpen magáért teremttette; rész szerint penig minden teremttett állatokat az emberért következtésképpen én értetem is: hogy nékem hasnomra szűkségemre s' intésemre szolgállyanak. Továbbá ő engemet a' maga képére teremttet, okos lélekkel, testemnek szép formájával meg-ékesített; holott en-

gemet varas bekává, kigyóvá,
 disznóvá képtelenné teremthetett
 volna. Annak felette csecsemő-
 koromban, gyermek koromban
 iffiúságomban, és az én meg-
 alapodott időmben, engemet sok
 veszedelmek ellen meg-tartott.
 Mellyek mind az Istennek én
 hozzám való áthatatos szereteti-
 nek el-hívésében erősitének en-
 gemet és azt cselekedik hogy ő fe-
 lőle semmit ne kételkedgyem.
 Midőn Pogány lehettem volna,
 imé az Istennek úgy tettett hogy
 keresztyén szüléktől születtem
 és az ő Anyaszentegyházában
 meg-kereszteltettem melly a' vá-
 lasztottakban a' belső ujjá szüle-
 tésnek és a' fogadott fiúságnak je-
 le, és hitet kíván mind az én bű-
 neimnek meg-bocsátása felől,
 mellyet Isten az ő Sz. Lelke által
 akar én bennem munkálkodni.
 Holott a' tudatlanságnak idejében
 igaz Isteni tisztelet nélkül szület-

tettem

tetthettem volna, úgy tettett I-
 stennek hogy ebben a' tartomány-
 ban születtem a' holott most az
 Istennek isméretiben világosabb
 értelemben vadnak az emberek,
 mint akár mikor-is ott és egyéb
 tartományokban - is voltanak.
 Holott meg-veszett értelmű em-
 ber lehettem volna és sok féle té-
 velygésekben sákadásokban eret-
 nekségekben eshettem volna, az
 Istennek jó vóltából az én értel-
 mem meg-világosított, az Iste
 az én semeimet meg-világosítot-
 ta hogy látnék, és az én szívemet
 arra vitte hogy az ő tiszta igazsá-
 gát magamhoz kapcsolnám.
 Mind ezekkel az én hitemet ab-
 ban erősitem meg, hogy az Isten
 énnékem mindenkoron Atyám
 volt, most-is az, s' mind örökké-is
 a' léfzen, és mikoron ezt a' világot
 el-hagyom, az örök életnek ko-
 ronájár énnékem meg-adgya: ro-
 vábbá mivel hogy az Istennek igi-

C 2

reti

reti felől mindenkoron kételkedik az ember (ha az ő maga gyarlóságában gondoltatik) ha szintén azok Istenre nézve bizonyosok is, az Isten az ő véghetetlen könyörületességéből hogy az kételkedésnek minden alkalmatosságát el-metbené, az ő lelkét igiri az ő fiainak: ugymint, az ő fiuvá való fogadtatásoknak és idvességre való el-választatásoknak bizonyos zálogát. Most pedig minem utánna az Isten lelkének tettett hogy engemet az én hypochritaságomból el-hijjon, és az ő Anyaszentegyházának tagjává tegyen, olyat érzek magamban, melyet annak előtte soha nem éreztem, sem hallottam: Az előtt a' könyörgésekre és az Isten igéjének prédikálására nagy kényszerítéssel mentem, most pedig az Istennek igéje énnékem eledelem, életem és italom: a' könyörgések is énnékem nem nehezék: hanem

rend

rend szerint való gyakorlásim: Mikor reggel fel-kelek nem esik jól énnékem ha elsőben is Istennek nem könyörgök, és ő felségének bálákat nem adok; mikor valamit akarok cselekedni, mi-gyarást eszemben jut énnékem, hogy annak idvőséges elő-meneteliért Istennek könyörgjek. Az én könyörgésimben nagy örömet vigasztalást és az Istennek igen nagy jó akarattját tapasztalom, nem-is nyughatom meg, semmi dolgomat is jól nem cselekedhetem, ha azt először az Istentől Christus által nem kérendem. Végezetre mivel hogy az én el-mém tellyességgel csak e' világi dolgokban foglalatoskodik, felferkentetem és néminémű képpen vonattatom is arra, hogy Istennek könyörgjek az én bűnimnek bocsánatjáért, és az én idvőségemnek bizonyos voltáért; a' könyörgés közben pedig

C;

olyan

ollyan sobaj ásim voltanak a' mellyeket én ki-nem mondhatok. Hoanét vadnak mind ezek? valyion az ördögűl-e? semmiképpen nem. Sőt ezekben a' cselekedetekben ő volt az én ellenségem és azoktól el-tiltóm: Mert mikor meg-terhelhetett és erőtelen voltam ő kísértett és kistetett az ő ravaszságával azokra a' vétkekre engemet, a' mellyekkel az én romlott természetem felette meg-köteleztetett vala és én ő néki engedvén ezekben a' vétkekben annyira meg-keményedve és meg-vakulva voltam, hogy jó darab ideig az Istennek igijét és a' könyörgéseket kevesre bocsúlítottam. Jól vagyon, talám én magamtul vőttenek hát eredetét? semmiképpen nem: Ez az én romlott természetem a' vétkekben és a' világnak gyönyörűségiben gyönyörködött inkább, mint efféle lelki munkában a' mellyektől ő engem

engemet inkább el-vonszon, és mint az ön ugyan el-nyom engemet. Nem bihetem hogy olyan mérges Basiliscus olyan jó tojományokat tojhassék, avagy hogy olyan keferű gyümölcs fák a' minéműek az Adámban mindnyájan az emberek, olyan édes gyümölcsöt hozzassanak a' minéműeket Isten kíván; hanem ha öket az Adámból az ő irgalmasságának kertiben plántállya, és a' Christusnak lelkét ő beléjek öltya. Annakokáért ezek az Isten lelkének munkái: Es az én lelkem ismereti-is ezekkel bizonyosabbá lett affelől, hogy a' fogadott fiaságnak lelkét énnékem adta, azért az ő jósága és irgalmassága mind örökké én velem meg-marad: Mert az Istennek ajándéki ingyen adattatnak, és a' kis egyszer szeretett mind örökké szereti: Annak felette az Istenfiainak is némelly gyümölcsseit

Rom.
11. 29.

tapasztalom ennen magamban, mellyekkel az Istennek hozzám való jó akaratyában meg-erősítetem: Azt mondgya szent János az ő elsőlevelében: *hogy abból ismérjük mi meg hogy a' halálból által viterünk az életre hogy a' mi atyánkfiait szerestyük*: En bizony az én szívemben buzgó szeretetet érzek ő hozzájuk valakik jó keresztyének, ha szintén őket soha nem láttam és ismértem volna is, kész vagyok őket mindenben segíteni; sőt ha az én szívemnek edgy csepp vérével bízna, nálhatnak is nékiek, bizony azt is odaadnám: Annakfelelte minden bűneimet és gonofságimat, felelte nagy gyűlöléssel kerülöm: és felelte kívánom az én iteltre el-jöendő Jesus Christusomat látni. Bánom valóban hogy én az Istennek törvényét nem töltherem úgy bé a' mint kellene. Mind ezeket az Istennek be-

nek befédéből tanultam én, hogy mind ezek az Isten fainak jelei. Így immár látod kicsodák azok az én jeleim annak meg-mutatására hogy én a' vitézkedő anyaszentegyháznak tagja és az Isten-nél kegyelemben vagyok.

Erőssen hiszszé azért te a' Chri- L.V.
stusban (mert azt láttatnak bizonyítani ezek az erősségek) s' nem kételkedel-e az Isten irgalmasságában?

Semmiképpen nem: Mert ez L.D.
az én Christusomban való hitem kételkedéssel is ostromoltatik; sőt még a' kétségben eséssel is csak nem el-nyomattatik, nem csak akkor pedig mikor vértkezem; de még az ellenkező késérretekben is, a' mellyekben Isten engem bóbocsát, hogy az én szívem mind a' kép-mutatásokat, mind a' gonosz gondolkodásokat, mellyek abban tartanak, az én hitemet is melly igen gyenge, ha-

Jouloképpen az én nagy szerete-
 temet meg-mutassa énékem, azt
 pedig olykor, midőn magamat
 tökéletesnek gondoltam lenni.
 A' reám jövő késértetekben pe-
 nig meg-nem álhatok, és mivel
 hogy vétkezem az én hitem erő-
 len, midőn bocszúsággal illette-
 tem meg-nem engedhetek; a' nya-
 valyákban, kárvallásokban és e-
 gyéb nyomorúságokban, békéte-
 len vagyok. Midőn az én fele-
 barátom szűkölködik s' azt az én
 javaimból segíteni kellene, akkor
 meg-hűl bennem a' szeretem. Így
 innét azt tanultam meg, s' olyan
 értelemben vagyok, hogy lehe-
 tetlen embernek jót cselekedni,
 ha Isten segítséget nem ad: De
 mind ezekben: a' kifizetetekben
 sem vész-el azért az én hitem tel-
 lyességgel, sem az én szeretetem
 sem az Isten törvényének javallá-
 sa, hanem csak meg-erőtelened-
 nek betegeskednek és igen meg-
 sebe-

febednek: Valamint az én bű-
 léim körül viseltem gyermek ko-
 romban magamat bintén úgy vi-
 selem most az én Istenem és men-
 nyei szerelmes Atyám körül ma-
 gamat. Midőn gyermek voltam
 az én bűléim engemet bölcseség-
 re és jó erkölcsre tanítottanak,
 én-is az én atyámat és az ő paran-
 csolatit szerettem, az ő hozzám
 való szeretettit is észemben vő-
 tem, láttam hogy ő engemet sze-
 ret, tudtam hogy minden ő pa-
 rancsolatit az én jómsra céloznak,
 és hogy ő semmit sem parancsol,
 az ő maga javáért, hanem az e-
 nyimért: kire nézve minden ő
 igiretihez biztam, az ő parancso-
 latit örömeft és szorgalmatosan
 végben vittem, és minden napon
 a' scholát szabad akaratom serint
 gyakorlottam: Azonközben lát-
 tam történet szerint, hogy né-
 mellyek játszkodnak s' mindgyaráft
 ki- cstenek mind ezek az én el-
 C 6 mém-

méből, meg állottam, ő felőlök gondolkodtam, s' végre vélek edgyütt játszodni kezdettem, elfelelkezvén mind Atyámról, Anyámról, mind az ő szerezetekről, és hagyományokról s' végre az én magam javáról is: Mindazáltal sem az ísméret, melly az én atyám szerezeti felől én bennem volt, sem a' hit mellyet az ő igiretiben helyhez tettem, sem az én ő hozzá való szerezetemet, sem az én engedelmeségem, nem töröltettnék volt tellyeséggel el; hanem elborítottatnak volt a' gyermeki hijábanvalóságoktól: mint midőn valaki vagy aluszik vagy el ájul. Mihelt penig a' játékra való kívánságomat eléggé betöltöttem avagy valakitől meginttettem mindgyárást az én előbbi tudományomra vissza tértem. De az nem használván, sok kifiztetek fogtanak engemet körül, és a' törvény, mint egy kin-

zó hó-

zó hóhér győtri vala az én lelke mésméretit, és valójában elhittette vala azt én velem, hogy engemet tellyeséggel el akar vetni az én Atyám; sőt ha megkaphatna engemet a' keresztyvifelékre adna, úgy annyira hogy sokáig készebb voltam inkább el futni mint sem az atyám házához vissza térni: Az atyai dorgálásnak és szerezetnek el-hagyásának félelme, azzal a' bizodalommal melly én bennem az én atyámnak hozzám való szelidsége felől volt harczol vala; és kicsiny hijja volt, hogy az én hitemet el-nem fordította. De mibelyen az első boszszontásnak forrósága rólam meg-szünt, mindgyárást felköltem, és az én elmém inkább megcsendefedet: Akkoron az én atyáimnak szelidségi és engedelmeségi az én tulajdon elmélkedésimből, avagy mások egyéb vizsgálталásából elmémben jövé-

C7

nek,

nek, és mindgyarást el-bittem, hogy az én atyám engemet el-nem vét, sem el-nem hágy, hanem inkább azt gondollya hogy én ollyat többször soha nem cselekezzem. Midőn azért így gondolkodtam, haza mentem, félttem ugyan, de kétségben nem estem, mert a' régi beretet nem azt hozta; Noha az én szívem nem finre volt csendes és bátorságos, valámig az én atyámnak azt a' bavat nem hallottam hogy ő minden gonosz cselekedetümről el-felekezett.

L. V. Midőn immár minden emberek hitinek gyengeségét s' a' magadét is világosan meg-mutattad, kérlek mutasd meg most immár azt is nekem, hogy vagyon az hogy a' keresztén ember az ő hitinek gyengeségében teljességgel el-nem nyomartatik; hanem inkább meg-vigasztaltatik és az idrőtség felől bizonyossá tétezik.

AZ

Az lsten az ő kegyelmessége L. D. szerint nem annyira nézi a' hitnek mennyiségét mint igazságát, a' kicsiny hitet-is javallya csak igaz legyen; sőt ha a' mi hitünk ollyan kicsiny volna-is miar a' *mustár mag* (melly minden magoknál kisebb) mindazonáltal még-is hatható volna, és az lsten reá tekintene arra. Valamelly szegény koldus ha szintén beteg fél kezű és gutta ütött-is; De mindazonáltal kezét ugyan kiterjesztheti, és a' királytul az almisnát el-veheti. Azonképpen a' gyenge hit-is eszközképpen hatalmas arra, hogy magát fel-emelje és a' mi mennyei királyunktól a' Christusban nekünk adatott véghetetlen irgalmaságot el-vegye. A' hit (Joan. 3.) Az Izraelitáknak szemekhez hasonlítottatik, melly ha szintén homályos s' darabos avagy másképpen meg-sérződött volna-is; mindazáltal ha

Matth
17. 20.

Joh. 3.
14.
Mos.
4 köny
21. 8.
9.

vala-

valamenyire a' Réz kigyót nézhőtné elég volna, az az tűzes kigyók marásának meg-gyógyítására és életének meg-tartására.

L.V. *Mivel hogy énnekem mindenekben teljességgel így eleget téfsz, kérlek mond meg énnekem, hogy ha leheté edgyszer s' mind az, hogy valaki gonosz is legyen s' igaz hitű is legyen, s' midőn a' hit valakiben mégyn ké-zi-é a' latorságot az emberből: Mert némellyektől hallottam hogy mondották hogy fokok hihetik az Istennek igijét mindazáltal az életre nézve sem-mivel sem jobbak sem nem szentebbek mint annak előtte voltak.*

L.D. *Vadnak ugyan fokok kik mihelt a' hit felől hallanak, avagy olvasnak, annak mindgyárt engednek és némémű elmékedések és vélekedések vagyon nékik a' hit felől, mint midőn valaki hitortort avagy valamelly tartomány-*

mányban lőtt dolgot mond, az emberek hogy ha ő reájok nem tartozik-is, el-hiszik azt és mint valóságos dolgot úgy beszélik, s' ezt a' képzéllést s' vélekedést hitnek hívják: Annakokaért mihe-lyen ez az ábrázolás és vélekedés az ő szivekben vagyon így follanak: Bizony ez a' tudomány igaznak látszik. mert én el-hiszem hogy a' dolog úgy vagyon és így azt vélik hogy ott igaz hit vagyon; De osztán midőn ő magokban sem a' Szent Léleknek valamelly munkáját, sem a' törvénynek rettenetes sententiáját, sem a' Sátánnak ízfzsonyu rabságokban való léteket nem tapasztallják, sem semminémű változást vagy jó cselekedeteket magokban ezekben nem vesznek; sőt inkább ellenben ő magokat ugyan azoknak látták a' néméműek az előtt voltak; akkor azt vélik, hogy a' hit nem e-
légsé-

légséges hanem ahhoz jó cselekedeteket is kell adni a' meg-igazulásra; De az igaz hit egyedül Istennek ajándéka, a' cselekedetekben hatalmas, mindenkor munkálkodó, jóságos cselekedettel tellyes, az embert meg-ujítja, újjá szüli, meg-változtatja, és új teremtet állattá csinálja, úgy hogy az az ő szívet tellyességgel meg-változottnak ismeri, akkor osztán szeretheti azt, a' mit ez előtt gyűlölt, és abban gyönyörködik a' mellytől ez előtt irtózott: Es végezetre gyűlöli azt a' mellyet ez előtt igen erőssen magához kapcsolt. Ez a' lelket is szabadság téfzi, és ő néki szabadságot ad arra, hogy az Isten akarattját követhesse; és szintén olyan ez a' léleknek a' minémű az egélség a' testnek. Midőn valaki hof/za betegséggben van, az ő lábait őtet nem tarthatták, kezei az ő munkájokat nem tehetik;

az ő

az ő iz-érzése meg-voltén, inkább még a' nád-méz-is keserű, az ő gyomra azokat kívánnya mellyek hányásra indítanak hogy meg-gyógyulhatna: De az egélség hozzá járulván azt tellyességgel meg-változtatja, minden tagoknak erejét meg-adja, minden akarattját és kívánságát azoknak cselekedésére hajítja, mellyeket az előtt meg-nem cselekedhetett; sőt azt sem szenvedhetette el hogy azokra intessék, akkor néki azt-is meg-adja, úgy hogy immára mellyek egélségek azokat kívánnya, az ő tagjai-is tellyes szabadságban legyenek; Es ő meg-cselekedhesse mind azokat, valamellyeket az egélséges ember cselekedhetnék: Es a' mint hogy a' gyümölcs fa magától hoz gyümölcsöt, szintén így a' hit-is munkálkodik a' kegyelem által: Mert a' mint a' gyümölcs fának nem szükség parancso-

rancsolatot adni, a' gyümölcs teremés felől: így semmi törvény nem szükség arra, hogy a' hívő, és hit által meg-igazított embert az engedelmeségre átok kényszerítse: Mert a' törvény az ő szívében bé-metzerett minden ő gyönyörűsége abban vagyon: és a' mint minden bagyomány nélkül a' természetnek vezérléséből eszik, iszik, lát, hall, szól, jár; ugy szinte kész szível a' törvénynek minden erőltetése nélkül hozza a' hitnek gyümölcseit az újjá született ember. Es a' miképpen az egészséges ember midőn szomjuhozik csak italt kíván, midőn éhezik ételt, és mikor vagyon, természet szerint eszik és iszik; Ugy vagyon az igaz hitű hű ember-is, mindenkor éhezi szomjuhozza és kívánnya az Isten akarattját, és csak az alkalmatosságot várja, melly ha adatik az Isten akarattját örömeit cselekedti.

fzi: Mert ez az áldás adattatott azoknak, kiknek reménységek a' Jesus Christus vérében van letéttetve, hogy éhezzenek, szomjuhozzenek, és kívánniak az Isten akarattját. A' kiknek ez a' hiri nincsen, haszontalanul beszilli az az ő hitit és jó cselekedetit, nem is érti az mit beszél, azt sem tudja hová czéloznak az ő szavai, mert sem a' hitnek hatalmát, sem a' léleknek munkálkodását nem érzi az ő szívében, hanem valamit a' hit és a' jó cselekedetek felől mondanak az írárok, azokat minden maga meg-probálása nélkül csak az ő vak okoskodása szerint magyarázza:

*Minden kevesetgyén gyülekezet-
nek tagja bűnös, és mindennap vétkezik ké többet ki kevesebbet: mert meg-vagyon írva. Ha azt mond-
gyuk hogy nincsen bűn mi bennünk magunkat meg-calljuk és igazság mi bennünk nincsen: Es Sz. Pál*

L.V.

1. Joh;
1. 8.

igy

Rom. 7. 19. 20. igit szóll: *Nem cselekezem a' jó mellyet akarnék hanem a' gonoszt cselekezem mellyet nem akarok: Hogy ha azt cselekezem (ugy- mond) a' mit nem akarok, nem én mivelemtebát azt hanem a' bűn a' melly én bennem lakozik: Így a' keresztyén ember bűnös, s' nem bűnös, melly miképpen lehetten a' te meg-próbált dolgaidból mutatd-meg nekem.*

L. D. En edgy ember lévén két tulajdonságu vagyok lelki és testi: mellyek ugy harczolnak én bennem, hogy szükségesképpen én-nékem, vagy elő vagy hátra kell mennem: mert sokáig edgy állapotban nem maradhatok. Ha a' kifirtetekben a' lélek vésszen győzedelmet, akkor ő erősebb, a' test pedig erőtlenebb; De ha a' test vésszen győzedelmet, akkor olly igen el-nyomattatik a' lélek, mint ha hegy volna ő rajta: És a' mint néha, ugy teszük nekünk álmuok-
ban

ban hogy edgy malom kőnél nehezebb teret vagy on a' mi mellyünkön, vagy midőn álmuokban igyekezzünk valami előtti futni, a' milábaik nehezebbeknek látának az ónnál, szintén ugy, a' lélek ugy el-nyomattatik és meg-terheltetik a' testül, hogy csak hijában harczol s' haszontalan igyekezi ő magát ez alól meg szabadítani, valamig Isten az ő irgalmaságával el-nem jó (a' ki az én nyögésimet-is az Ur Jéhus Christus által meg-halgattya) és azt az ő hatalmával meg-nem szabadítja, és a' testnek hátra valamit terhet nem tésszen, hogy annak nyomásával azt meg-tartóztassa, erejét meg-kiffébbítse és azt meg-öldökdöllye. Ha azért az én lelkemet, szívemnek az Isten törvénye felől való tudományát, penitencia tartásomat, és az én somoruságomat mind azért hogy vétkeztem, mind azért hogy még bűn-

Rom.
5. 1.

bünnel telyes vagyok. Az Isten irgalomságának a' Christusban valóigireti s' az Christus érdemét és az én hitemet mellyel, mind az Isten irgalomságát, mind a' Christus érdemes igazságát meg-fogom meg-gondolod, bűnös nem vagyok; hanem Isten előtt igaz; De ellenben ha az én testemnek romlóságára nélsz, bűnös vagyok: Mert azok a' régi Adámnak maradéki, és olyanok mint az Olaj fának törsoke, a' ki né-mellykor mikor az alkalmatosság hozzáágakat, leveleket, virágokat, s' még gyümölcsöket-is hoz; avagy hasonló valamely hoszfú betegségből fel-gyógyult emberhez, a' kinek minden ő cselekedeti hibásek: Mert midőn valamely nagy alkalmatosság adatik rettenetesíffonyu cselekedetekre tántorodom és a' bennem meg-maradott bűnnek gyümölcse kifakad. Mindazonáltal a' lélek engemet

gemet el-nem hágy; hanem az én tudományomra engemet vis-sza viszen, és így az Istennek jármát soha az én nyakamból ki-nem vetem, a' bűnnek sem engedekugy hogy ő néki szolgállyak; hanem ujjobban a' harcra magamat fel-övedzem; De inkább akarom, hogy te ezeket az írásokból érts-meg; a' Jónás példájában és a' Szent Apostolok példáiban. Jónás Istennek kegyelmében való bé-véve, és ő Felségének válastot szolgálja vala, hogy meg-jelencse a' világnak az ő akarattját. Elküldetik az Izrael földéről (a' hol ő Prophéta vala) a' Pogány nép közzé az egész világon való városok között leg nagyobb városban; melly akkor Ninivének nevezeték vala, hogy prédikállaná, és meg-mondaná, hogy negyven nap alatt el-veszne és el-fillyedne a' város mind lakosival edgyütt az ő bűnökért; Melly követséget

D

olly

olly nehezen véve fel a' Jónás; mint ha edgy afzszony embernek parancsolnák, hogy edgy eleven kígyókkal tellyes hordoban bémennyen; ugyan ezen dolog tör-ténhetett volna, hogy ha Isten Sárának parantsolt volna az Isáknak meg-áldozása felől, ugy a' mint Abrahámnak parancsolt, talám ő az Istennel elsőben disputált volna, minek előtte volna, mint ha ő Felsége néki arra elégséges erőt nem adhatot volna. Szintén így okoskodott Jónás: Itt ugymond az Isten népének az Izraelnek Profetájavagyok, kiknél noha az Istennek ígéje minden nap világoson vagyon, mindazonáltal az Istent meg-utállyák, ő Felségét borjú képbén tisztelik, és néki minden idegen dolgokban inkább szolgálnak, mint azokban a' melyeket ő Felsége rendelt. Annakokáért minden népeknél és nemzeteknél leg-rozsaszabbak, a'

bűntei

bűntetésre mindeneknél méltóbbak, még-is az Isten az ő nevéért és a' közöttök lévő kevés jámborokért ő nekik meg-enged, és őket általmazza: hát hogy hogy bűntetne Isten ennyi embert illy nehéz büntetéssel meg? kiknek az ő neve soha nem prédikáltatott, és a' kik tized részényire sincsenek olyan gonoszok mint ezek? Ha azért el-mégyek és prédikállani fogok, az Istennek és én magamnak gyalázatot berzek, és azt tse-lekeshzem hogy az Istent annál-is inkább meg-utállyák. Ettől az ő vélekedésétől indittatván az Isten színe elől el-futott és azt az Tartományt a' hol az Isten tiszteltetik vala, el-hadta: midőn pedig az hajóban bém-ent vólna Jónás, le-fekűvék hogy aludgyék mert az ő lelki ismérleti háborog vala az Istennek Ninivébe menő parancsolattya felől, és az ő testi okoskodása felől, az mely ellen-

Dz

kezős

kezöt mond vala (mely végre őtet meg-is győzte) és őtet más felé vitte, mint az kettős habul meg-szorittatott hajót: Az Jónás elméjének szorongattatása-is azért, őtet az nyugalomnak keresésére kényszeríti vala, hogy el-felelkeznek arrul a' parácsolatrul, melly az ő lelki ismérűt sérti vala, az mint cselekedeznek minden hitetlenek, az kik midőn nagy vétkeket cselekedtenek, minden erejekkel azon igyekeznek hogy mulatságokkal, és egyéb alkalmatosságokkal űzzék avagy fedezzék-el bűnöknek minden emlékezetit; mint Adám fige talavéllal az ő mezitelenségét; de Isten Jónást fel-serkenté és vétkei szemei eleiben tévé: Mert midőn az fors Jónásra esett, hihető hogy az vétkei akkor néki eszében jutottanak, s' lelki ismérűt nem különbben hátkodott mint az Tengeri háború. Akkor az

véli

véli vala hogy azok között egyedül csak ő volna vétkes, és valamint hogy ő az Isten-től el-futott, úgy az Isten-is akkor őtet el-hatarta: mert az gyermekben az veszőnek nézése azt cselekefi hogy ne csak bűneit ismérje meg; hanem atyának elébbi engedelmségét s' szelédtségét-is el-feleljse. Erre nézve jónás nyilván megvallyá az ő vétkét, s' tovább való életét nem remélvén, magát a' Tengerbe parácsollyá vettetni ha a' többiel nem akarnának veszni; De az Isten rendelt vala egy halat az melly őtet el-nyelné: Mikoron pedig valami ideig az halnak gyomrában lett volna Jónás: az ő lelki ismérűtinek nagy indulattya valamennyire meg-csendesedék, s' végre magába térvén és valami reménységet vévén, azoktul az kétségben esésnek indulattul-is mellyek az ő szívet háborgatták vala, már szinte meg-

D;

győzet.

győzöttvé az Istennek kezdé há-
lákat adni s' könyörögni: Miko-
ron pedig az szárazra vetteteit-
vólna, akkor olly kész szível volt,
hogy minden maga vélekedését
felre tévén örömeft ment az ho-
vá Isten parancsolta: Mert ujj
Scholában volt, és olly keme-
szében az hol a' testi bölcseség-
nek (melly az Isten bölcseségé-
vel ellenkezik vala) mindenné-
mő salakjátul meg-tisztittatott
vala: Mert az mig az Adámtul
reánk maradott vakságban va-
gyunk, nem lehet hogy az mi fő
jónkat gyönyörűségünket és di-
csőségünket kívánnuk, avagy
keressük: De midőn az
Szent Lélektől meg-tanittatunk,
lehetetlen hogy az Istennek aka-
rattját jó tetszését ne kívánnuk
és ne keressük. Akkor osztán
prédikálá Jónás a' Ninivébéliek-
nek: azok is poenitentiát tartot-
tanak: melly azt szerzette, hogy

ismét

ismét meg-mutatná az ő romlott
természetit, noha az hálnak
gyomrában meg-próbáltatott va-
la: olly nehezen szenvedte hogy
az Ninivébéliek el nem veszte-
nek, hogy az ő életét meg-un-
ván lelkének keservőségével kívánnya Jónás.
vala halálát, mert azt gondollya 4. 3.
vala, hogy az ő Prophétiajának
dicsősége el-veszett, mivel hogy
az hijában valóvá lőtt; de az I-
stentől meg-dorgáltatott; a' mint
az ő Prophétiajában meg-olvas-
hatod.

Az mi az Apostolok állapo-
tyára néz, Christus Urunk őket
mindenkor arra tanította, hogy Matt.
szelések és alázatosok legyenek; II. 29.
mindazonáltal gyakorta ők egy-
más között azon veszekedének ki Luc.
22. 24.
lenne nagyobb ő közöttök: Az Ze-
bedeus fiai pedig azt akariák va-
la hogy edgyik jobb keze felől másik
bal keze felől álljon Christus Urunk-
nak: könyörögni akarnak vala-

Matt.
20. 21.

D4

zon-is

Luc. 9. 54. zon-is hogy tűz szálljon-le az ég-ből és emésztsze meg az Samaritanusokat: Midőn a Christus kérde-né kinek mondanak engemet az

Matt. 16. 16. emberek, Felele Péter: Te vagy az élő Istennek Fia, mint ha Péter rökölletes ember vagy Angyal lőtt volna; De az után egy ke-veffel, midőn az Christus halálá-rul és szenvedéséről prédikállana, Péternek az nehéznek tetfzett s'

ibid. v. 22. Christus Urunkat meg-feddé, és va-lóban azt véli vala hogy ő Felsé-ge tréfálna avagy tudatlanul be-fizéllene: Es más alkalmatosság-gal midőn, Christus Urunk az be-tegnek gyógyításában annyira foglalatatoskodnék, hogy az étel-hez sem volna ideje, hozzá mené-nek s' dorgállják vala őtet, azt hívná hogy elméjéb-n el-ragadtatott volna: Es midőn edgy embert láttanak volna hogy a' Christus nevében ördögöket űzne, meg-tilták azt mivel hogy őket nem

köve.

Marc.
9. 38.

követi vala, olly kevélyek valá-nak. Es noha arra taníttya vala-
Matt. 17. 22. őket, hogy mindenkor meg-kelle-ne engedni embernek felebarátságá-nak
Luc. 17. 4. ellene való vétékét, mindazonáltal még-is nagy későre kérdi Sz. Pé-ter ha meg-kellene hűszor bocsáta-ni: mert azt véli vala hogy igen sok lenne ha nyolcfszor meg bo-csátana; Sőt az vég vacsorának i-dején kétször mondgya vala magát
Luc. 22. 33. Szent Péter meg-balni a' Christu-sal; De edgy kevés idő múlva ő-tet igen rutul meg-tagadá. An-nak felette midőn sokszor hal-lott a volna-is hogy nem kellene magáért senkinek bocsát állani; Matt. 5. 39. sőt inkább ha valaki embert jobb se-lől arczul csapja, tartsa bal felől-is. mindazonáltal mikoron Christus Urunk meg-fogattatott, kérdi va-la Szent Péter: Uram vágjuké őket
Luc. 22. 49. segyverrel? és még feleletet sem várt mindgyárt vágni kezdé: Es így láttyuk, hogy ha színtén az

D5

Istent

Istent egyszer hozzánk engedte-
lyűk, is mindazáltal, elsőben
csak gyermek, és ujjtanítványok
vagyunk, gyengék, és erőtlének,
az kiknek az lelki dolgokban, az
Tudományban, az szeretetben,
és annak munkáiban való neve-
kedésre szintén úgy kívántatik az
idő, mint szintén az gyermekek-
nek testeknek nevedésekére.
Az kigyónak nem vonattatik ki
egyszer az ő fulánkja, így az mi
természetünknek mérge sem, ha-
kevesedik, s' az halál előtt gyűke-
restül ki sem szaggattathatik.

L. V. Az te kegyes beszédidből sok kü-
lömb külömb harczokat látok, mel-
lyek az test és lélek között vannak :
Azt is látom hogy az test olyan mint
edgy igen nagy Oriás erőss, vastag, se-
rény gyors, az minémű vala Goliásb
az Istennek ellensége, az ördögnek
közöfse : A' lélek pedig hasonlatos a
gyermekhez az minémű vala az Dá-
vid, mostan született, erősten, be-
ges,

ges, nem mindenkor sérény, De mé-
csoda a' szközőkkel élő az testnek meg-
erőtelenítésében és az léleknek meg-
erőssítésében.

Az én testemet meg-szoktam
én fanyargatni konyörgésekkel,
bőjtölésekkel, vigyázásokkal, ir-
galmalságnak cselekedetivel,
szent elmélkedésekkel, és irások-
nak sűrű olvasásával: testi mun-
kával, minden gyönyörűségek-
nek tölle való meg-vonásával, ol-
lyan dolgokban gyakorlom ma-
gamat az mellyek ellenkeznek a-
zokkal az vétkekkel az mellyek-
re hajlandóbnak ismértem az én
testemet, és minden dolgoktól
meg-tartoztatom magamat, vala-
mellyek erőt adhatnának az test-
nek a' lélek ellen, az minéműek
az hívságok, fajtalan könyvek,
Comédiák, tiszatátalan társalko-
dások, csélcapságok, puha affo-
nyi emberi gondolkodások, főf-
vényesgrül való elmélkedések,

L. D.

(mellyek szent Pál által kárhoztattatnak, Eph. 5.) ez világi előmenetelnek nagyra becsüllése. Ha ezek nem léfznek elégségek az én testemnek meg-öldöklésére nyomorúságokat küld énnékem az Isten, hogy így engemet az jóban nevellyen, s' tőkélletességre vigyen: és az kifizeteteknek s' szorongatásoknak kemenczéjében engem mint az aranyat meg-tisztít és meg-vizsgál. Gyakorta fel-vétetvén velem az én keresztemet, és azon lanyargatya az én testemet annak öldöklésére: Ezt meg-tarts, ha az Isten tégedet a' tengerbe küld, s' azt igiri hogy veled el-mégyen, habokat támaszt ellened, hogy meg-lássa ha meg-maradsz-e az ő beszédében, és hogy az te hitedet és erőtlenségedet meg-lássad, és az ő kegyelmességét eszedben vedgyed: Mert ha a' Tenger mindenkor csendes volna, és ha soha

vetke-

veszedelemben nem élnél, (melyből csak egyedül ő vehet ki tégedet) az te hied merő csak azon maga hitség leane, és az Istenhez mindenkor háládatlan, felebarátodhoz pedig irgalmatlan lennél. Ha Isten gazdagságot ígér, arra az szegénység az út, az kit szeret meg-ostorozza, az kit fel-cemel ugyan azt meg-is alázza, az kit az idvességre visen ugyan azt elsőben kárhoztattya, senkit addig menyországba nem viszen, a' kit elsőben az nyomorúságnak mélységére alá nem küld; ha életet ígér, elsőben meg-öl, midőn éppeteni akar, elsőben mindent el-ront: mert ő nem olyan, hogy valami ő dolognak ujjítója volna, más fundamentumára is nem épít, mind addig sem akar munkálódni az míg valahol magunkban valami reménység van, hogy meg-láthassák az emberek miképpen foglaltattanak edgyü-

D7

vé,

vé, az ő kezei; az ő irgalmasága hatalma, kegyelme és igazsága mindegy munkában; senkit nem szenved hogy az ő dicsőségében részeslegyen; az ő munkái csudálatosok, és az emberek munkáival ellenkeznek: kicsoda ő ki-vüllötte az, a' ki az ő edgyetlen edgy szűlött fiát az ő gyönyörűségét, valaha halálra adta volna, még pedig az ő ellenségéért, hogy azokat meg-nyérné, és az ő szerelmével meg-győzné, hogy az ő szeretetét látván, az szeretetet néki viszza fizernék, s' másokat-is meg-igyekeznének haladni az ő jó cselekedetekkel?

Napot, Hóldat, tizenegy csillagokat látott vala Józseph álmában, hogy ötet tisztelik vala; De minek előtte az lenne, az Isten, olly helyre vitte vala ötet, az hol sem az napot sem az hóldat, sem edgyik csillagot-is nem láthattya vala, még pedig fok esztendeig s' bűntet-

bűntelen, hogy ötet tanitaná és alkalmatosá tenné arra az tisztelésre, az melyre menendő vala, melly által lelkeben meg-erősöd-vén annál jobban élhetné azzal: Téjjel és mézzel folyó földet igirt vala Isten az Izraelitáknak; De azért negyven esztendő alatt olly földön tartotta őket, az hol nem hogy valami téj avagy méz folyás lótt volna; de csak meg-iható viz sem vólt, ez pedig azért lótt, hogy őket tanitaná és nevelné mint az Atya az ő fiát, és végre jól tenne vellek, és hogy az ő meg-veszett természeteket el-venné, hogy lelkekben annál inkább meg-erősödnének és az ő jó teteményivel igazán élnének: Dávidnak-is mihelt az Országot Isten meg-igiré, mindgyarást fel-támasztá ellene Saul, a' ki ötet bintén úgy üldözné, miképpen az ebek szokták az nyulat üldözní, és minden rejtek helyyeiken mint edgy

edgy vad menyét vadásztatott', még pedig sok éltédeig, hogy eképpen ötöt meg-térítené, az ő gonosz kívánságát meg-öldöklenné, az ő nyavalyáit velle meg-ismértetné; és végre ötöt jámbor férfivá és jó királlyá tenné.

L.V. *Hát ha az történi, hogy valami nehéz vétekekkel meg-kétfirtetel és az lelket meg-gyózi az test, akkor mi esoda állapotban vagy?*

L.D. Te rajtad és én rajtam kívül, senki itt nincsen, tégedet pedig keresztyén embernek, s' nekem hűséges barátomnak tartalak, kire nézve tenéked valami dolgot jelentek-meg, melyet magam próbált dolgomon tapasztaltam: Azel-múlt éltendőben én, és az én házam népe az elztendőnek drágasága miatt olly szükségre jutotunk vala, hogy kenyérnél és viznél egyebünk majd semmink sem volt: kire nézve gondolkodni kézdém mimódon szerezhernék vala-

valamit az én házam népének táplálására, akkor jura eszemben hogy volna az mi falunkban egy gazdag ember, kinek sok juhai volnának, az melybűledgyet annak az embernek kára nélkül is el-lophatnék. Először pedig felette nehezen cselekedtem azt; de mivel hogy a' szükség kényszerít vala, s' mások-is sokan lopnak vala juhok, étszaka ki-mentem annak juhaihoz s' egy báránt el-loptam, melyet hogy mások adtak nekem, az én házam népének azt mondtam: Azt mindgyárt meg-öltem, az bőrit és bélit házamnak hátulsó részében el-áftam, az husának negyed részét pedig meg-főszűtük, s' hálá-adással (melly nekem szokásom) meg-öztük; De annak utánna felette igen meg-hűlék: mert az én könyörgésem úgy tebezt énnékem hogy Istennek előtte felette igen utalatosok. Ekképpen azért két nap

nap alatt minék űnk dőlgünk jól volt, de meg tapasztalám hogy az én szívem meg-keményedett, a-jakaim őszve ragadának, úgy hogy az én szokásom szerint nem dicsirhetem vala az Isten. Az után harmadik étszaka (az mint nékem tetszett) csendes lelki if-mérettel fekütem-le, éjtél után három oráig jól-is alutttam, akkor pedig álmomban mint ha valaki engemet az tömlőczbe akar-na vinni azt láttam, mindgyarást fel-serkenék, és a' félelemtől szorongattatván, magam környül félyel nézék, gondolkodni kezdék, miért félek én? De akkor meg-emlekezém hogy a' báránt el-lopván vétkeztem az Isten ellen: Az én félelmem azért akkor annál inkább meg-nevekedék, és azt véltem hogy az Pokol az én lelkemnek el-nyelésére nyitotta volt fel az ő báját, a' Törvény-is olly rettenetes ábrazattal

néz

néz vala engemet, és olly rettenetes képpen dörög vala az én fűlemben, hogy nem mertem az én ágyamban maradni; hanem fel-költém hogy el-fussak. Itt osztán az őrdög rá-mada reám, és azt a-karja vala velem el-hitetni hogy az Isten tellyesféggel el-verett engemet, mondván hogy a' kik Isten fiait az ő törvényét meg-tarthat-tyák; Te meg nem tartod, ha nem meg-rontod azt: azért meg-vettetett és el-kárhozott ember vagy. Az Pokol-is fel-tátotta báját hogy el-nyeljen tégedet: Akkoron kezdék magamban gondolkodni, hogy én mindenkoron leg-alább való hypocrita voltam: Mert miképpen hogy néha az napot a' fellegek meg-homályosították és az mi szemeink elől annyira el-vonják, hogy alig véhettyük eszünkben az napnak járását, akképpen az én váltságom meg-velszett indulatim és lelkem

ülmé-

isméretinek dühósége az Istennek magvát annyira béárnyékozták én bennem, az ő lelkét is el borították, mint ha tellyességgel megvettetett lőttem volna. Ugyan ez történt Dávidon, midőn az testi értelme szerint azon

Psal. kőnyörgött, *hogy Isten nyjitaná meg ő benne az ő szent Lelkét*, az

51. 12.

Isten peng az ő fiainak esetekben kezét az ő fel-emelélekre megmozdítta, hogy örökké az bűnben ne fekügyenek, az mint az ujjonnan nem. Izületek cselekeznek. Midőnek képen az bűn miatt meg-se befedett lelki ismérettől gyötretett m

Testá-

Testámentumára, és irgalmas sz: igiretre nézvén, ki az ő bent vétét a' kereszt-fán ki-ontotta. Annakokáért nagy bódogul az én házamnak néminémű rejteki helyében menék, az hol az földre borulván az én bűneimet megvallám, és az én Istenemnek ekképpen kőnyörgék:

Szerelmes édes Atyám Istenem, melly iszonyu utálatos csuda állat vag yok én, melly nyavalyás, melly bűnös, bizony az te csuda'atos irgalmaságodból vagy on az, hogy engemet ezer kárkózarra méltót, a' gyehennának tűze eddig meg nem emésztett. Az te igaz Isteni bent törvényed ellen vétkeztem, és az én felebarátom ellen, mert őtet megloptam, az kit te éretted úgy kell vala szeretnem mint magamat. Bocsáss meg énnékem édes Atyám az te szerelmes fiadnak az Christus Jésusnak szent nevéért a te irgalmaságodból tett kőnyörülő igireted és szent

*szent fogadásod szerint kérlek édes
Atyám, Uram, Istenem, ne felelkez-
zel-el ennek előtte nékem adott ke-
gyelmességedről, ne engedgye a hogy
az mostani vétekeiséimnek idején
azok én tüllem teljességgel el tá-
vozzanak, Amen.*

Illyen könyörgésekben sok
ideig foglalatostkodtam, végre az
Isten az ki az őtet segítségül hi-
vóknak mindenkor jelen vagyon,
engemet meg-halगतott, az én
szorongattatásimból engemet
meg-szabadított, és bűnöm bo-
csánattya felől bizonyosá tőtte :
Az után mindgyarást hogy az én
lelkem ismérteit inkább meg-
tisztithassam az én felebarátom-
hoz mentem, a' ki előtt térdem
álva sírással vallottam-meg az én
bűneimet, kérvén őtet hogy én-
nékem meg-bocsásson : Es ő né-
ki azt igartem hogy az *Isten tör-
vénye szerint négy annyit fizetek :*
Azpenig hálá Istennek magát ke-
gyelm

Mof. 2.
k. 22. 1.

gyessen s' irgalmalon mutatá én
hozzám, és az után (Isten akarat-
tyából) énnékem mindenkor ki-
váltképpen való barátom volt :
Igy Isten lassan lassan engemet e-
lébbi állapotomra viszsza vitte ;
mindazáltal nékem úgy tetszik ,
hogy az elébbi buzgóság most én
bennem nincsen ; attul fogva
mindenkor roz/szab-is voltam ,
az én Istenem az ő véghetetlen ir-
galmasságából, az ő kegyelmét
én bennem nevellye, és cseleked-
gye azt hogy jobb légyen az én é-
letemnek ki menereli.

*Avagy nem kárhoztattyaé hát L. V.
el Isten az ő választatott ha ő elle-
ne vétenek, mond meg kérlek mis
ittél/sz a' felől ?*

Semmiképpen nem : Mert az L. D.
mi idvességünknek fundamen-
ta az Istennek örökké való vá-
lasztásában erősítetett-meg, mel-
lyet sem ez világnak minden bű-
ne, sem az pokólbéli minden ör-
dögök

dögök el nem fordíthatnak. Az vétek ugyan az mi sziveinket meg-keményíthetik, hitünket meg-erőteleníthetik, és az Istennek lelkét mi bennünk meg-szomoríthatják; De a' mi hitünket tellyesíggel el nem törölhetik, sem a' Sz. Lelket mindeneftől mi bennünk meg nem fojthatják: Valakiket Isten az Christu bar fiaivá (leányivá) fogadott, azokban edgyet-is az bűnért el nem karhottat, mert ha azt cselekedné, Abrahám, Joseph, Dávid, Péter, Mária-Magdaléna, mind el-karhottak volna, mert ők is emberek lévén vétkeztenek. Az Isten hasonló a' kegyes Atyához; Az Atya pedig ha olly beteg fia vágyon, a' ki az nyavalyának ereje miatt mord kedvű, nem akar enni; sőt magátul azt vagy el-hajítja, vagy ha eszik-is ki-okádgya, az hideg lelés miatt ha békételen, bolondoskodik, az Atya

felől

felől gonoszul (zöll-is mindazáltal az ő házábul ki nem veti az Atya, hanem az ő állapotját bánnya, és valamiket az ő egérségére cselekedhetik, mindenciket meg-cselekeztik, és midőn meggyógyul nem emlékezik meg arról, melly rendeletlenül viselte magát az ő betegségében.

*Micsoda orvosságokat tapasztalás L. V.
leg hathatósabbaknak az te hitednek
meg erőssítésére, és az Isten kegyel-
mének benned való nevelkedésére, és
magadra nézve hogy midőn el fen-
del ujjobban fel emeltetésél?*

Bizonyára az Ur vacsorájában L. D.]
nagy vigasztalást találok midőn
lelkemben beteg vagyok, az el-e-
tésre hajlandó vagyok, midőn az
ördög, az test, és a' törvény én-
teám támadnak, mikor vétkez-
tem, meg-győztettem, és az én
Atyámtul való el-futásra kénsze-
rttettem. Az Isten pedig az ő
véghetetlen irgalmaságából és

E

bánja

szánakozásából az ő Sacramentumát fel emelte, mint egy magas hegyre tétetett kegyelemnek jelét, a' honnét nagy megszűlés mindenektől minden felől meg láttathassék, hogy akképpen az kik el-futnak vissza hivattassanak; sőt az ő Sacramentuma által ő minket öszve akar gyűjteni (mint az tyúk az ő fiacskáit) az ő irgalmasságának szárnyai alá, meg is parantsolta minékünk hogy azzal mindenkoron éllyünk, hogy az Christus Jánosnak vérében minékünk mutatott örökké való irgalmasságának emlékezeti mindenkor nálunk légyen, és annak légyen bizonyosága és pecsétje; mert az Sacramentum külső emlékeztetés szerint hathatósabban s világosabban óltya az szívet az hitet mint sem a' mit a' pusztán beszédek rehetnek. Mikor azért az Új Testámentumnak szavai és igireti, (*Ez az én Testem.*) ki-

mon-

mondatoknak, az hitet ugyan meg erősítik; De annál inkább akkor mikor az Sacramentum szemmel láttatik, a' kenyér megtöretik, a' bor ki-töltetik, s' még annál-is inkább midőn ezeket megkóstoljuk, s' izeket érezzük; Valamiképpen látod, hogy ha valaki másnak valami lágy beszéddel valamit igir s bizonyoságot nem állat, az, a' kinek az igiretet tötte, kétkedik, hogy ha valakában beszélé amaz vagy csak jádzik, megemlekeziké az igiretről hogy azt bé-teljesítse vagy nem; De ha valaki jó módgyával okoson áll, szavait hamarébel hiszik, kiváltképpen ha hittel-is erősíti, mert a' dolgot annál-is inkább erősíti, még annál-is inkább hakezét nyujja, zálogát adgya, bizonyosságokat állit, és ha maga tulajdon kezével irt pecsétet levelét adgya: Az ember pedig hypocritai képp mind ezeket meg nem tagadhat-

Ez

tya:

tya : mert ha az Isten nem félté-
is, mindazáltal az semérmeletse-
gért meg-cselekedzi, s' igirerit
meg-telylefíti, ha szintén olly ha-
talmas ember volna-is hogy őtet
nem kényszeritherném ha el-akar-
ná tagadni-is.

Mi így disputálunk, az Isten az
ő Fiát a' mitermészetünkben kül-
dötte el, a' mi nyavalyáságunkat
véle meg-érezette, őtet Jésu-
nak az az idvezítőnek nevezte.
Hogy az ő népét az ő bűneiből
meg-gyógyítaná. Az ő halála u-
tán pedig az ő Apostolit el-kül-
dötte hogy ez örvenderes izenete-
ket minékünk hirdernék, és a' mi
fűleinkbe bocsátának. Annak
felette Sacramentumot emelt;
hogy az meg-bizonyítaná, el-pe-
csételné, és nem csak fűleinkbe és
sêmeinkbe vinné bé annak gya-
korta való emlegetésével, s' néze-
sével; hanem az egysz emberben
is az szaglás és az érzés által, an-

nak

nak sokszori meg-ujjításával ed-
gyűtt. Ennyi munkát (ugy his-
zük) nem venne fel, ha minket
nem szeretne, az ő Sacramentu-
ma sem volna, az ő igiretinek ő
közötte és miközöttünk való bi-
zonságára, és hitünknek meg-e-
rősítésére; hogy azért ne kétel-
kedgyünk az ő kéz irásának pe-
csétit láttuk, mellyel ő magát
minékünk kötelezte. Az pedig
használ az Isten igiretinek és szö-
vetségének elménkben való meg-
tartására, hogy az mi fűveinkben
azt mélyebben bé-messe, és hogy
arra figyelmesebben nézzünk.

Mikoron ez te mondásid ilyen vi-
lágosok felette igen kell bát miné-
künk azt szégyenlenünk, hogy el mu-
latyuk a Sacramentumot, és ollyris-
kán élünk azzal: De ennek az oka
az hogy a' hit meg-gyengült a' testi
bátorság igen nagy, az melly ezt az
mi hazánkat ugyan fogva tartja;
mellyet Isten ő felsége szerelmes Fi-

L. V.

E3

611

áért erről fordícsom el, ha ő felségének tetszik: Most azért kérlek badd ballyam mond meg mint viseled az te életed és miképpen való társalkodásod van az emberek között.

L.D. Az emberek között való társalkodásomban leg szívessebben azon igyekezem, hogy az, tisztaságban és kegyélségben legyen az mint Isten parancsalta; az én édes idvezítőmnek amaz mondása szerint: Ugy fénylék az ti világozságtok az emberek előtt, hogy lássák a' ti jó cselekedeteket és dicsőítsék az ti mennyei Atyátokat:

L.V. Csak homályos világozság az, melyeket mi az emberek előtt mutathatunk, kevesek is a' mi jó cselekedetink, sőt semminek alittatnak. Ha prédikátorok, gazdag emberek avagy nagy Urak volnánk; az lelkeket idvességre hozhatnók, tanácsot adhatnánk és alamísnával másokat segíthetnénk, meg is; De mind te s' mind

s' mind én szegények vagyunk, alacson helyen születettünk, edgyűgyű elvetetett állapotban való emberek vagyunk, hogy hogy cselekedhettünk azért valami jót.

A' mi a' jó cselekedeteket nézi, L.D. annak a' tudománynak mértéke berint mellyet Isten nekem adott, én minden cselekedeteket jónak itélek lenni, valamellyek az Isten törvényéhez való engedelmeségből, hitből, hálá-adó és csak egyedül az Isten dicsőségét kívánó lélek ből léfsznek: El-is hiszem hogy én s' akarkiiis midőn azokat cselekeztűzük, Istennél kedvesek vagyunk, és valamit az Isten törvénye szerint cselektűzünk mind kedvesek ő Felsége előtt. Annak felette semmi különbséget nem térszeka' jó cselekedetek között; hanem valaminémű áldása Istennek kezemhez jű, abbul a' szerint cselektűzem a' mint az idő az alkalmatosság hozza az én

állapotom szerint: Mert a' mi az Isten előtt való kedveségre néz, edgyik jó cselekedet sem jobb az másikonál: Az Isten nem az én jó cselekedetimet nézi előbbőr, (az miképpen a' világ cselekeszik) mint ha azok nélkül szükölködnek, hanem előbbőr az én fivemet nézi minémű hitem vagy az ő beszédében, miképpen hiszek ő benne, és mint szeretem őtet hozzáam való irgalmaságáért: Ő nem arra vigyáz mit mivelek, hanem arra minémű szível mivelem azt: mint teszük énnékem az az állapot az melyben ő engemet helyheztetett; mutassuk példával meg: Te az igének hirdetője vagy, én pedig mosó vagyok, ki az én Urannak edényit tisztogatom. Az egy-házi szolgálatról hald-meg mit mond szent Pál Apostol: *Ha prédikállok azzal nem dicsekedem:*

1 Cor.

9. 16.

17.

mert a' szükség kényszerít (mint ha mondaná mert az Isten arra rendelt

delt engemet.) *Jaj pedig énnékem ha nem prédikállok: Ha akaratom szerint mivelem azt, jutalmam van* (ugy mond) az az: akkor tudom bizonyosan hogy az Istennek lelke én bennem vagyok, és én az örök életre el-választatott vagyok. *Ha kényszerítésből cselekezem azt: társaság biztatott reám, az az: nem az Istenhez való szeretetemből cselekezem, hanem hogy abbul életet keressék magamnak, avagy egyéb világi tekintetért, külömben örömeben más állapotban élnek: Akkor azért azt a' tisztelet viszem véghez melyet Isten nekem parancsolt, mindazáltal Isten előtt kedves azért nem vagyok. Így azért ha igazán nem prédikál, avagy abban fivéd nem jól vagyok rendelkezve; el-jársz ugyan tisztedben ha nem jól is, de azért Isten előtt kedves nem vagy. De ha örömmel és tiszta szível prédikállok az*

Es

igit,

igit, akkoron az szent Léleknek munkáját, és az örök életnek zálogát magadban meg-érzed, és a' te prédikállásod re benned jó cselekedet: En peniga' ki csak mosogató vagyok, és ha csak a' könyhán szolgálok-is, mindenedet az Istenül vészek, tudván hogy azt az állapotot ádta énnékem, az ő akarattya alá adom magamat, és az én Uramnak *nem úgy szolgálok mint embernek, hanem mint magának a' Christusnak tiszta szível, Istenben helyhez tetvén reménséget és őtölle várván jutalmat mint*

Eph. 6.
5. 6. 7.
8.
szent Pál apostol tanit: Továbbá semmi jó cselekedet nem léfzen hogy az én szívem azon nem örvendezne; sőt midőn hallom, hogy te az Istennek igéjér prédikállod s' az kőtséget-is Istenhez meg-térni látom, azt én-is akarom, az én szívem-is az örömnem miatt meg-áll én bennem, hogy az Isten tiszteltetik, és valamit ti

csele

cselekezték, én-is azt cselekezem, azon gyönyörűséggel és elmémnek s' lelkemnek buzgóságával. Mert a' *ki bé fogadja az* Mat. 10. 41. *Prophétát Prophéta nevében, Proféta jutalmát vész: Az az: a' ki a' Profétával edgyet ért, és az ő tudományát javallja, annál szintén úgy vagyon a' szent Lélek, és az örök életnek záloga mint a' Profétánál, el-is választarott szintén úgy mint a' Proféta. Es bizonyára ha őszve vettyűk az munkát az munkával, nagy külömbség vagyon az mosogatás között és az Evangeliumnak prédikállása között, de a' mi az Isten előtt való kedvelségre néz semmi sincsen: mert mind edgyik mind másiktak annyiban kedves Istennek, a' mennyiben ő Felsége valakit el-választott, ő belé szent Lelket adott, és az ő sívét a' Christusban való hit által meg-tisztította. Így testi embernek hijják*

E6

azt

azt az írások, valaki lelkében meg nem ujjittatott és az Jézus Christusban újjá nem születetett, minden ő cselekedeti-is csak testiek, még szívének leg jobb aján-déki-is az minéműek: a' tudomá-ny, a' bölcsesség, nagy dolgok felől való elmélkedések, prédikálás, törvényi igazgatás, az írá-soknak tanulása, templomoknak éppítése, tanács házaknak fundá-lása, alamisfnáknak olesztogatása, és akar mit egyebet csinállyon-is az mi Isten törvénye szerint va-lónak látszanék, mind csak testi-ek; De ellenben lelki az, valaki a Christusban meg-ujjittatott, és annak mindé cselekedeti-is, akár minéműek legyenek-is, lelkiek, mint: a' Tanítványoknak lábok-nak Christus által lótt meg-mo-sása; az Péter halászása, Urunk fel-támadása után, sőt házasfágok-béli munkájok-is tiszta, s' lelki do-log, ha hiúból léssen, és valami dol-

dolgok Istennek törvénye szerint lében akarmelly kicsinnek testiek-is, külsőképpen mint az sarunak meg-tisztitása, s' egyéb ahoz ha-sználó dolog, mindazáltal meg-fzenteltetett.

*Microda dolgok kíváltképpen a- L. V.
zok, s' mellyek körül gyakorlod ma-
gadat?*

Edgyik az írásoknak olvasása. L. D.

*Veszedelmes az írásoknak olvasá- L. V.
sa, mert te az ki tudatlan vagy kön-
nyen tévelygésben s' eretnekségben
eshetel.*

Valamiképpen hogy az ki az L. D.
betűket, és az syllabákat, őszve
tudgya foglalni, nem lehet hogy
olvasni ne tudgyon, ha szorgal-
matoskodik: Es ha valakinek e-
gészséges tiszta szemei vadnak, ha
az nap világon jár, nem lehet
hogy ne lásson, ha vigyáz: Ugy
szintén ha az én keresztségemnek
tudománya az én szívemben bé-
íratott és azt az én lelkem ismére-

tiben az szent Lélek által külön külön érzem, nem lehet hogy az írásokat ne értem: mert azok körül én magamat gyakorlom a' locust (szent írásbéli helyet) edgyiket az másikkal öfzve vetem, az szólásnak módgyait elmém-ben tartom, némelly dologoknak pedig értelmét nála mnál értelmesebb emberek tül meg-kérde-m; sőt az én szívemben érzem hogy annak belsőkép-pen való értelme tapasztalhatóképpen én bennem vagyon, melyet nékem az Isten-nek lelke az írások által adott, melly tapasztalás énné-kem olyan mint edgy magyarázó Doctor.

L.V. *Mindnyájan meg-kereszteltet-tünk, azért mindnyájan értjük az írásokat?*

L.D. De igen keves-sen vadnak meg-tanítottak, és keves-sen érzik hogy ok az Christusban bé-öltat-tanak, meg-igazítottatnak, az bűnnek meg-hóltanak, és az igazság-

gasságnak meg-elevenedtenek, mellyek mind az kereltség által *jelintetnek meg*; Annakokaért mindnyájan vakon maradunk, mind az nagy tudós papok, valakik az ő tudományokkal kére-kednek, mind az tudatlan köfség. Azoknak az írás homályoson a-datott, mint midőn valaki az aj-tót tapogatva keresné, s' az utat még sem találná meg, hanem csak olyan mint edgy labirinthus, (kerengő ut) melyben kö-dös időben tévelyegnek: Az ő elméjeknek homályos-sága meg-nem foghatya az írásoknak világosságát, mellyeket csak úgy olvalnak mint mások valami költött dologokat, vagy az Poétáknak verseit: Mert a' mig valaki az ő kereltségére meg-nem tanítottik és annak édes-ségét szívében meg-nem tapasztallja, mind addig bé-zárroltatott annak az szent Írás, és olly homályos, hogy ha bintén

szent:

szent Péter, szent Pál avagy maga Christus Urunk magyarázná-is, meg nem érthetné, mint fíntén, hogy az vak a' gyertyát nem láthattya ha fíntén-eleiben téved-is, a' napot néki mutatod-is, még ha fíntén ujjoddal mutatod-is azt néki a' mellyet akarnál, mindazáltal nem láthattya. A' mi pedig az Eretnekséget illeti, semmi olyan védelem nem léhen abból ha azokhoz alázatos lélekkel járulsz, és ha csak azt keresed mimódon hasonlítsd magadat az Christushoz, a' te kereltségedben tölt fogadód és tudományod szerint; sőt inkább ellenben az Istennek csudálatos hatalmát találod ott, melly tégedet az az belső ember szerint lassan változtat mind addig hogy oíztán idő jártára tellyeliséggel meg-tanítottol, hogy az mi idvezítőknék ábrázattyához hasonlatos légy a' tudományban minden igazság-nak

nak és hatalomnak szeretetire; hogy azt a' szerint munkálkodgyad. Az eretnekségek nemkülömben származnak a' szent Írásokból, mint az fetétségek az napból; De csak homályos fellegek azok mellyek az hypocritáknak fetétes sívek ből származnak, kik a' magok értelméhez és a' kevélységhez támaszkodnak, az íróknak ábrázattyát be-fedezik, és az magok semeit ki-vájják, hogy azoknak fényes sugárit ne láthassák.

*Innét azt veszem észemben hogy L.V.
valakik az szent Írásokat nem olvashattya azomban az Christushoz idveségre tanító szent lelke nincsen: De micsoda gyakorlásid vannak egyebek?*

*Könyörgésim és hálá-adásim: L.D.
Mert az Ur Isten az igaz hitből s' tista sívből könyörgőknek bőséges áldást ígirt, és mindennemű dőlgaimek között egyedül ez vigasztal*

tal engemet minden időben i
 Az Isten a' ki a' lopást meg-
 tiltotta, az könyörgést pedig
 parancsolta, és az ő akarattya
 az, hogy ez parancsolatok közzül
 úgy meg-tartásék az edgyik
 mint az másik: Azért bizonyos-
 san el-híszem, hogy mindenikért
 egyenlőképpen meg-teszék az kár-
 hoztatás: Hogy pedig ember-
 nek minden foglalatosságában a'
 szüntelen való könyörgésben
 mind éltig kell magát gyakorlani,
 nekem úgy tetszik hogy az Isten-
 nek akarattyaival meg-edgyez:
 Mert ha én valamelly felebará-
 tom házában bé-menvén az ő há-
 zi eszköztét akarattya kívül el-
 venném, hasznát venném, ő töl-
 le pedig nem kérném, kétség nél-
 kül az engemet meg-fogna mint
 edgy lopót. Az egész világ és
 valami abban vagyon, Istené,
 nem enyim; ha azért annak hasz-
 nával élek, azt pedig Istenül so-
 ha

ha könyörgésem által nem ké-
 rem, az Isten előtt here módon
 élő; sőt igen nagy lopó vagyok,
 annak okaért az Isten tizivem se-
 rint kérem, hogy minden ő javai-
 val és teremtettt állattival az ő fé-
 lelmével és tisztetletivel élhessek,
 az ő szent nevét is azokban szen-
 telhessem, mellyre sent Pál tanít,
 hogy én az Istennek igéjével és
 az könyörgésekkel éllyek; mert
 az Istennek igéjével az teremtettt
 állatoknak igaz hasznát mutattya-
 meg; az könyörgéssel pedig azt
 hogy azokat Istenül meg-nyer-
 vén vellek igazán éllyek. Ha-
 így cselekednének az emberek
 az ő életeknek folyásában, bizo-
 nyosan el-híszem hogy számta-
 lan vétkeket távoztathatnának-
 el mellyek ő benne bővölköd-
 nek, és az mellyeket szemérem-
 nélkül cselekesznek.

*Itélem hogy az te több cselekedé- L.V.
 tid az törvény parancsolati szerint
 vad-*

vadnak?

L.D. Bizonyára úgy vannak Isten kegyelméből.

L.V. Nehéznek látszik énnekem az törvényben az, hogy az mi ellenségeteket szeretnünk kell?

L.D. Úgy vagyon ugyan, de az hitek azt meg-cselekedhetik: mert azt szívemben el-hitték, hogy ha színtén ő magokban gondoltatván el-kárhozhatnának-is, mindazonáltal az Istennek a' Christusban való irgalmasága bősége az ő idvességekre, mellyet, Isten nékiek az ő lelke által meg-peccéssel, és meg-erőssít. Annakokáért nem lehet hogy az Istent ne szeressék, még pedig buzgó szeretettel mindenek felett, valamik is világban vannak, s' nem csak az Istent; hanem minden ő teremtetett állatis s' ostán enlléségeket-is, mert annak az Istennek képét viselik a' kit ők szeretnek, a' mint hogy ha edgy barátom vagyon, nem csak

csak magát szeretem, hanem minden hozzá tartozókat, attyaifair, fogorit, minden jó akaróit s' meg az ő nevén valokat is. Ettünkben vehettyük, mindazonáltal itt ha vagyon-é hitünk avagy nincs: mert noha elzöközkeppen egyedül csak az hit az a' melly idvezit, és az Christus között, és az mi lelkeink között való szövetséget is ugyan az foglallya őszve: Tulajdonképpen az-is a' menyegzői ruha; sőt olly jegy melly az ördögöknek hatalmok ellen őltalmaz, és az az kőszikla, mellyen az Christus Anyaszentegyháza fundáltatott meg-mozdulhatatlanul meg-is marad minden-némű szélveszek ellen: mindazonáltal soha az reménségről és szeretettől nem találhatik el-választva az hit. Minekokáért ha valaki bizonyoson kívánnia meg-tudni ha tökéletesé az ő hiti, vizsgálja-meg magát hogy ha

szere

keretié a' törvént; azonképpen ha meg akarja ismerni hogy ha keretié a' törvént, az az: az Isten és az ő felebarátságát, lássu-meg hogy ha egyedül, az Christusban hiszié bűnének bocsánattját, és fiuvá való fogadását, mellyeknek igéreti az irásokban vagyon. Így az jóvendőbéli élettről való reménységet is vesse őszve az ő hitivel és reménységével, és bűnének ez életben való gyűlöldésével melly ő benne az törvénnel szeretetiből származik: mert ha ez három egymást nem követi, bizonyosan tudgya-meg, hogy semmi egyéb ő benne nincsen hanem csak hypocritaság.

L.V. Az hit (az te engedelmedből mondom) az embert Isten előtt meg nem igazíthatja az szeretet és reménység nélkül, micsoda hatalmók van azért az hittel edgyütt a' megigazításban?

D.D. Meg-felelek: Noha ezek egymástul

mástul el-válthatatlanok, mindazáltal áldom az Istenet érte, hogy meg ismértem ennek az háromnak külömb külömb ajándékait lenni. Az hit (melly az Christusban és ő általa az Atyában binyos és tökéletes bizodalom) az lelki ismérte, bizonyossá teszi a' bűnnel bocsánattja felől, és az törvénynek kárhoztatását tellyességgel el-törli, és ezzel az el-hitetélssel az szívet meg-lágyítja, és azt az Istennek és az ő törvényének szeretetire a' szent Léleknek kegyelme által meg-hajtya. Es valamikor vétekezünk, egyedül a' hit cselekefi azt, hogy tudományunkat el ne hadgyuk, szeretetünk tellyességgel el ne fodgyon, s' reménységünk-is semmivé ne légyen: Egyedül ő cselekefi azt, a' meg-engeszteltetést, mert az igaz kerelztyén ember, nem az ő maga jó cselekedetiben, sem más egyéb bizodalomban;

ban; hanem egyedül a Jézus Christusban helyezteti bűneinek bocsánattát. A' szeretetnek pedig ajándéka az, hogy azt a' jóságot mellyet az Istenről vőrtünk, a' mi felebarátunkal is közöllye, hogy mi-is olyanok legyünk ő hozzá-jok, a' minéműnek nézzük magunkhoz a' Christust. Továbbá az-is a' szeretetnek ajándéka, hogy a' mi felebarátunkal edgyütt szenvedgyünk, és az ő erőtelen-ségének terhet velle edgyütt viseljük. *Az véteknek sok-ságát el-fedezi a' szeretet*, úgy mond Péter Apostol, az az: meg-gondollya felebaráttyában az erőte-lenséget, és minden dőlgait az mennyire lehet jóra magyarázza; és a' vétekért nem hord-elő sok perlekedétre való dőlgokat, kik közzül a' leg kissebbik-is elég volna edgy várolnak, avagy az egész Orizágnak-is meg-hábo-ríttatására, ha a' szeretet benne

nem

nem volna. Az reménségnek a-jándéka az, hogy az ellenkező dőlgokban vigasztaljon, békeséges türelt nemzen, hogy az ke-refzt viselés alatt ne tántorogjunk s' el ne esünk, avagy azt vállainkrólle ne vessük. Így azért ennek a' háromnak el-válhatatlan ajándéki és munkái vannak; mint midőn a' melegség és az szárazság a' tűzbeu el-válhatatlanok, mind azonáltal külön-böző munkái vadnak: Mert az száraz-sága csak az nedveséget űzi-ki, abbul az eszközből a' mellyet az tűz meg-emészt, a' meleg csak az hidegséget rontya-el. Ez külön-böz csak szárazságot mondani, és az szárazságot valamit cselekedni mondani: Így csak hitet mondani, és magános hitet, kü-lömböz.

Méltó vagy dicsőre, ki a' Re. L.V. legionak ilyen nehéz dőlgaiiban ilyen tökéletes vagy, tudom is hogy te

E

meg-

meg próbált dologból szólaszsz!
Mert te benned az hit és reménség,
az Istenhez, az szeretet pedig fele-
barátodhoz el-válthatatlanok,

L.D. Nem kívánok semmi dicsi-
retet, szidalom és gyalázat legyen
mind örökké énnékem, hogy Iste-
né legyen minden dicsőféség.

L.V. De mennyünk tovább az mi ke-
resztényi tisztünk felől való dolog-
ban: Micsoda állapotban kell mi-
nénkünk az emberek között élnünk,
ha keresztény emberhez illendő éle-
tet akarunk élni. Es kérlek hogy
hogy vagyon, hogy holott te olyan
szegény vagy magad-ú, még-is oly
fokat adsz a szegényeknek? Jó lelki-
isméretből mondom, hogy ha tehet-
séged volna, több jót cselekednél,
mint ezek között a' gazdagok köz-
zül százan cselekefznek.

L.D. Az Isten isméri s' láttya az én
szívemet, hogy el-szenvedhetet-
len győtrelem az énnékem, mi-
dön látom hogy az én atyám fia
szűkölt.

szűkölködök, az kikért a' Chri-
stus az ő drága vérét ki-ontotta,
s' vagyon valamim a' mit néki
adgyak, ha üressen bocsátom.
Az keresztényének között minde-
neket közönségesé téfzen a' sze-
retet, minden ember adós más-
nak, tartozik az ő felebaráttyá-
nak szolgálni, és az ő szűkségét
elő segélleni, abból, a' mivel Iste-
n őtet meg-áldotta. Mindenek-
nek Ura a' Jésus Christus, és min-
den keresztény ember örökös tár-
sa ő néki, azoknak-is mind Ura,
valamiket mások birnak. Haa-
zért az én felebarátom szűkölkö-
dik s' nekem vagyon a' mivel az ő
szűkségét fel-segélhsem, s' meg
nem cselekefzem, bizonyára őtet
az maga tulajdon javaitul tofstrom
meg s' lopó vagyok. Az keres-
tyén embernél a' Christus lelke
vagyon, a' Christus pedig könyör-
rűlő. Annakokáért ha könyörű-
lő nem vagyok, a' Christuskak
F2 lelke

lelke siiniesen nállam : ha pedig a'
Christuslelke nállam nincsen ,
Rom. 8. 9. *én Christusé nem vagyok.* De ha
színte az én felebarátomhoz kö-
nyörületefnek mutatom is maga-
mat, ha azt olly buzgó szeretettel
nem cselokeszem ő véle, mint az
Christus én velem cselekedett, az
én fogyatkozásomat meg kell is-
mérnem, és annak Istentől az
Christus által bocsánatnyát kell
kérnem.

L.V. *Ha illy adakozóknak kell len-
nünk, a' mi örökségünköl-is kell
hát a' szegényeknek, a' Christus tag-
jainak adnunk, és így a' mi jószá-
gunkat meg kell kissebbitenünk.*

L.D. Igenis bizony ha az szükség ugy
kívánnya. Csak gondviselőök va-
gyunk azokon az jókon, a' mel-
lyeket nekünk adott Isten, ma-
gának vehetie azért az gondviselő
az Úránac javait a maga megvet-
tetése nélkül? En bizonyos va-
gyok abban, hogy Christus U-
runk

runk menyben meneteli után az
kik elsőben az szent Péter prédi-
katiojára meg-tértek, az ő jószá-
gokat meg-kissebbítették, midőn Act. 2. 45.
azokat el-adták, és az szegények-
nek osztogattyák.

Bizonyosan tudom, hogy a-
zok a' Macedoniabéli Ecclesiák a' 2 Cor. 8. 3-
kik más el-viselhetetlen szükség-
ben lévő Szenteknek alamisnát
küldtek, hogy az ő jószágokat
meg-kissebbítették. Adgya az
Isten hogy a' mi társalkodásunk,
azoknak társalkodásokhoz légyen
hasonló: Mert azért is irattattak-
meg a' szent Irásban az ő ed-
gyenlő szenvedéseknek nagy pél-
dái, hogy azokat kövessük.

Sokan vannak mi közöttünk kik. L.V.
nek Atyok, Anyok, Felcségek gyer-
mekek, és egyéb rokonsági vadnak,
kiket segíteni kell, ugy hogy azt ne-
bíz meg-tartani.

Vallyon nem vólt-e azoknak-is L.D.
színtén ugy? Bizony vólt, de a'

szertetnek azt a' fogyatkozását
a' melly felől te gondolkodol, az
Christus Evangeliuma nem ef-
merte, hogy tudni illik az ember
magán kezdgye a' dólgot, s' ofz-
tán nem tudom micsoda rende-

Cor. ken végezze! *Nem a' maga ja-
13. 5. vát keresi a' szeretet;* de azt cse-
lekefzi hogy ember a' maga dol-
gairól el-felejtkezék, s' a' má-

Phil. sokkal való jó tétémént tanulja.
2. 4. mint a' Christus hogy nem a' ma-
ga javát kereste, hanem a' mién-
ker. Ez az szó (En) az Evange-
liumban nincsen, sem az Atya,
Anyá, Bátya, Néne, Sógor, hogy
edgyik a' másiknál fellyebb be-
csülteffének. Az melly szeretet
a' Christustul származik, senkit ki
nem rekeszt, sem penig az ember
és az emberek között semmi kü-
lönbséget nem téfen, (ha keresz-
tyén) mert minden személyly vá-
logatás nélkül egyenlő rendben
vagyunk a' Christusbaa. Noha
penig

penig a' keresztyén embernek szí-
ve mindeneknek nyitva vagyon
és mindeneket hozzá fogad, mind-
azonáltal, hogy ha az ő gazdagsá-
gi annyira ki nem terjedhetnek,
itt olly rendet kell tartani, hogy
minden az ő háza népéről, tud-
ni illik: Attyárul, annyárul, s' az
őregekről kik őtet az előtt segí-
tették, feleségéről, gyermekéről,
és cselédgyéről visellyen gondo;
midőn penig valaki az ő háza né-
pe között való tisztiról eleget-
tőit, mindazonáltal maradott,
még néki is az Isten áldásából,
azzal a' szegényeknek tartozik,
tudni-illik: A' kik vagy nem dól-
gozhatnak, vagy dólgot nem ta-
lálnak; és a' kiknek baráttyok
nincsen; és a' melly szegényeket
ő ismér és a' kik velle edgy vallá- Gal.
son vadnak. Mert illyen rend- 6. 10.
tartásnak kell az Anyaszentegy-
házban lenni, hogy minden Ec-
clésia az ő szegényiről gondot

viselleyen. Midőn pedig az ő
szomszédgyának eleget tölt-is,
még-is adós aival, hogy az ő atya
fiainak segítségével legyen, ha-
szintén ezer mélyföldnire volná-
nak-is ő tőlle ha az ő szűkölkö-
dések ő nálla nyilván vagyon: Sőt
még az hitetleneknek-is adós an-
nyiban hogy őket a' Christussal ellen
ne segítse. Ekképpen azért vala-
ki az én segítségem nélkül szű-
kölködik, az énnékem a' Chri-
stusban Atyám, anyám, néném,
és Bátyám, a' mint hogy valaki
az Atyának akarattját cselekebbi,

Matr. az a' Christussnak atyafia, anyja,
12. sc. nénnye és Bátyja.

*Szintén elkezded most velem bi-
L.V. sejni azt valamennyire, a' mi első-
ben a' közönséges értelem ellen lát-
tatik vala lenni.*

*L.D. Isten áldomásából még énnél-
is többet akarok veled el-hitetni.
Ha a' mi Idvezítő Urunk Jézus
Christus még most-is a' földön-
segény?*

szegénységben és szűkségben él-
ne, avagy nem adeádé minden-
nemű javaidnak felét ő Felségé-
nek?

*Az én javaimnak felét? Sőt L.V.
mindenemet oda adnám, még az
szívemnek véréit is: Mert én azt ru- Luc. 9.
dóm, hogy ha életemet el-vesztem ő 24.
értette, meg tartanám azt.*

Jól vagy ő, a' Christus mindenek- L.V.
ben mindē: Mar azért valaki ke-
reftyén, máfra nézve is kereftyén
és a' Christussnak, a' ki minde-
neknek Ura és örökösfe; és vala-
mit a' szegényekkel cselekezzik, ma-
gával a' Christussal cselekezzik, és
Matr. 29. 40.
így a' te szűkölködő felebarátod-
nak, annyi igazsága vagyon a' te
javaidhoz mint az Christussnak.
Látod azért, hogy valamivel az
Christussnak tartozol, azzal a' te
felebarátodnak-is tartozol: Szi-
veddel, életeddel, s' minden jód-
dal, valamid vagyon, s' valamit
cselekedhetel, mind avval tarto-
zol

zol felebarátodnak.)()(

L.V. *Nem tartozunk az szegényeknek alamisnát adni hanem kérnek?*

L.D. *Akár kérjenek akár ne; de ha szűkölködnek tartoztok önékik segítséggel lenni, a' mint titeket szeret a' Christus, ugy szeresétek ti is őket; a' Christus pedig titeket*

Rom. 5. 10. *akkor is szeretett midőn még ellenségi voltatok, és bűneiteknek bocsánatát is nem kértétek.*

L.V. *Meg kellé őket gyakorta segitenünk?*

L.D. *Valamennyiszer szűkölködnek, sőt valamennyiszer tölletek lehet: Ha minékünk a' Christus csak edgyszer bocsátana-meg, soha mennyországba nem juthatnánk.*

L.V. *Az világ gonofsággal telyes, az hitetlenek is gonosz cselekedésekben ragalmazásokban gyönyörködnek, és abban, ha az ő felebarátjoknak kért tehetnek, hogy hogy élhet sz. azért nyugodt, a' fason ő kö-*

zöttök.

zöttök? avagy gonoszsággal fizetisé a' gonoszer?

Semmiképpen nem, meg-kell L.D. értened, hogy ez a' világ két karban vagyon: Az istennek Ország, melly az Evangelium által birattatik. Másik a' világi birodalom; melly ideig való ország. Az első állapotban nincsen Atya, Anya, Ur, Alszony, Szólga, Szolgáló, Férfj, Feleség, Fejedelem, Jobbág; hanem mindenben az Christus Ur, és minden a' Christus; senki sem jobb másnál hanem mindnyájan egyenlők, mindnyájan a' yafiak, egyedül az Christus mindeneknek Ura. Nincsen ott egyéb törvény, s' nem-iskell egyebet cselekedni, hanem hogy egymást szeresűk, miképpen a' Christus is minket szeretet. De az idő szerint való országban vagyon, Férfj, Feleség, Atya, Anya, Fiu Leány, Ur, Alszony, Szólga, Szolgáló, Jobbág.

bágy. Ezek alatt a' birodalmak
 alatt pedig, mindenek két semélt
 viselnek. Az első állapokban lé-
 vő szabados személy vagyok én a'
 Christus alatt, és az ő tudománya
 alatt, nem is kelgyűlölséget visel-
 nem, vagy haragudnom, annát
 inkább harcolnom, vagy bosz-
 szut üznöm; de a' Christus példá-
 ja szerint alázatosnak kell lennem;
 meg kell magamat ragadnom, gyű-
 lölnöm, el-vettetnek, szelid-
 nek, és békefészes tőrőnek kell
 lennem; ha kitől bosszúságot
 szenvedek-is, azt mindazonáltal
 szeretnem kell, azért könyörög-
 nöm kell, mint a' Christus csele-
 kedett azokért, a' kik őtet meg fe-
 szítették. Mert a' szeretlet minde-
 nek cselekezik; valami a' szeret-
 téből nincsen kárhozas, és az
 Isten országából ki-vetitetik, az
 idő szerint való állapotban pedig
 máshoz kötött személy vagy
 úgy mint: Atyához, Anyához,
 Fiu-

Fiuhoz, Leánhoz, Férjhez, Fele-
 séghez, Urhoz, Jobbágyhoz, és
 otta' tetítzted szerint kell csele-
 kedned. Ha Atya vagy, az Atya-
 tisztszen kell járnod, s házad né-
 pét kell igazgatnod, ha el nem a-
 karisz kárhozni, azokat mind en-
 gedelmességre kell hajtand, vagy
 akarattok szerint vagy erővel,
 feleségednek, szolgálidnak, jobbágyidnak
 engedelmességre kell hozzád mutatni;
 Ha örömet engedni nem akarnak,
 mind intéssel, feddéssel, s mind veréssel,
 meg kell őket jobbitanod, a' men-
 nyiben az Istennek s' az Ország-
 nak törvénye meg-engedi. Az
 mi pedig az másik országot illeti;
 azt mondom, hogy az erőszak-
 nak sem kell magános bosszú al-
 lással ellene állani; magát is nem
 kell az ellen embernek oltalmaz-
 ni, bosszú-állást sem kell keres-
 ni; Mert ott minden dolgoktól
 szabados személy vagy és a' Chri-

Luc. 23

34.

1 Cor.

13.

stusnak tanítványa vagy; ott annak felette szeretned kell és mindeneket szeretetből kell cselekedned, tanulnod kell, igyekezned kell, szenvednek kell, (a' mint az Christus cselekedett) a' békeségre kell gondot viselned, hogy az Istennek áldása te reád bállyon

Matt. 23-^a krazt mondotta: *Béldogok az*

10-9- *békeségre igyekezők, mert azok Istennek fiainak mondatnak.* Ha szenvedsz és a' békelséget csak te magadban tartod, a' te áldásod csak e' világi gazdagság léfzen; de ha a' te atyád fiának békelségét annyira szereted, hogy mindeneket elkövetst annak meg szerzésében és gondviselésében, az menyországot bírod, de ebben a' világi állapotban a' hol nem magad szabadságában, hanem más-hoz való köteletségben vagy, az kárhozatnak büntetése alatt tartozol tisztet és rint élni. A' te bőlgaiddal, engedelmeiséget kell kíván-

kivánnod, meg sem kell engedned hogy ők tégedet meg ne becsülyenek. Ha tiszt viselo vagy, meg kell fognod, tömlőczre kell vetned, meg kell büntetned a' bünnöst, noha nem gonofságbul, sem bosszú állásnak kívánságabul; hanem azért, hogy alattad valóidat oltalmazza és tisztetted megtartsad. Az Fejedelemnek az ő alatta valóit nem kell megterhelni erőszak rételekkel, birságlásokkal, adózásokkal, hogy az ő kívánsága szerint cselekedgyék: Hanem kegyelmek és felidnek kell néki ő hozzájuk lenni, az mint hogy ő hozzá-is felid volt a' Christus. Mert ezek a' Christus vérenek juralmi. Az mit akarok mondani példával világositom-meg: Te az Atyádnak házában vagy a' te atyádfi i közzött, a' holott ha valaki nékd avagy másnak bosszúságot tében, tenékd nem szabad azt meg-csapni, a-
vagy

vagy azon bőséget állani; mert a' te Atyádat illeti. De ha az Atyád hatalmat ad tenéked az őtá-vul létiben és meg-parancsolja, hogy meg-verd, ha engedni nem akarnak, sőt bőségságra járnak, akkor más semélt visels. Mindazonáltal első semélyedet le nem tőrted de az atyafiságban mindenkor meg-marads, bűntelen szeretned kell, és meg-kell vizsgálnod, hogy kegyesen parancsoly! ha pedig az nem használ az más semélynék tiszteiben keljárnod, ha az atyád ellen nem akars véteni. Így azért ha ideig való semély vagy mindenkor az szeretet szerint kell tselekedned; de ha az szeretet semmit nem használ, a' szeretettel edgyütt ideig való semélyednek tiszteivel is kell élned. Az te felebarátodot bivenen kell szeretned; mert az első állapotban te atyáddal, de tisztodnak is meg-kell felelned, és mikor az szükség

kíván-

kívánnya a' Porosflokot és egyéb tisztviselőket kell követned, és a' te felebarátoknak ajtáját is bé kell tőrnöd, ha a' Fejedelem Nevére meg nem akarja nyitni; sőt ha magát a' Fejedelem Nevére meg nem akarja adni, szabad néked őtet meg-verned, mind addig, míg az földre esik, és valami gonosz abból ő reája következik, az, az ő fejére esik, te az te tisztoddal magadot meg-mentetted.

Jól értem a' te beszédedet, hogy L.V. az mennyiben én az Christus testének lelki tagja vagyok, mindennemű forgolódásimban őtet szelédéssel és békeséges társítással kell követni a' mások gonosz cselekedeteit is jó cselekedetekkel kell meg-győzőm. De ha a' bőségság nagyobb lésem mint sem azt én el-fenvedhetem, más ábrázatot kell nekem fel-vennem, és ha Tisztviselő vagyok, szeretettel kell nekem az bűnőit meg-jobbítanom; ha pedig

nig köz ember vagyok, Isteni félelemmel kell a' Magistratusra hadnom az én bosszúság szenvedésémnek büntetésér. De annak felette azt az én kétségemet magyarázd-meg. Ha hadakozni küldetném, úgy látszik énnékem, hogy minden bűntetést s' kegyeséget magambul ki-vetnék, és akkor azt az keresztyéni rendet nem gyakorolhatnám.

L.D. Ha a' mi Királyunk, Fejedelmünk, (kinek méltóságát Isten tartsa-meg) tégedet más Országba küldene hadra, az Istennek parancsolattya szerint tartozol engedni ő néki, és magador az ő ügyének óltalmazására fel kell ő vedzened, a' mennyiben azt igaznak és helyesnek ísméred. Midőn pedig hadakozásnak helyére érkezel, arrul az két állapotul, az mellyben vagy, meg-emlekezzél, ugymint, hogy az első állapotban, az az: a' lelki igazgatás-

gatásban bűntetned kell azokat, a' kik ellen harczolós, mint kik tenéked atyádfiai és az Christus vérével szintén úgy meg-váltattak mint te, kiket ilyen tekintettel nem gyűlölhets; mindazonáltal a' mennyiben, a' második rendben vagy, s' vitézségben helyhez-tettél, a' Fejedelem parancsolattya szerint tartozol ő ellenek (ha békeségre nem hajolnak) harczolni, Fejedelmednek igyét óltalmazni, és azokat az ő hatalma alá hajtani. Azomban penig az te földoddal meg-elégdgyél, és a' te ellenségednek életét vagy jószágát ne kívánnnyad, hanem ha azzal a' te Fejedelmedet segíthetnéd, és az ő néki hasznára volna. Annakokáért, nem szükség, hogy a' viréz tellyeséggel le-vetkezze az ő szelidségét és emberségét, az ő ellensége ellen harczolhat és azt meg-ölheti, mindazáltal ugyan bűnetheti azt.

Más

L.V.

Más valami dolgot a' eszembem,
a' melly felől én te tölted örömeit ér-
tenék.

Vagyon edgy férfit a' ki jámbornak látszik, mert minden Isten szolgáinak kedveskedik, valakik a' tartományban vadnak, és elfozokott tiz mért földig is menni az Isten igéjének halgatásáért; a' pedig adott énnékem egy kalyibát és edgy szántó földet is, a' mellyből alig táplálhatom az én házam népét, a' melly ideig pedig énnékem azt adra, el-telvé, kényszeríttem a' kötélt ímért meg-ujítani ő velle, de a' melly summát a' kötének meg-ujításáért, és az elzöldönként való hasznáért fizetnem kell, olly sok, hogy félek azon, hogy engemet s' házam népét végső szükségre ne jutasson. Az engemet felette igen gyötör s' majd ugyan meg-bolondít, s' micsoda tanácsot adsz azért énnékem ebben a' dolгодban?

Bizony

Bizony iszorongattatik az én L.D.

szívem, midőn látom melly sokan kérkednek az Evangeliommal, még is melly kicsin gyümölcsöt terem a' bennük az Evangeliom, és melly kicsin szeretet tet-
fik ő bennük ha szintén igen gazdagok is. Az én tanácsom azért az, hogy te magadot az Isten gondviselésére hagyjad, nagy béke-séges türéssel. Mert meg-vagyon írva: Boldogok az alázatosok, *Mat.*
mert ők örökség szerinti birják a' föld. 5.5.
Lássa e' világ minémű bolzszuságot tehet rajtam, sőt ha szintén te reád végső szegénységet igyekezik hozni is, ha szintén azt véghez viszi is: mindazonáltal ha alázatos lélsz, te néked és há-zad népének mind ruházatot, s' mind eledeled elegendő leszen. Mert az Isten ki az ő igiretinek mindenkor be-teljesítője volt, minden kétség nélkül támaszt vala'melly embert, a' ki tégedet meg-

meg-segit. Azomban én azt adom néked tanácsul, hogy néha kappant, néha malaczót, ludat, a' mint a' te tehetséged engedi, baránt vagy borjut vigy a' te gazdádnek; a' feleséged is a' feleségét czipóval, almával, körtvéllyel cserefznyékkal, és egyéb effélékkel látogassa; te pedig mind ökröddel, lovaddal ötfőzör vagy hatször egy Éstendőben mutatd meg magad, ha hozásra avagy bánatásra: Akkor ösztán kétség nélkül az ő szivét az Isten meg-lágyítja, és te rajta d s-a' te szégyenségeden bánakozásra indul.

L.V. Ezeket mind meg-cselekedtem; sőt (itt légyen a' szó mondván) olyan vagyok ő néki mint egy szolgája, avagy morója, az én dolgomot sokszor félben hagyom, hogy inkább az ő dolgát véghez vihessém, noha énnékem sem érelem sem italom, sem sem egyéb jutalmom ő tőle nincsen.

L.D. Annál bánakozásra méltob a'

te

te dolgod, mindazonáltal emlékezzél meg arról, hogy a' kik igazán élő embereknek nem láthatnak is e' világon; de ha az ő izveikben az igazságot éhezik és szomjuhozak áldottaknak neveztetnek.

Hogy azért ezeket el-hadgyuk, L.V. adgy tanácsot énnékem a' mellyel az emberek között, mindennemű dolgaimban tudgyam magamat viselni, és így meg-szűnöm most én is te néked bántásodra lenni.

A' magad lelked ismérteitől kérdgy tanácsot, mit cselekedhet, L.D. avagy mit kellyen cselekedned. Kivánod-e hogy mások te veled jól tegyenek? Tégy jól te is másokkal. Nem akarod-e hogy veled gonoszul cselekedgyenek? Te se cselekedgyél gonoszul másokkal. Nem akarod hogy téged bossúsággal illessenek? avagy megnyomorítsanak az emberek? Nem akarod hogy gyalázatban kever-

keverjenek, reád támadgyanak;
meg-öllyenek, lakó házatod el-
vegyék; fogádat tőlled el-áltaf-
sák, avagy-hogy valami saját mar-
hádod tőlled erővel el-vegyék;
Nem akarnád hogy tenéked hit-
ván és csalárd árut adna drágáb-
ban a' fokásnál a' te meg-hitt em-
bered; nem akarnád hogy hamis
hittel meg-csalnánaok, midőn az
emberek jónak mondgyák azt, a'
mi igen rossz. Annakokáért te se
cselekedd azt a' te felebarátod el-
len; de a' melly nehezen szen-
vednéd te, ha ők tenéked a' hitván
árut szokott árra felett való drá-
gán adnák a' te romlásodra; ugy
gondolkodgyál, hogy fíntén olly
nehéz neven véfik ők, ha azt cse-
lekednék ő vélek, az ő romlások-
ra. Es mindennémű dolgokban
a' melly örömeft te felebarátod-
tól kívánsz segítettetni, ollyan örö-
meft segítsed te-is őtet. Így min-
den dolgaiddban lelked isméréti-
től

től kérdgy tanácsot, mit kell te-
néked cselekedned felebarátod-
dal, és a' tenéked tanácsot ad.
De mivel hogy a' beszédben el-fá-
radtál immár beszédemnek véget
vetek és az Istennek könyörgök,
hogy mi bennűök az ő kegyel-
mét, az után a' hitet, a' pœnitén-
tiát, és a' szerezetet nevellye az ő
szent akarattya szerint, Fiának
a' Christus Jesusnak érde-
méért, AMEN.

B U Z G O
K Ö N Y Ö R G E S E K ,

Reggeli Könyörgés.

Uram én idővségemnek Istenem, a' te véghetetlen irgalmaságodnak sokaságában való bizodalom által emeltem fel te hozzád az én szemeimet; és az én lelkem az ő jó reménsége által meggyen bé a' te mennyei templomodban, hogy dicsirjen téged; mert ohajt tégedet az én lelkem, és kíván Uram az én testem e' püsta és fáraz földről, kedvesebb-is édes Istenem énnékem az én életemnél, a' te édes Atyai kegyelmességed, és örül mint ha drága étkekkel lakott volna jól az én szívem, midőn látom a' te édes Atyai kegyelmességedet.

Te vagy Uram, a' ki minden embereket megvigasztal a' reggeli

K Ö N Y Ö R G E S E K . 127
geli nap fényvel, te cselekedtélt Uram mindenkoron kegyelmességet a' te méltatlan szolgáladdal, (szolgálóddal) te óltalmaztad meg az én lelkemet az éjjeli dög haláltól, s' te virrasztottad fel e' mái napra; Melly sokak a' te jó teteményid én kegyelmes Istenem, mellyeket én velem begény bűnőssel ingyen való kegyelmességedből cselekedtélt, nem tudok Uram én ezekért egyebet mit adni Felségednek a' hálá-adásnál, annakokáért dicsir téged az én szívem, és magasztal mind örökké az én lelkem, hogy illy kegyelmessen cselekedtélt én velem én kegyelmes Istenem. Oh bizony azt érdemlették volna felségedről az én ifszonyu fok és rút bűnöm, hogy ki-törőlnél az élőknék földéről, és az én lelkemet a' pokolbéli Sátánnak adnád prédára, hogy soha többé a' napnak világságát ne nézhetném, de a' te

édes Atyai szerelmed nem az én bűnöm szerint fizetett énnékem, hanem bűnöm bocsánattyának bizonyságata, e' mái napot is az én életemhez rendelte, és nékem meg-térésre engedte, hogy az én lelkem igaz penitencia tartása által engesztelyle a' te dicsősféges orczádat.

Edes Istenem midőn ennyi kegyelmességedet közlöd az én bűnös lelkemmel, meg-bátorítasz engemet minden én ellenségit ellen; Ugyan-is édes Atya midőn te vagy az én világosságom és idvőségem, kitől félne az én lelkem; bizony ha táborral környöl vennének-is az én ellenségit, még sem félnek én, mert csak te benned vetném az én reménységemet: Nem felelkezem elédes Istenem soha én a' te édes Atyai kegyelmességedről, sőt minék utánna az én ágyamból fel-ferkenek és fel-kelek-is, csak a' te édes

Atyai

Atyai szerelmedről emlékezem; oh Uram te hozzád ragaszkodik az én szívem, és mostan-is a' te véghesterlen irgalmaságodban bizván állott elődben az én szegény lelkem. En édes Istenem, a' te véghesterlen irgalmaságodból légy kegyelmes énnékem, és a' Christus Jესusnak érdemes véreért bocsátsd-meg az én sok vétkeimet, a' mellyekkel egész életemben és az el-múlt étfakában-is meg-bántottam szent Fel-ségedet, azokkal érdemlett lelki és testi méltó büntetéseket fordíts-el én róllam, oh Uram tisztogass-meg minden fertelmességimből; ne hadgy-el engemet az én sok bűneimért én kegyelmes Istenem! tölts-bé Uram reggel a' te édes Atyai irgalmaságoddal, ne engedgyed, hogy felettéb való szorgalmatossággal meg-terheltessem, sőt vigasztally-meg a' te Szent Lelkoddal, és adgy kőn-

G;

nyeb-

nyebseget az én bűntől megterhelhetett lelkem ismérétnök, fordítsd-el Urá a' te haragodat én róllá, és a' te Sz: Lelkeddél igazgás, hogy semmi nével nevezendő vétekekkel ne bántsam-meg Sz. Felségedet. Adgyad Uram a' te mennyei segítségedet énnékem, hogy sem Felségedet, sem az én felebarátomat meg ne bántsam, hanem a' te felelmedben és felebarátomnak szeretetiben végezzem-el ezt a' sapot; vels zárt Uram az én szívemre és lakatot az én számra hogy a' bűnre meg ne nyillyanak, sem a' te képedre teremtett felebarátomat meg ne bántsam. Ha szent akaratom édes Atya hogy estvét érjem, serkents-fel akkor is lelkemet hogy mag-strallya felségedet. Halgald meg Uram minden hivednek könyörgéseket, világosíts meg a' bűnnek ferécségében fekvőket, téríts-meg a' vakmerő bűnösöket,

söket, vezérelly bent akaratom szerint minden hivatalban lévőket, enyhíts-meg minden nyomorúságban lévőeknek szenvedéseket, végy óltalmad alá minden hivedket, lásd-meg minden szenvedőknek nyögéseket, és halgald-meg az ő alázatos könyörgéseket, emeld-fel édes Uram Istenem igaz poenitentia tartás által az el este ket, erősítsd-meg a' kéfirtenben lévőket, halgald-meg minden hozzád esedezőknök alázatos könyörgéseket, halgass-meg engemet-is én kegyelmes Istenem, szerelmes Fiadnak az én édes Idvezítő Uram Jéhus Christusnak elbűnted való kedvességéért Amen.

Mi Atyánk, 66.

I.

Pœnitentialis Könyörgés

az 6 dik Soltárbul.

OH bűnösöknek el-veszésekben nem gyönyörködő di-csősleges mennyei Ur, a' ki nem

G4

fok

bokrad el-vetni s'ent sined elöl a' meg-esett s'egény bűnösöket, hanem időt ad's nekik bűnökből való meg-térékre, annak felette tanítod-is Uram őket mint engestellyék Felségedet az Úr Jé-sus Christus nevében. Imé én szegény bűnös, mint edgy meg-sententiáztatott halálra való ember úgy állottam a' te dicsőséges sined eleiben: meg-háborodott én Istenem az én lelkem, meg-keferegett az én szívem, és az én csontaim majd ugyan meg-emés-tetének az én sok és isonyu nagy bűneimnek miatta; Oh Uram, vétkeztem én a' te dicsőséges sined előtt, óhajtya az én lelkem a' szabadulást, Uram ebben az győtrelemben míg hagyod nyomorogni szegény lelkemet. En Uram Istenem! felette nagy busulásban vagyok az én lelkem az te nagy haragod miatt.

Meg-vallom te előtted édes Istenem

Istenem az én bűneimet, és aláza-tolson könyörgők bent Felségednek: A' te haragodban ne fedgy-meg Uram engemet, és a' te busulá-sodban ne ostorozz az én bűn-imnek érdeme szerint engemet, könyörűly rajtam Urám, mert erőtlén vagyok, gyógyics-meg engemet Uram, mert az én nagy bűneim miatt, meg-háborodt-nak minden én belső részeim. Térj hozzám Uram és ments-ki az én lelkemet, és szabadits-meg engemet az én sok bűneimből az te irgalmasságodért.

Méltán meg-érdemlem édes Istenem mind a' testi gyalázatos halált, s' mind a' lelki örökké való rettenetes kínos halált, de oh Uram! hiszem nintsen az halál-ban te felőlled emlékezer, a' kóporsóban senki nem mőnd Felsé-gednek dicsiretet, ne őlly-meg a-zért idő előtt sok bűneimért édes Istenem engemet, és a' kárhozat-

ra ne vesd szegény bűnös lelkemet. Ohédes Istenem el-fáradtam az én bűn miatt való fok-fohászkodásomban, az én lelki és testi ellenségim miatt el-hervadt az én orcám, és ez nehéz lelki harczi miatt, és ez fok-kifirtet miatt ugyan meg-repedett.

Uram vigasztalásnak Istene! a' ki birsz az én ellenségimmel, szegényíts-meg az én ellenségimet, szabadíts-meg ezektől szegény lelkemet, vigasztald-meg bűn miatt meg-keseredett szívemet, vedd óltalwad alá az én egész életemet, hogy lelki ismeretnek csendességével szolgálhassam bent Felségedet. holtom után pedig, minden velem edgyütt vétkezett szegény meg-térni igyekező bűnösökkel nyerehessem idvességemet, az én Uram János Christusnak drága vérének érdeme által ámen.

Pani-

II.

*Pœnitentia tartó Könyörgés
az 25-dic Soltárból.*

OH Izraelnek ékessége s' minden meg-elett szegény bűnösöknek fel-emelője ditsőségs menyei Ur! Noha az én iszonyu vétkeimnek sokaságáért nem vagyok én arra méltó, hogy az égnek fényességét nézzem, annál inkább hogy annak dicsőséges bent Teremtőjével bolylyak, mert ismértem édes Atyám, az én rettenetes iszonyu vétkeimet, mellyek igen meg-terheltek az én lelkemet; Edes Istenem minémű undok vétkeimmel bántottam, mind meg-térésem előtt, s' mind az után meg bent Felségedet nyilván vagyon te előtted, és imé te előtted álván vallást tészek azokról szent Felséged előtt.

Kárhozat volna én Istenem az én helyem, ha érdemem szerint szentnél ennékem. Oh Uram!

G6

mi-

midőn én ilyen fertelmes bűnös vagyok, vallyon elődbe álljaké? holott tisztaságot szerető szent szemeid tisztábbak mint sem az gonofságra nevezhetének; talám jobb hát ha el-futok előlled, és el-rejtetem szent színed elől? Hová mennék Úram a' te Lelked előtt? Bizony én nem mégyek, mert mindenütt meg-talál a' te hatalmas kezéd engemet, hanem én magamat meg-alázom, és te előtted töredelmes szível leborulván, te hozzád emelem-fel az én lelkemet.

Meg-szégyenülnek Úram az kik vakmerő-képpen meg-ke-ménnyednek a' bűnben; de a' kik tégedet várnak, soha bizony meg nem szégyenülnek. Eu Istenem a' te véghehetetlen irgalmasságodban bizván jöttem te elődbe, ne szégyenüllyek-meg soha, sőt inkább tanits-meg engemet a' te utaidra, hordozz édes Istenem engemet

gemet a' te igaságodban, bocsásd meg az én bűneimet a' Christus Jéhus érdemes véérért, és tanits-meg engemet az idveiségnek utá-ra; mert csak te vagy az én baba-dító Istenem, s' csak tégedet-is vár mindenkoron az én szegény lelkem.

Emlkezzél-meg Úram a' te eleitől fogván való nagy irgalmasságodról és a' szegény nagy bűnösökhöz mutatott édes Atyai jóvóltodról. Az én gyermekségemnek ündokságiról, és iffiúságomnak nagy vétkeiről, mostani életemnek-is sok bűneiről ne em-lekezzél-meg, hanem a' te édes Atyai irgalmasságod szerint és a' te édes Atyai jó-vóltod szerint emlekezzél-meg én róllam énné-kem jómrá, édes Úram!

Oh jó vagy te édes Istenem! s' csak te-is tanítod életeknek folyásában a' szegény bűnösöket, és az nyomorultakat az ítéletben,

s' az alázatosokat szent utaidban te igazgatod; te néked pedig minden utaid irgalmasság és igazság, mind azokhoz a' kik a' te bizottságodat és közfideret meg-örzik. Örökségül birja Uram az, a' földet, a' ki tégedet fél; mert megtanítod te azt az utra, a' mellyen válasszon; és ha tégedet tisztel nékiadod a' te titkaidot, és a' te frigyedet meg-jelented néki.

Noha én igen szegény bűnös vagyok, de mivel hogy egyedül csak az Ur vészti-ki a' tőrből az én lábaimat, azért mindenkor ő rejá néznek az én semeim. Oh édes Uram Istenem! légy kegyelmes: hát a' te szent nevedért az én bűneimnek: Mert bizony igen nehezek és sokak, tekints ráma, édes Istenem, és könyörülj a' te irgalmasságodbul én rajtam; mert én egyedül is vagyok ennyi gonoszok között, s' igen szegény is vagyok.

Meg-

Meg-fokosodtanak Uram tetette igen az én szívemnek háborúsági, szabadíts-meg én Istenem engemet az én nyomorúságimból; Lásd-meg Uram az én kéfir-tetimet és gyötrelmimet, s' bocsásd-meg érettem előtted esedező édes Ildvezirőmért minden bűneimet, és szabadíts-ki fok kifirtetiből, a' te szent nevedért el-bádogyatt lelkemet. Tekints-meg Uram az én ellenségimert, mert igen sokak, és hatalmasok: őrizd-meg azoktul az én lelkemet, tégedet várlak én édes Istenem, tégy tökéletessé és igazzá engemet, és szabadíts-meg engemet, hogy meg ne ségyenüllyek: mert én mindenkoron csak te benned biztam.

Oh Uram! tekints a' te keresztyén Anyaszentegyházadra, abban minden hivedre; hozd-bé abban minden hivedet, valakik a' te választásod szerint örökösök,

Tatár-

Tarts-meg és szabadíts-meg az én Istenem minden nyomorúságibul. Terjezd a' te áldáfodat minden meg-térő bűnösökre én Istenem; és halgasd-meg őket az ő könyörgésekben: Téríts-meg minden bűnökből, és velem edgyütt vidd-bé az örök dicsőségbe az én édes idvezítőmnnek előtted való kedveltségéért Amen.

III.

*Penitentia tartó könyörgés**az 32-dik Soltárbul.*

Uram menynek és földnek dicsőiséges bent Teremtője, bezzeg bődög ez életben az az ember, a' kit te kegyelmedben vészelsz, be nagy bődögsága vagon Uram annak a' léleknek az kinek Felséged az ő bűneit meg-bocsáttya, és az ő hamiságait néki nem tulajdonittya; Bizony bődög az, a' kinek az Ur béfedezte az ő vétkeit, és a' kinek

csa-

csalárdság nélkül való szívet adott, és olly indulatokat, hogy ez életben képmutatás nélkül jár-hasson ő előtte.

Oh én Istenem! midőn én az én bűneim alatt halgatnék, azokról te előtred vallást nem tennék, meg-avultanak vala az én csontaim, mivel hogy én tsak jajgattam; de vigasztalást sohol nem találhattam. A' te kezded-is éjjel nap-pal nehezedeti én rajtam, úgy annyira, hogy az én nedvelségem tellyeséggel ki száradott vala én belőllem, mint a' nyári szárazság. Annak okáért mint édes Atyámhoz te hozzád fordulek, és az én bűneimet tenéked megval-lám, és az én hamiságimat előtred el nem titkolám, hanem így fól-lék: Meg-vallom az Urnak az én álnokságomat, mert csak te bocsáthatod-meg édes Istenem az én hamiságimat.

Oh melly bődög lélek Uram!

az,

az, a' ki a' meg-tanulásnak idején keres-meg tégedet, azért-is könyörög édes Atyám te neked minden fent, hogy te kegyelmes édes Atya vagy, tudgya azt minden te benned hívó s' tégedet felő áldott lélek, hogy ha árviz módgyára jü-is ő reája az ő sok lelki és testi próbája: de nem árt-hat a' semmit az ő veszedelmére, mert mind azokban-is te tanítod őtet mint viselje ő magát, és te adó bölcseséget fivében a' te utaidban való járásra.

Oh én Istenem! tekints reám a' te irgalmasságodnak semeivel, bocsáld-meg tégedet meg-bántó undok vétkeimet, fedezd-bé az Christus Jéhus érdeméért lelke-met epeftő, fivemet mardosó sok s' nagy bűneimet, ne tulajdonítsd énnékem te ellened el-töltött rút hamisságimat, vedd olly meffe-inkább azokat előlled mint a nap-kelet a' napnyugottól, hogy azok enge-

engemet Felséged előtt soha ne vádolhassanak- Fordíts-el édes Istenem azokkal érdemlett lelki és testi büntetésekkel én róllam, bűnös bőlgyádrul, (bőlgálódrul) adgyad hogy én, tista fivből megvalhassam, és el-hagyhassam minden bűneimet; azoknak mardosó férgét vedd-el begény lelkemről a' te nagy nevedért.

Mindenkoron te vóltál az én őltalmom, most-is te vagy minden bizodalmam, őrizz-meg azért engemet; és a' bűntől való szabadulásnak vig énekével végy körül engemet; Ne engedgyed én Istenem, hogy csak az alkalmatosság tartóztasson-meg engemet a' bűntől, miként a' lovat a' zabola a' kedvére való nyargalástul; hanem adgy olly szívet, hogy kés akarattal engedhessek a' te törvényednek, és mindé indulattal ellene mondhaslak az bűnnek.

Adgy

Adgy részát edes Istenem! az igazaknak benned való vigasságokban, és engedgyed hogy bűnből való meg-szabaduláson örvendetes éneket énekelhessek a' tiszta szíveknek feregében, minden igaz meg-tért szegény bűnösökkel. Add-meg ezeket edes Istenem énnékem s' minden bűnös hivednek a' Christus Jéhus sebeiért Amen.

IV.

*Pœnitentia tartó Könyörgés
az 38 dik Soltárból.*

BÉlém akattanak a' te nyilaid én edes Istenem az én nagy bűneim miatt, és a' te kezdet-bocsátottad én réám, mert vétkeztem ellened, nintsen épség az én testemben a' te nagy haragod miatt, mivel-hogy az én hamisságim el borították az én fejemet, és eröm felett én rejám neheztetnek, úgy meg-rodhattanak és

el-

el senyvedtenek immár az én lelki sebeim, meg-györbettem le-nyomattattam és szomoruan járok; mert nincsen épség az én testemben annyira meg száratтам az én lelkemnek keserősége miatt, jajgatok és kívánom az énbolondságimnak, nagy bűneimnek és sok kesütetemenek terhe alól való szabadulásumat.

Oh Uram! dobog az én szívem a' te előtted való félelemnek miatta, el fogyatkozott az én erőm az nagy szorgalmatosság miatt! Edes Istenem! még az én közel való embereim-is távol nézik az én nyavalyámat; sőt tört vetettek az kik az én lelkemet keresik és a' kik ártani akarnak énnékem gonoszt folnak. Mivel pedig mind ezeket az én bűneimért szenvedem, csak bekével el tűröm, és mint az szikét olyanná tésem magamot, és mint az néma, csak halgatok. Az én ellenségim pedig élnek

élnék és erősödnek, fokasodnak
Uram azok az kik engemet ok-
nélkül gyűlölnek. mind ezekről
Uram így gondolkodom, hogy
én csak az nyomoruságra késít-
tettem; mert az én testi és lelki
fok szenvedésem mindenkor előt-
ted vagyok.

Oh Edes atyám Istenem! igaz
vagy te és igazak az te ítéletid,
meg-vallom az én hamisságomat
és nem tagadom-el az én álnok-
ságimat, az én Undok bűneim
annak az okai, hogy ezek gyöt-
rik az én lelkemet. Uram te előt-
ted vagyok minden én kívánsá-
gom, és az én nyegésem te előtt-
ted el nem rejtetett. Mert ezek-
ben Uram én csak tégedet várlak,
ne rejsz el édes Istenem az te ke-
gyes ortzádat én tőlem, ne vess el
beginy méltatlan szolgálodat, (sol-
gálodat) az te nagy haragodban;
lásd meg-inkább édes Istenem sok
nyomoruságimban, halgls-meg
mél-

méltatlan imádságomban. Oh
Uram légy erősége az én lelkem-
nek, mert bizony haaz én lábom
eltsibamodik vagy az én lelkem
meg-tántorodik, örülnek az én
ellenségim, és fel magasztallják
magokat én ellenem ne hadgy-
el az érr engemet, Uram, és ne tá-
vozzál messze tőlem én édes Iste-
nē. Oh én szabadítólómnak Istene
les az én gitségemre, szabadíts
meg-minden én vétkeimből en-
gemet és az én ellenségem fidal-
mára ne vess engemet; veddel róla-
lam a te ostromodat Uram, és az én
késértetimből s' lelki próbáim-
ban nyujtsd bent segedelmedet.
Halgalsd-meg én Istenem az én
könyörgésemet, Uram vedd fü-
leidben az én kiáltásomat, és min-
den meg-keferedett lelkű bűnő-
söknek kiáltásokat, az Urért az
kiben minden kedved bé tölt,
Amen.

*Pœnitentia tartó Könyörgés,
az 51-dik sóltárból.*

OH büntől hintin Pokol ajtajag lenyomattatott árva lelkeknek édes reménsége, nagy bűnökkel megterhelterett fereghez hasonló segényembereknek kegyes Isten; és megteréseket váró könyörülő édes Anyja! Vallyon-s-hol maradhat meg-az Istentelen vakmerő bűnös az te ortzád előtt holott még az igazis alig álhat meg. Nagy rettegő fivel és resketo lélekkel jöttem én is most te elődben én édes Istenem; mert Uram megismértem az én nagy bűnemet, és az én irtoztató fámlálhataatlan sok undok vétkeim, süntelen előttem forognak énnékem. En Istenem Felséged az belső igazságban és a vesékben lévő tisztaságban gyönyörködik; én pedig mind azokat s mind az én testemet megferez-

ferteztettem undok bűneimmel; tenéked én Istenem csak tenéked vétkeztem, és az undok fertelmes gonofságot, a' retizsaságos szent szemeid előtt cselekedtem: Mert én álnokságban fogottattam, és az én Anyám bűnben fogadott és melegített engemet. Oh én Istenem! a' keferveflebb az én szívemnek, hogy én az én megterésem után vétkeztem, noha Felséged engemet a' bõltsegre is meg-tanított vala, ez is az oka hogy az én lelkemtől kegyelmedet meg-vonni láttatol, mert én a' jó téteményért, tégedet keferítő undok bõnökkel fízetttem Felségednek.

Igaz vagy te Uram és igazak a' te itéletid, tiszták és igazak minden te drága beszédid. Annakokáért én minden igazságrul meg-fosztatott nyavalyás bűnös, vallást tézlek az én el-töltött fertelmes vétkeimről én édes Istenem,

nem, és a' te szent sármoly széked előtt arczra borulván alázatosan kérek kegyelmet örök kárhozattól érdemlett szegény bűnös lelkemnek. Kőnyörűlly azért én rajtam oh én Istenem a' te irgalmasságodnak soksága szerint törőld-el az én sok és nagy bűnemet; mos-meg én édes Istenem engemet az én álnokságimból és az én nagy bűneimből tisztíts-ki édes Atyám engemet, mos meg Uram engemet a' te idvőség hozzó drága isópoddal és bizony mindigárált meg-tisztul az én lelkem, mos-meg Uram a' Christus érdeméért, és fejből leszek a' hónál, engedgyed én Istenem hogy halljak örömet és vigasságot, és örvendeznek az én őszve romlott tetemim, és bűn miatt meg-háborodott belső részeim, fordítsd-el Uram az én undok bűneimtől a' te haragos orczádat, és Anyám méhétől fogva ellened

csele-

cselekedett mindennemű álnokságimot törőld-el, teremts én bennem tiszta szívet én édes Istenem, és az erős lelket ujítsd-meg én bennem, ne vedd-el szegény bűnös lelkemet a' te dicsőséges orczád elől, és a' te újjá szülő áldott lelkedet ne vedd-el én töllem: add-meg én Istenem énnékem a' te idvözítéscdnek örömet, és az engedelmségnek lelkével erőssíts-meg engemet; ha ezt cselekefszed én édes Istenem én velem; példát vesznek a' bűnösök én rollam, és te hozzád meg-térvén csak a' te Atyai irgalmasságodhoz folyamodnak, én-is őket valamig élek a' te szent utaidra tanitom: Az én vérrel buzgó bűneimtől, és az én számtalan fertelmes vétkeimtől szabadíts-meg engemet, én édes Istenem, én idvőségemnek dicsőséges szent Istene, és az én nyelvem hirdeti a' te igazságodat. Al-

H 2

doza

dozatot tennék Uram én te előtted, de azokban nem gyönyörködöl; Mert te előtted a' töredelmes lélek kedves áldozat, és a' bűn miatt meg-töredezett és keseredett szívben gyönyörködika' te dicsőséges lelked, taníts-meg hát én Istenem az én lelkemet azokra az engesztelő szókra, a' mellyekkel az én nagy bűneimért engesztellyem a' te dicsőséges lelkedet, ujts-meg könyörülő édes Atyám az én ajakimat, és indítsd-fel lelki buzgósággal az én szíveimet, hogy az én szájam hirdesse a' te dicsíretedet, és meg-szűnés nélkül dicsőítsen tégedet: Oh én Istenem az én nagy bűneim miatt még a' te Anyafizentegyházad is nyomorúságra és pusztaságra jutott. Annakokáért téríts-meg engemet és minden ízegény bűnös hiveidet, és éppíts-meg a' te lelki Jerusálemednek le-omlatozott kő-falait; Örvezd-eztédmeg

meg én Istenem a' te Anyafizentegyházadnak meg-nyomorodott hiveit, hogy lássák a' mi gyűlölöink és üldözőink hogy vagyunk Istenünk; szabadíts-meg a' te hiveidet minden ő nyomorúságból; Halgald-meg a' meg-térni igyekező ízegény bűnösöknek könyörgéseket; halgald-meg az én könyörgésem-et is én kegyelmes édes Istenem, előtted éretünk szüntelen efedező áldott Fiadnak a' Christus Jესusnak érdeméért és szent nevéért, Amen.

VI.

*Pœnitentia tarta Könyörgés
az 86-dik Soltárból.*

Izraelnek ékelsége, minden könyörületességnek dicsőséges szent Istene, én kegyelmes édes Atyám Istenem, az Egek hirdetik a' te édes Atyai irgalmasságodat, és amaz ki-terjesztett erősség beszéli a' te dicsőségedet.

Oh ki tudharná az ő vétkeir, és az ő titkos vétkeinek számát val-lyon kibeszélherné meg. Midőn a' te jóságodat és a' bűnösökhöz való nagy irgalmaságodat meg-gondolom, el-fogyatkozik az én lelkem én bennem az örömnék miatta; mert te Uram jó vagy, kegyelmes; és sok irgalmaságu azokhoz kik tégedet segítségül hív-
nak; nincsen Uram senki az Istenek között olyan mint Fel-séged, és a' te dolgsidhoz hason-lok nincsenek. Minden népek Uram csak te hozzád folyamod-nak a' te irgalmaságodért, imád-nak tégedet minden te teremté-sid dicsőséget adnak a' te ne-vednek; Mert nagy vagy és felet-te csudálatos dolgokat cseleke-
szel. Bizony Uram csak te vagy hatalmas és erős Isten egyedül, én-is tisztellek tégedet én Uram Istenem telly-s szívem szerint, és dicsőítem a' te nevedet mind ör-
rökké.

rökké. Mert a' te jó voltod nagy én rajtam; és midőn az én nagy bűneimnek foksági szintén az ör-
rök kárhozatra tabítottanak vol-na, meg-fzabadítád az én lelke-met a' mélységes pokoltól, és id-vősséges poenitentiára való időt engedtéél énnékem. Oh én Uram Istenem! fel-támadtanak én el-lenem a' kevélyek és a' hatalmas-sáknak seregi keretik az én sze-gény lelkemet; Nem gondolnak Uram ezek meg tégedet, hanem még-is csak ostromlyák az én se-gény lelkemet. Oh melly nagy a' te irgalmaságod én Uram Iste-nem, hogy el-nem vésztem az én bűneimben, bizony irgalmas vagy te és hajlandó a' kegyelem-re, késedelmes a' haragra, nagy irgalmaságu és igazágu.

Uram én szabadításomnak Iste-ne az én bűneimnek súlyos terhe alól kiált tégedet az én lelkem, és az én sok kísértésemnek el-visel-

hetetlen inségéből ohajtozik te hozzád az én szívem; szintén meg-epedtem az én bűneimnek onszollási miatt, a' mellyekért éjjel nappal kiáltok te előtted; én Istenem mennyen béte elődben az én imádságom hajts-le dicsőséges fűleidet az én kiáltásomra; Hajts-le én Uram Istenem szent-séges fűleidet halgass-meg engemet, Mert nyomorult és szegény vagyok, tarts-meg én Istenem az én életemet, mert te szolgád (szolgálad) vagyok; Szabadíts-meg Uram már végtére a' te benned bizó szolgádott illy sok lelki próbáiból, könyörülly én rajtam én Uram Istenem; Mert te bozzád kiáltok minden napon vidámits-meg én Istenem a' te szolgádnak bűn miatt és sok kiserterti miatt; tellyeséggel el-szomorodott lelkét. Mert az én igyemet csak te néked jelentem meg, és egyedül Felségedtől-is várom a' segítséget.

Figyel-

Figyelmezzél édes Uram Istenem a' Christus Jesus áldott haláláért az én könyörgésemre és halgass-meg az én könyörgésemnek be-fédét, az én sok nyomoruságomnak idején csak tégedet hivlak segítségül, halgass-meg azért engemet én Uram Istenem. Mutass-meg Uram énnékem a' te utadat, indíts-fel Uram engemet, hogy járjak a' te szent igasságodban, erősíts-meg én Istenem az én lelkemet a' te nevednek félelmére, tekints reám Uram és könyörülly rajtam; adgyad én Istenem a' te erődöt a' te szolgádnak, szabadíts-meg, szabadíts-meg én édes Istenem a' te dicsőséges nagy nevedért a' te szolgáló leányodnak fiát ennyi nyomoruságiból és sok kisertertiből és nagy bűneiből, ismértess-meg velem édes Atyám nyilván való jelsből a' te hozzám való jó akaratodat; adgyad én Istenem hogy bizonyos lehessen

H 5

az én

az én lelkem az ő fok bűneinek meg-bocsátása felől, mutasd-meg Uram az én lelki és testi ellenségemnek-is hogy te vagy az én édes gondviselőm, hogy meg-pirullanak és meg-szegényüllyenek mikor engemet meg-fegitendesz, és meg-vigasztalándasz.

Oh minden szegény bűnösöknek edgyetlen edgy reménsége! halgald-meg minden bűnből hozzád térni igyekező szegény bűnösöknek könyörgéseket; halgald-meg az én méltatlan imádságomat-is a' Christus Jesus edgy-szeri aldozattyának érdemeért, Amen.

VII.

Penitentia tarta Könyörgés.

az 143-dik Soltárbul.

URam én idvőlségemnek Istenel! halgald-meg az én könyörgésem, figyelmezzél az én imádságomra, a' te igaz igireted és

ted és igazságod szerint halgald-meg én Uram Istenem engemet; Oh én Istenem jól látod hogy mind lelki s' mind testi ellenségim kergetik az én lelkemet, a' földhöz verték már az én életemet; a' fok bűnben való keveredés miatt olly igen nagy setétségben helyezettetek engemet, hogy immár szintén hasonlatossá lőttem a' meg-holtakhoz. Oh én édes Istenem! midőn látom, hogy a' bűnnek nagy ereje illy igen szorongat engemet, annyira meg-kefereedett én bennem az én lelkem, és annyira meg-háborodott az én szívem, hogy gyakorta csak nem ezt mondtam: Mind ő-rökké el-vetett már az Isten engemet, el-fogyott az ő kegyelmessége s' meg szűnt az ő édes Atyai szeretléből tölt igireti, el-felejtkezett az Ur az ő kegyelmességéről, és az én ifszonyu vétkem ellen való haragjában bé-

zártá az ő édes irgalomságának
ajtaját; de mikoron így gondol-
kodnám, eszemben jutának a' te
édes Atyai irgalomságid; me-
gondolám a' te fánakozó édes A-
tyai szivedet, s' elmélkedém a' te
jó vóltodról; mellyel vóltál régi
időktől fogván a' te hozzád szí-
vesen meg-térni igyekező sze-
gény meg-keseredett lelkű bűnös
emberekhez. Mivel azért az én
vétkeim-is felette meg-fokafod-
tak, a' kik az én lelkemet keserge-
tik, csak te hozzád emelem-fel az
én szívemet, oh te hozzád terjesz-
tem az én kezeimet, mert édes I-
stenem úgy szomjuhoz tégedet
az én lelkem, a' miképpen a' meg-
aszott száraz föld a' vizet.

En Istenem! bönösökön kő-
nyörülő édes Atyám, ne szállj
pörben és iületben a' te bűnös
szolgáddal (szolgáloddal) mert
ha az egész földet el-nézed-is,
nem találhat edgy igaz embert.

Légy

Légy kegyelmes az én sok bűne-
imnek, a' te nagy nevedért, és az
én sok fertelmes vétkeimet bo-
csáffad-meg, a' Christus Jesus en-
geftelő érdemes vértéért, halgass-
meg hamarsággal engemet én U-
ram Istenem. Mert el-fogyatko-
zik szinte immár az én bűntől
meg-terheltetett szegény lelkem,
ne rejts-el Uram a' te édes Atyai
vizálgatásodnak orcáját én től-
lem; mert bizony szintén holt e-
levenné léfzek az én belső nagy
tűfakodásim miatt, adgyad én I-
stenem, hogy hamar hállyama' te
édes Atyai kegyelmességedet;
Mert csak te benned bizom, mu-
tassd-meg énnékem az urat a' mel-
lyen egész életemnek folyásában
rántorodás nélkül járjak; mert
csak te hozzád emelem-fel az én
el-bádogyatt lelkemet, szabadíts-
meg én Uram Istenem az én lel-
ki és testi ellenségitől engemet;
Mert csak egyedül te tőlled várok

H 7

oltal-

oltralmat: tanits-meg én Istenem engemet a' te szent akaratodra; Mert te vagy énnékem hatalmas, erős Istenem, a' te jó lelked vezérellyen édes Atyám engemet, egyenes uton, az én üdvösségemre; Uram a' te dicsősséges nagy nevéért elevenits-meg engemet, és a' te végzetetlen igazságodért, és az Ur Jესus Christus piros vérének érdeméért vigy-ki engemet ez ízfzonyu szorosságból, és az én bűneimnek rettenetes fojtogató inségéből, és szabadits-meg ennek lelkemet szüntelen mardosó férgétől, és a' te kegyelmességedből téríts-meg minden én megtérendő ellenségimet; azokat penig a' kik meg térhetetlenek és az én lelkemet háborgatták ronts-meg; Mert én te hű szolgád (bólgálód) vagyok. En Istenem bocsásd elődben, minden bűnéből ki tisztulni igyekező hivednek könnyörgéseket, talállyon irgal-

malsá-

malságot az én méltatlan eledezésem-is a' te dicsősséges tekintet előtt én édes Istenem, a' te háragodat meg-engefztelőd drága. Báránynak, az Ur Jესus Christusnak edgyfzeri érdemes áldozat-tyáért, Amen.

Bűnről való alázatos valás-tétel a' Szent Háromság edgy bizony Istenhez.

Az Atyához.

OH tisztaságot szerető, irgalmasságban gyönyörködő, mindazáltal a' bűn ellen igen igaz ítélő, dicsősséges méltóságos nagy Ur Isten! menynek, földnek, tengereknek és azokban lévő minden teremtet állatidnak hatalmas Istene, azokat bölcsen-igazgató és vezérő édes Atya, el-esett szegény bűnösöknek edgyetlen edgy édes reménysége, né-

kem-is

kem-is minden bűnösöknél nagyobb nyavalyás bűnösnek, az én édes Idvezítő Jéhus Christusomnak érdemében kegyelmes édes Atyám, szegény nyomorult lelkemmel ingyen való kegyelmességéből, emberi elmét meghaladó irgalomságot cselekedő kegyelmes Istenem. Midőn a' te Uri méltóságodat dicsőséges szentségedet és az én rettenetes ízfzonyu undokságos meg-fám-lálhatatlan bűneimet meg-gondolom, el-fogyatkozik tellyességgel az én lelkem én bennem a' nagy felelemnek miatta, és bizonyára nem-is mérnék én te előd-ben állani, hogy ha a' te édes Atyai szerelmed és eleitől fogván sok szegény meg-térni igyekező bűnösökhöz mutatott édes Atyai kegyelmes igéd nem bátoritana; Mivel hogy azért édes Atyám, Felséged biztattyá szegény bűnös lelkemet, hogy nem akarod

az én

az én el-vezésemet, im előd-ben jöttem, és ha meg-ölsz-is csak a te dicsőséges színedelőtt borult-le az én sok bűntől felerte igen meg-terheltetett igyefogyott lelkem. Szégyenlem én édes Istenem, fégyenlem az én orczámat te előd-ben fel-emelni; mert az én álnokságom és fertelmességem, fellyül haladott az én fejem felett, és az én undok vétkeim mind az égig nevedtenek, vétkeztem én Istenem, az ég ellen és te ellened, vétkeztem az én felebarátom ellen, botránkoztatója és bűnben keverője voltam nékie; Vétkeztem Uram, a' te tisztaságos szent szemeid előtt: Meg-rontottam minden szent parancsolatidot; *(itt a' bűnöket elő kell számlálni Isten előtt igen töre-delmes szível)* az elsőről fogva mind az utolsóig, abban, edgy, én miattam éppen nem maradott, a' mellyet által nem hágtam volna, s'-

na, s' még penig sokszor vakmerőképpen, szant-szándékkal az én meg-térésemnek utánna, semtelenül cselekedvén a' bűnt a' te tisztaságos szemeid előtt szent-hagyományid ellen. Mit szölköl többet én édes Istenem; mert te látod minden undok vétkeimet a' mellyeket mind titkon s' mind nyilván cselekedtem te előtted és bizonyára úgy állok bent színed előtt, mint ha undok vértben tetétől fogván talpig bé-vólnék keveredve.

En Istenem méltó vagyok ez életben mindennémű gyalázatos életre és halálra, ez élet után penig amaz örökkévaló rettenetes kinra, a' Gyeheennának megölt-hatatlan tűzire. De oh bűnösökön bánakozó, és azoknak elveszésekben nem gyönyörködő, Abrahamnak, Isáknak, és Jákóbnak dicsőséges szent Istenem! minden meg-térő bűnösöknek edgyen

edgy reménsége, és kegyelmes édes Attya! én kegyelmes Istenem; az én lelkemnek töredelmességéből könyörgök alázatossan Felségednek a' te ártatlan Bárányodnak a' Christus Jესusnak érdemeért és szent nevéért, légy irgalmas és légy kegyelmes énné-kem örök kárhozatot érdemlett szegény bűnösnek, a' te dicsőséges nagy nevedért töröld-el minden én undok vétkeimet, azokkal érdemlet méltó lelki és testi büntetéseket fordíts-el én Istenem én róllam; emelly-fel engemet szegény bűnöst az én bűneimből és tisztíts-meg minden firtelmességimből. Oh Uram rettenetes folyosk az én vétkeim, annyira hogy bizony a' köszikla-is le-szakadna azok alatt, ha azokat őszve számlálnád, tisztíts-el a' Christus Jესus érdemeért én Istenem az én szegény lelkemről azokat, szabadíts-meg azoktól az én lel-

én lelkemet, téríts-meg Uram engemet te hozzád és cselekedgyed, hogy te benned nyugovó hittel, épséges elmével erős és büntelen való buzgósággal szent szeretettel, forgolódhassam mind éltig, a' te Anyaszentegyházadban.

Oltaimaz-meg én Istenem engemet és minden szegény megtérő hiveket, amaz örökkévaló büntetésnek ólthatatlan tűzétől, és minden ki-beszélhetetlen kintól: Birj és igazgass Uram szent Lelked által, hogy tiszta életben, keresztyéni szent magam vilelésében foglalhassam életemnek határáig magamat; és ez élet után vidd-bé az én lelkemet, a' tégedet szüntelen dicőró szenteknek seregében, amaz örökké áldandó Ur Jesus Christus által, kivel tenéked légyen dicőret, és dicőrség, hatalom és birodalom mind örökkön örökké, Amen.

A

A Fiu Istenhez.

URam Jesus Christus élő Istennek Szent Fia! ki a' magafs keresztfán ki-terjesztett kezeiddel, a' halandó embereknek meg-váltásáért a' kin-szenvedésnek pohárát meg-ivád, méltoztatsálla le-hajtani szanakozó dicőrséges szemeidet; és engemet nyomorult igyefogyott szegény bűnőst, kegyelmeffen meg-tekinteni. Im hol édes Jესusom én minden jókról meg-fosztatott nyomorult, de igen nagy bűnös, te előtted minden gazdagságnak irgalmas Attya előtt le borultam, ne térjek üressen vissza édes meg-váltóm és meg-utáltatva az én sok vétkeimnek isz/zonyu rabságáért és sokságáért.

Oh Uram éhezve jöttem elődben, ne bocsás azért el étel nélkül el-előled; hanem az én sok foházkodásom után nyujtsd a'

vagy

vagy csak edgy morfalékocskáját, a' te édes irgalmasságodnak szegény el-keseredett lelkemnek meg-újítására: Oh édes Jესusom, meg-vállo'm a' te dicsőséges színed előtt magam ellen minden hamisságomat; mert noha a' szent kereltségben meg-mosogatással vala eredendő bűneimből, meg-tanítottál vala és meg-szenteltél vala a' te Lelked által; de az után nagyobb vétkekkel ferteztettem meg magamat, sőt mint ha kint sem vallottál volna én érettem édes Jესusom, olly bátran éltem az én fertelmes vétkeimben, és noha sok kin vallásid után ki-bocsátott drága véreden meg-váltottál, sok nyomorúsá-gimból meg-szabadítottál, bujdosásimban békével hordoztál, nehéz nyavalyáimból meg-gyógyítottál, és érettem szent Atyád előtt imádkoztál, én mindazáltal velem közlött meg-számlálhatatlan

atlan jó teteményidért és sok javaidért édes meg-váltóm Felségedhez háládatlan lévén, sok undok vétkeimmel fizettem te néked, sőt a' mi nagyobb, az én meg-térésem után, és az Istenes életnek el-kezdése után is sok ti-lalmas és fertelmes dolgokat cselekedtem, és a' hol a' bűnből meg-kellert volna jobbulnom, a' bűnt nehéz bűnökkel őregbitettem; vétkeztem édes Uram Jესus Christusom mindenféle bűneimmel te ellened és az ég ellen, a' melyek miatt bocszoztatik szaggatatik bódogtalan lelkem, és ha Felséged orvosló áldott kezeit hozzám nem nyujtja, kinek tulajdonod az irgalmasság bizony az örökké való kárhozatban lé-szen szegény lelkemnek keserves kioldója.

Oh én Uram Istenem és meg-váltó Jესus Christusom, hiszem azért alázád olly igen meg-magadat,

dat, s' azért jövélel a' bűnös testnek hasonlatosságában, hogy azokat, kik az ördögnek rabságában fogva tartatnak vala megszabadítanád, a' ki el-vezett vala fel-keresnéd és meg-tartanád valaki igaz hitnek általa hozzád folyamodnék. Oh édes meg-váltóm, hiszem nem az egésségetek szűkölködnek orvosság nélkül, hanem a' betegek, így nem az igazak szűkölködnek a' te irgalmaságod nélkül, hanem a' szegény nagy bűnösök a' kiknek száma közzül én vagyok leg-nagyobb; Te vagy amaz igaz ércz kigyó, a' kire valaki igaz hitinek fennével tekint gyógyulást vérszen, nem-is szegyenült meg te előtted édes Jესusom edgy gyógyulást kívánó nyomorult bűnös-is; Mert te mindenkor az irgalmaságban és jó téteményben gyönyörködtél. En meg-váltó és idvezítő Christusom, szegény bű-

nösök-

nösöknek eseteken szánakozó édes Jესusom, tekints én reám a' bűn és a' kisértet miatt szintén el-kényszeredett nyavalyás férgekre, könyörülly én rajtam a' te véghetetlen irgalmaságodnak sok-sága szerint, és a' te könyörületiségednek gazdagsága szerint bocsasd meg minden nével nevezendő Felséged ellen cselekedett utálatos vétkeimet. Edes idvezítő Christusom, a' ki meg-kegyelmezél ama' bűnös Afizzonyi álatnak, a' ki fel-emeléd a' te kedves szolgádat a' Pétert a' bűnből midőn tégedet esküvéssel háromszor meg-tagadott vala, a' ki mind testi s' mind lelki nyavalyájokban hozzád folyamodóknak kegyes orvosa vóltál, ne rekezdki egyedül az én lelkemet a' te kegyelmed által meg-újult szegény bűnösök közzől, Meg-esék a' te dicsőséges szived édes meg-váltóm, szegény bűnös emberi nem-

I

zeten

zeten s' ez vûn arra, hogy még
szent ôdaladot-is meg-szuratád
lántsával a' te hivedért. Oh é-
des Jêsusom! ezen szánakozó fi-
ved mellôl ki-folt drága véred-
nek edgy cseppetskáját ne szánd
szegény lelkemre cseppenteni,
hadd mossa el az én nagy bûnei-
met; Oh bizony nem fogy azzal
el a' te édes Atyai irgalmatságod,
ha ilyen el-hagyatott árva lélek-
kel jól térsz, sôt minden nagy
bûnösök között hirdettetik a' te
jó vóltod; Vedd-el azért én ról-
lam édes meg-váltó Christusom,
minden bûneimnek nehéz ter-
hét, és azokkal érdemlett bûn-
tetéseket fordíts-el én róllam és
tartoztats- meg én idvôségem-
nek Ura édes Jêsusom, hogy en-
nek utánna, soha az én bûneim-
mel tégedet meg-ne feszítselek,
cselekedd azt inkább, édes Atyám,
hogy a' te kereszttel viselésednek
hathatósága által, az én bûnei-
men

men tôkélletesen bânkodgyam,
a' jelen való sulyos kifirtetimbem
gyôzedelmes legyek, és minden
én idvôségés szándékomban, e-
rôs és álhatatos legyek.

Uram Jêsus Christus! Dávid-
nak szent Fia, könyörülly min-
den szegény hozzád ohajtozó hi-
veiden, téríts-meg a' bûnösöket,
és ne hadgy a' Sátánnak hatalmat
venni mi rajtunk, hanem adgyad
minékünk a' te Szent Lelkedet,
hogy minden bûneinket el-hagy-
ván a' te kegyes akaratodat mind
végig meg-tartsuk, és ez élet után
amaz örök életet ingyen való ke-
gyelmedbôl el-vegyûk; Halgafs-
meg, oh halgafs-meg mi lelkünk-
nek édes meg-váltója a' te kefer-
ves kinszenvedésedért és véghe-
tetlen irgalmatságodért, Amen.

A Szent Lélekhez.

OH az Atyának és a' Fiúnak
tôkélletes és erôs Isteni sze-
reteti-

reterinek szentséges edgyesülése
 örökké áldandó Szent Lélek Ur
 Isten, szomorúaknak kegyes vi-
 gasztalója. Imé én Felségedet
 fokszor meg-bomorító és ellened
 járó otsmány bönös le-borultam
 a' te szent bíned előtt, meg-ismér-
 tem az én bűneimet, azokról bo-
 moru szível télzek vallást te előtt-
 ted; jól tőttél édes vigasztalom-
 én velem, mert anyám méhétől
 fogván mind ez ideiglen soha el-
 nem hagytál engemet, hanem i-
 gazgattál, óltalmaztál, takargat-
 tál minden veszedelmek ellen; én
 pedig édes vigasztalom ezekért
 Felségednek, mind csak gonosz-
 sággal, undoksággal fizettem, a'
 mellyeket jól tud és lát a' te di-
 csősséges Lelked; fokszor meg-
 szomorítottam édes vigasztalom
 én Felségedet, valamenyiszer az
 ordögnek ostromlásinak és te-
 stemnek gonos kívánságának en-
 gedvén vétkeztem, mind annyi-
 szor

szor el-űztelek tégedet az én szí-
 vemből, és az ordögnek adtam,
 inkább szállást mint sem tenéked
 én kegyelmes Istenemnek és vi-
 gasztalomnak. Oh mennyiszer
 szomorítottam meg Felségedet
 és ugyan el-kergettelek az én szí-
 vemből nem különben mint a'
 méheket el-kergeti a' keserű fűst,
 és a' tiszta galambokat, az undok
 dögnek bűdös faga, az én hajam
 szálait meg-haladták az én szám-
 talan titkos és nyilván való go-
 noszságim, a' mellyeket te előtt-
 ted és te ellened, én édes Istenem
 ellen cselekedtem; meg-érdem-
 lettem volna áldott Szent Lélek
 Ur Isten, és bizony most is meg-
 érdemleném hogy azoknak a' po-
 kolkéli hőhéroknak adnál kezek-
 ben, a' kiknek én számtalan fok-
 szor a' Felséged szomoruságára
 engedtem és kedveket töltöttem,
 hogy örökkön örökké a' meg-ölt-
 hatatlan tűznek lángjában kén-
 zának

zanák ellened vétkezett utálatos testemet; De mindazonáltal mint irgalmas és kegyelmes édes Atya nem öltél-meg engemet, hanem inkább sokszor fel-emeltél, vigasztaltál, biztattál az én édes Istenemnek, a' Christus Jesusbántott, áldott igiretivel, könyörgeni tanítottál, és mindennemű kifizetében, a' kétségben eséstől mególtalmaztál, a' te haragodat sokszor el-fordítottad én róllam. Mert bizony meg-emlekeztél a' te édes Atyai kegyelmességéről és galambi szelidségről; arról is meg-emlekeztél, hogy én test volnék és olyan mint az elmúló szél, melly meg-nem tér.

Mit adgyak mind ezekért és több velem közlött számtalan jó téteményidért én kegyelmes Istenem, bizony nincsen mit elödben vinnem, egyebet a' háladásnál; Légyen azért áldott mind örökké a' te dicsőséges nagy

nagy neved lelkemmel és testemmel közlött édes Atyai jó téteményidért.

Minden bűn miatt el-bágyadt szegény bűnösöknek fel-emelője és kétségben esésre hajlottaknak kegyes bátorítója, áldott Szent Lélek Ur Isten, utálatos vagyok én magam előtt-is az én ízfiszonyú vétkeimnek sokságáért, annyival inkább bizony rut vagyok a' te dicsőséges fined előtt, a' jó téteményre és a' kegyelemre méltatlan; a' bűntetésre pedig és az örökké való gyötrelmekre felette igen méltó; de mivel hogy Felséged soha edgy meg-térő bűnöst-is meg-nem utált, csak a' te édes Atyai térded eleiben borult-le kárhozatot érdemlett szegény bűnös lelkem. Oh minden gyámoltalan árva lelkeknek édes Attya, s' nyavalyájakon szánakozó kegyelmes Isten, könyörülly én rajtam a' te

irgalmasságod szerint és a' te édes Atyai könyörületességednek fok: sága szerint töröld-el mindennemű undok vétkeimet énnékem; ne emlekezzél-meg édes vigasztalóm azokról, ne utáld-meg azokért szegény bűnös lelkemet, térj-meg inkább én hozzám fájllybé szegény lelkemben, a' bűnnek setétségétől igen meg-homályosodott elmémet világosítsd-meg; a' vétkektől meg-nehezedett lelkemet könnyítsd-meg; meg-szomorodott keserves szívemet vigasztald-meg; kétségben tántorgó el-bágyatt lelkemisméretit vidámitd meg, fok hánkodásiban a' te nevedért tsendefütsd-meg, és az erőszakos rettenetes kifiztetitől a' te édes Atyai-szerelmedért szabadítsd és tsendefütsd-meg; és az örök életre botránkozás nélkül tarts-meg. Te vagy édes vigasztalóm amaz áldott kenet, kend-meg azért a' te nagy neve-

nevedért szegény meg-sebesedett lelkemet, hogy minden nagy bűneiből meg-tisztulván az én Istenemnek szolgálhasson alázatos tisztsággal és szentséggel. Jövel édes vigasztalóm meg-szomorodott szegény lelkeknek édes vigasztalója, meg-háborodott és keserves nyomorúságban lévőknék erős segedelme. Jövel bűnnel meg-undokított nyomorult, szívűeknek meg-tisztítója és az ördögtől bűn által meg-sebesülteknek Atyai orvosa. Jövel gyengéknek erősítője, el-tántorodtaknak és el-eszeknek fel-emelője: Jövel árváknak édes Atyja, özvegyeknek kegyes Birája: Jövel igyefogyottaknak edgyetlen egy reménsége! éhezőknek táplálója: Jövel minden embereknek kiváltképpenvaló ékessége, meg-halóknak edgyetlen egy idvessége; Jövel áldott Szent Lélek Ur Isten, jövel lelkemnek é-

des vigasztalója, és légy kegyelmes énnékem, és minden megtérő hiveknek; Jövel édes vigasztalóm hamar készítsd el engemet te magadnak, ne utálly meg engemet számtalan bűncímért; ne idegenedgyél el szegény lelkemtől az ő fok vétkeiért, inkább édes Atyai kegyelmedből birj engemet és igazgass hogy a' míg ez nyomorult testben élek, élljek szentül, igazán, tisztán, és botránkoztatás nélkül való fegyhetlen jó lelki ismeretet viseljek, légy az én utolsó harczomban is édes vigasztalóm énnékem edgyetlen edgy diadalmom, hogy csendes lelki ismerettel és igaz hittel, költözhessem által az én életemnek utolsó rév partjára és vehessem el minden megtérő szegény bűnösökkel edgyütt az igazságnak amaz fonnyadhatatlan Coronáját, Amen.

Estvé-

Estvéli Imádság.

LEgyen áldott menynek és földnek dicsőséges szent teremő Ura és jó gondviselő édes Atya, a' te dicsőséges méltóságos Isteni nagy neved mindennemű édes Atyai kegyelmes gondviselésedért valamellyekkel engemet születésemről fogván mind ez ideiglen kegyelmeffen megáldottál, dicsőség legyen felségednek hogy ellened való sok gonoságimért meg-nem óltél, hanem poenitentiára való időt engedél, e' máj napon is én reám kegyelmes gondot viseltél, minden méltán reám jöhető veszedelmektől mególtalmaztál, ez estvének idejére tűrhető egészségben juttattál, és mostan is édes Atyai szerelmedből szent Lelked által felindítottál, hogy mind ezekért az én lelkem ter és ed hálákat adgyon. Oh édes Atyának nagy kegyel-

messége! Oh könyörülő Istennek édes Atyai jó tereménye! hogy ilyen alávaló s' felségedet undok bűneivel szüntelen bocsföntő el-vettetett teremtet állattoddal illy kegyelmességet és irgalmaságot cselekedtél; méltó vagy reá én kegyelmes Istenem, hogy minden lélek szüntelen dicshurjen tégedet, bizony méltó, hogy az én lelkem-is minden napon hirdesse a' te édes Atyai kegyelmességedet és éjjel-is a' te igaz mondáfodat; mert jó vagy te Uram, és gyönyörűséges a' te emlékezeted a' tégedet szerető léleknek.

Édes Istenem el-fogyhatatlan volt eleitől fogva a' te édes Atyai szerelmed én hozzám; de én azokért Felségednek csak háládatlansággal és sok bűnökkel fizettem. Oh melly szomorú az én szívem, hogy tégedet a' te édes Atyai szerelmedért bocsfuszusággal ille-

illetett. En Istenem vétkeztem, a' te szent szemeid előtt és te elötted utálatosságot cselekedtem életemnek minden napjaiban s' ez máj napon-is; és bizony örök halált és kárhozatot érdemlek, ha a' te szoros igazságod szerint cselekeszel édes Atyám szegény bűnös lelkemmel. Mivel mennyek hát elődben kegyelmes Istenem, holott ilyen bűnös vagyok, mi módon alázzam meg Felséged előtt magamat, én kegyelmes Istenem; bizony ha ezer kofokat vinnék-is engesztelő áldozatra, és minden tehetségemet egészlen égő áldozatra, még sem volna elég az én sok bűncimért; csak azt kívánod vala édes Atyám én töllem, hogy igazságot cselekedném, az irgalmaságot szeretném, magamat meg-aláznám és az én Istenemmel járnék; de oh édes Istenem melly meszlsze távoztam mind ezektől, sőt ezek helyében

hamisággal, és egyéb gonofsággal fizettem Felségednek. Nem vagyok méltó hogy reám tekints édes Atyám vétkeimnek sok undokságiért, de a' te véghetetlen irgalomságod és édes Atyai könyörületességed végyen elől engemet én Istenem, és a' Christus Jესus érdemeért engedd-meg énnekem, egész életembéli s' e' mai napi ellened tört sok gonofságimot-is, valamellyekben szívemnek gondolatival, szájamnak bölcsésséggel és minden cselekedetimmel meg-bántottam Felségedet, ne tedd Uram azokért az én ágyamat koporsómmá s' ne engedgyed hogy az örökkévaló álomban el-aludgyam; hanem édes Atyai szerelmedből végy kegyelmes gondviselő szárnyaidnak árnyéka alá. Órizz-meg Uram mind lelki s' mind testi ellenségitől, órizz-meg hirtelen haláltól, nehéz betegségtől és a' kár-

hozat-

hozattól; a' te áldásfídon-is a' melyeken engemet sáfárrá tőrtél légyen édes Istenem a' te édes Atyai gondviselésed, őrizd-meg azokat-is minden veszedelmek ellen és a' kártévő gyuladás s' gonosz embereknek kártévő gonofsándékok ellen. Immár Uram a' te szent nevedben megyek az én ágyamban, végy óltalmad alá azért én Istenem engemet, hogy semmi gonosz énnékem ne árt-hasson, a' te szent Angyalid őrizzenek engemet az én ellenségim ellen; engedgyed édes Istenem, hogy az én ágyamban való gondolkodásim, sőt álombéli látásim-is tiszták, idvősségek és Felséged előtt kedvesek legyenek; békeségesen nyugoszm és aluszm én azért immár; mert te adt énnékem egyedül nyugodalmat. én édes Istenem. Adgy csendiséget azért az én ágyas házamban

ban és jó nyugovást, ne engedgyed Uram hogy a' halálban örökké el-aludgyam, hanem ahoz illendő alkalmas időben adgy meg-újult erővel, jó egészséges testtel és csendes lelki ismérrettel való fel-serkenést, hogy hivatalos dolgaiban forgolódhassam dicsőiségedre. Halgasd-meg minden hiveknek könyörgéseket s' az én méltatlan imádságomat-is édes Atyám Fiadnak a' Christusnak érdeméért,

AMEN.

Edgy-

*Edgynébány Poenitentia
tartó Enekek következnek.*

Nota! Háborusága Dávid Kir:

HAtalmas Isten nagy haragodban kérlek ne fedgy engem, te haragodnak nagysága miatt ne ostorozz engem, mert haragodnak nagy volta miatt kelle-tik el-vesznem.

De sőt Ur Isten könyörülly rajtam, mert csak alig vagyok, tudod Istenem melly beteg vagyok mert nagy bűnös vagyok, gyógyits meg engem e' fájdalomból, mert gyógyulást várok.

Az én testemben édes Istenem semmi épség nincsen, csontaim közöttül annyira juték hogy edgy helyén nincsen, minden erőmtől meg-fogyatkoztam, semmi jó bennem nincs.

Háborusága az én lelkemnek olly igen nagy vagyon, minémű
szél-

szélvélz és nagy háboru a' tengeren vagyon, de mig réám néz Felséges Isten a' csak addig vagyon.

Térj hozzám Uram és szabaddits-meg el-busult lelkemet, jellents-meg bennem te véghetetlen kegyelmiségedet, tarts-meg Istenem te szent nevedért az én életemet.

Vallyon vagyon-e ki a' halálban róllad emlékezzék, pokol fenekén kegyelségedet nincsen kik említsék, mert haragodnak bőszerű állását akarod hogy értsék.

Ne hadd Istenem esnilelkemet ördögnek torkában, kit te szereztrél tisztelségedre ne hadd káromlásban, vigy bé engemet örök életre te szent országodban.

Mert nem dicírnék azok tégedet kik vadnak pokolban, de sőt káromlyák te szent nevedet örök káromlásban, téged dicírlék ha bé-vijénde sz örök országodban.

Régul-

Régulta immár csak veszekedem fohászkodásomban, el-nedvesítem az én ágyamat könyhulatásimmal, nyosfolyám immár ugyan el-áradt az én síralmimmal.

Hatalmaságát te fentigidnek adgyad hogy hihessem, szabadulást az én lelkemnek adgyad hogy várhasfiam, igiretedet te Sz. Fiadban adgyad hogy valhasfiam.

Örvendez lelkem noha sok bűnöm benned én Istenem, mert meg-halgattad könyörgésemet én edes Istenem, bizzál jó fiam az én lelkemben azt mondgya az Isten.

Távozzatok-el azért én töllem minden ellenségit, mert Isten előtt kellemeteselek az én imádságim, örvendez lelkem mert sohol nincsen nékem ellenségem.

Mihelt az Isten imádságomat eleiben véné, ottan lelkemet örög

dög markából hamar el-ki-men-
té, az én szívemet bizodalomra
ottan fel-éppíté.

Senki bűnétől meg- ne ijed-
gyen csak Istenben hidgyen, el-
bocsáttatik szent áldomással ha-
s hozzá mégyen, én róllam pél-
dát o' dicshetben mind o' világ
végyen.

M A S.

Nota: *Becsásd-meg Ur Isten ifi:*

OH én két szemem ti az Ur-
ra nézzetek, hogy kegyel-
mes hozzám mindenkor el-hid-
gyétek, az s nagy szerelmét hoz-
zám nagy jó voltát mindenkor
hirdecsétek.

Uram meg-ne utálly engemet
haragodban, ha immár bé-vőtél
szent irgalmasságodban, kérlek
el-ne fordítsd orczádat én róllam,
vigy bé szent országodban.

Meg-foglak tégedet az én igaz
hitemmel, reád támaszkodom e-
rős reménsséggel, én el-nem ereb-
telek,

telek, a' mig meg nem halgatš,
az én lelki kezemmel.

Fel-inditlak téged nagy nyo-
moruságimmal, az én bűneimnek
számptalan sokságával, mind ad-
dig kiáltok mig bé nem kőcs en-
gem szent irgalmasságoddal.

Oh menybéli Isten te vagy én
reménsségem, kinek hatalmában,
kezében ellénsségem, ot vagy én.
Istenem én nagy segitsége, na' hol
nincs reménsségem.

Tanits-meg engemet te igaz
utaidra, hadd lássak el-mennem
a' te igazságodra, én ellénsségimet
gonosz szándékokban, ne bocsásd
szájokra.

Ha te benned Uram nem re-
ménsttem volna, a' nagy bánat-
miatt meg-emészttetem volna, az
életnek földén a' te javardat meg-
nem láthattam volna.

Azért oh én lelkem ne bo-
csásd-el magadat, mit törőd fá-
rasztod nagy bánatban magadot,
majd

majd meg-fogod látni Uradnak jó voltát, csak ne hadd-el magadat.

M A S.

UR Isten irgalmaz nékem ; a' te irgalmaságod szerint, mosd és töröld-el bűnömet, melyet én bánok szívem szerint , hogy te ellened vétkeztem , bánom és keletű énnékem, méltán engem meg-ítélhet, azért te igaz Isten lehets.

En a' bűnben fogontattam , bűnben anyámtól származtam, te csak szeretsz igazságot, és így irgalmasságot , hints meg engemet iloppal , hónál fejből lészek előtted, vig léssz lelkem te benned, tetemim meg-vidulnak tőled.

Ne nézd Uram bűneimet, töröld-el minden vétkeimet, teremts bennem tiszta szívet, és adgy énnékem szent lelket, ne vels-el engem előled, és ne vedd-el től-

el tőllem Szent Lelked, adgy énnékem idvességet, és jóra viselő Szent Lelket.

En miattam sok emberek, a'te utadra térülnek, kik ő bűnöket el-hadgyák, és életeket meg-jobbíttyák. Szabadíts Uram engemet, vedd-el róllam itéletedet, öldgyad meg az én nyelvemet, hogy magasztalhasson tégedet.

Aldozatot tennék néked, ha kedves volna előtted, de csak kívánod én tőllem, hogy légyen tőredelmes szívem, tekintsz Ur Isten lelkemre, és tégy kegyelmesen ő véle, tégy jól a' te Egyházaddal, ki téged szolgál igazsággal.

M A S.

LEgy irgalmas Ur Isten miné-künk, mert ellened álnokul vétkeztünk; de te benned nagyon reménységünk, kit haragra bűnnel ingerlettünk.

Vedd-el róllunk méltó haragodat,

godat, mutasd bozzánk irgalmas
vóltodat, hogy ismérjük ebből jó
vóltodat, vedd-el róllunk ekkép-
pen átkodat.

Derékképpen tisztogass-meg
minket, mós-d-el róllunk fertel-
mességünket, az el-vesztett szép
öltözetünket, reánk adván vedd
hozzád lelkünket.

Undokságát fajtalanságunk-
nak, mind jól láttyuk sok álnok-
ságinkat, gonofságink előttünk
forognak, kik előtted szüntelen
vádolnak.

Vóltaképpen ellened vétkez-
tünk, látásodra gonoszt cseleked-
tünk, igaz vagy te nem kell ké-
telkednünk, győzedelmes vagy
mikor itiltetünk.

Igassági szent itiletidnek, eb-
ből tessznek hogy bé-tellyesed-
nek, azért a' kik tégedet itilnek,
kegyetlenek tölled meg-győzet-
nek.

Tsak bűn a' mi gyarló termé-
szet

szetünk, álnokságban mert mi bü-
lettetünk, veszedelmes itt a' mi
életünk, el-kárhozunk ha meg-
nem térendünk.

Vétkeinkről fordítsd-el sine-
det, és töröld-el a' mi bűneinket,
ne akarjad látni mind ezeket,
kikkel fokszor bántyuk Felsége-
det.

Siefs belénk új szívet adnia,
Szent Lelkeddél meg-újjitania,
tisztá hittel ajándékoznia, add
örökké színedet látnia.

M A S.

Notá: *Hatalmas Isten nagy*

ATya Ur Isten könyörülly
rajtam te nagy jó vóltó-
dért, sok bűneimet bocsásd-meg
nékem irgalmaságodért, ne
hadgy Istenem kérlek el-vesnem
a' te szent nevedért.

Rut vagyok Uram sok bűne-
immel mind e'világ előtt, de még
ennél-is én rutabb vagyok Isten-
séged előtt, mert fellyől halladt

K

én ál-

én álnokságom az én fejem felet;

Templomodat én meg-íze-
plősitém és meg-ferteztetém, pa-
ráznaságban és undokságban én
magamat ejtém, szemeid előtt
soha Istenem el-nem rejtezhetém

Imé Ur Isten mind talpig va-
gyok a' bűnben előtted, mint-
tista vérben bé-ferteztetvén úgy
állok előtted, mint a' nyár levél
én úgy reszketek féltemben előt-
ted.

Anyám mikoron az ő méhé-
ben engemet fogada, nagy sirá-
lommal és fájdalommal e' világra
hoza, bűnben fogada, rólla re-
ám-is a' bűn el-árada.

Nints hová lennem, nints ho-
vá fognom el-vezett fejemet, féli
rettegi el-busult lelkem az én I-
stenemet, vallyon s' mikoron mos-
sa el-róllam az én bűneimet.

Im eleiben támasztom néki az
én bűneimet, lássa ő maga az én
szent Atyám halálos sebémet,
kősse.

kősse-bé nekem orvosságával ke-
szerves szívemet.

Inditson erre édes Istenem igaz
fogadásod, Jákób Atyánkra szál-
lott Isteni örök áldomásod, hogy
dicfirtésék most és örökké, szent
irgalmaságod.

Melly igen tisztá lennék Iste-
nem ha meg-mosogatnál, bizony
a' Napnál, Hóldnál, Tsillagnál,
szebb lennék a' hónál, senki nál-
lammál fejérb nem lenne ha meg-
tisztítanál.

Róllad Ur Isten illy feledékeny
többé én nem lennék, kegyelmes
Atyám ha te kedvedben ez urán
lehetnék, jó példa-adó a' bűn-
sőknek kedves szolgáló lennék.

Örömet nekem mikor mon-
danál, és meg-vigasztalnál, és ke-
gyelmedben hogy ha mind végig
engem meg-tartanál, olly nagy
fel-szóval, szép dicfirtet én töl-
lem hallanál.

Hogy ha kívánnád áldozato-
mat,

mat, minden jószágomat, meg-
nem tartanám sem kimilleném.
tölled én marhámat, de tudom.
Uram hogy csak kívánod igaz
vallásomat.

Halgasd-meg azért fohászko-
dását a' te biveidnek, a' kik én ve-
lem sírván obajtván, edgyütt kö-
nyörögnek, hatalmat venni ne-
hadgy mi rajtunk a' mi bűneink-
nek.

Végezd-el Uram magas kö-fa-
lát a' te egyházadnak, adgyad ke-
zekhez már az országot áldotti fi-
aidnak, bizodalommal nagy re-
ménséggel, kit régulta várnak.

M A S.

Nota: *Atyának bölcsesége,*

Bocsásd-meg bűneinket, báto-
ritsad szívünket, értjük ál-
nokságinkat, és hitetlenséginket,
bűnnek számtalan volta keferge-
ti lelkünket, és mi nagy bűnein-
kel csak rontjuk mi hitünket.

Tsak bűnt és hamisságot, te
előd-

elődben vihetünk, mert fejenkint
anyánktól mi bűnben fogantat-
tunk, tudgyuk igazat szeretet, ne
álly bocsíszut mi rajtunk, de igire-
ted szerint légy irgalmas miné-
künk,

Christus Urunk halála, bűne-
inknek váltsága, drágalatos bent
vére, idővségünknek árra, min-
den fertelmességtől minket meg-
mosogata, vesett nyomorultakat
haláltól ó meg-válta.

Kérünk azért Ur Isten, illy
nagy szükségünkben, légy segit-
ség minékünk erőtlenségünkben
újítsad-meg szívünket, Szent Lé-
lek Ur Istenben, a' mi nagy bű-
neinkben; hogy ne elsünk két-
ségben.

Vigasztalljad Istenem mi szo-
moru sziveinket, ismérhesűk
meg nyilván, a' mi idővségün-
ket, ne támaszszuk elődben a' mi
fok érdemünket, bizhassunk a'
Christusban, öregbítsed hitünket.

Ments-meg minket Ur Isten minden hitetlenségtől, szakadgyunk-el immáron semfény vesztő világtól, idvőséget ne várjunk illy nagy sok Istenektől, ílmérhelsük-meg hogy csak hitet kívánsz mindenekről.

Bátoritsad nyelvünket, hogy valhassunk tégedet, támaszsz olly embereket, kik hirdetsék szent igidet, szenteltetésék közödtünk a' te dicsőséges neved, töredelmes sziveken maradgyon-meg a' te kedved.

Oh mennyei bódogság, dicső Szent Háromság, kinek nem kell hamiság, és tettetett jámborság, légyen közöztünk igazság, vesszen-el a' hamiság, ílmérhelsünk tégedet, ki vagy örök bódogság.

M A S.

NE szálly pörben én velem, oh én édes Istenem, mert meg-nem igazulhat előtted lelkem, el-károhzathatsz engem.

Mert

Mert én Anyám méhében, fogantattam vétekbén, e' világra löttem eredendő bűnbén, megfertezett vétekbén.

Néked bűnöm meg-vallom, mert én azzal tartozom, te bocsáthatod-meg bizonnal jól tudom, segir ségedet várom.

Az ördögnek kezéből, bűnemnek töréből, ments-ki meg-érdemlett nagy veszedelmemből, tekints reám az égből.

Szent Fiad haláláért, kefer ves nagy kinnyáért, áldott szent vérenek el-ki folyásáért, kegyel-mezz-meg mind ezért.

Az ő tisztaságáért, és ártatlanságáért, szent kezein való sebeknek helyéért, tövis koronájáért.

En fertelmességemet, és nagy sok vétkeimet, kikkelt ferteztetem undokul kezemet, rutítottam testemet.

Bocsássad-meg Ur Isten, oh áldott Atya Isten, kegyelemmel

K 4

bővös

bóvós irgalmas jó Isten, nagy
tűrhető szent Isten.

A' te áldott szent Lelked, kér-
lek töllem el-ne vedd, sőt újítsd-
meg bennem hogy dicííjsem ne-
ved, szolgálhassak tenéked.

Reád bízom magamat, te vi-
selyed gondomat, igazgasd jó u-
tra az én lábaimat, és minden
szándékomat.

Vigasztald meg szívemet, bú-
ban epedt lelkemet, ne hánd sze-
meimre undok vétkeimet, és cse-
lekedetimet.

Tsak tégedet dicíírlék, míg e'
világon élek, tudom nyugodal-
mat én te nálad lelek, mikor ia-
nen ki-kelek.

Már örökké áldassál, és fel-ma-
gasztaltassál, áldott Atya Isten a'
te szent Fiaddal, Szent Lélek Ur
Istennel.

M A S.

Nota: Háborúsága Dávid

NE hadgy el-eíínem Felséges
Isten keferűségemben, te

szent Fiadért légy segítségem ne-
effem kétségben, mert minden-
felől látod Ur Isten vagyok kifir-
tetben.

Az írás róllad édes Istenem bi-
zónnyal azt mondgya, hogy va-
lakinek te benned vagyon szíve
bizodalma, az olyan ember meg-
nem szégyenül mert te vagy öl-
talma.

Gyermekségemtől fogván I-
stenem mind ez ideiglen, téged
hivtalak én segítségül minden-
szükségemben, mostan nincsen-
több bizodalmom sem mennyen-
sem földön.

Bizony nem tudom kihez fo-
lyamjam egyébbhez náladnál,
mert nincs igazság és irgalomság
teremtett állatnál, szívem fajdal-
mát senki nem tudgya, Uram több
náladnál.

Akar mint hányam vessen-
elmémet, én édes Istenem, ha vi-
gasztaltat sohó nem lelek kefe-
rűsé-

rúségemben, hanem te benned
Felséges Isten, te igiretedben.

Nincsen szívemnek több bizo-
dalma, Istenem nálladnál, vala-
mig gyótrezsz szabad légy velem
csak ne haragudgyál, mint kegyes
Atya fiát dorgállya, csak hogy
meg-ne utálly.

Tsak te egyedül vóltrál Ur Isten
énnekem gyámolom, nagy faj-
dalmimban és romlásimban; az
én vigasztalom, ne hadgy el-ef-
nem meg-szégyenülnöm kegyes
óltalmazóm.

A' szegénységnek nagy kifizte-
ti engemet szorongat, kár-vallá-
somnak bánattya izgat, betegség
tántorgat, mindazáltal csak te
tölled várok, Istenem óltalmat.

Irgalmasságnak Ura Istene és
erős kút-feje, kinek fenei a' föld-
re néznek nyomorult szegényre,
hozzád kiállok légy segítségvel
minden szükségemben.

Melly nagy örömem és bizo-
dal-

dalmam nekem ezen vagyok, hogy igi-
reted mint drága zálog én szívemben va-
gyon, Christus Jhesusért engem meg-hal-
gatí azt bizonytal tudom.

Azért könyörgök Szent Felségednek
mint jó Istenemnek, én teremtménynek
és meg-váltómnak szent idvezi: önnök,
hogy légy kegyelmes te szent nevedért
az én bűneimnek.

Tudom előted ugymint magamban
bűnös ember vagyok, de Christus Jhesus
szent haláláért nállad kedves vagyok,
mert ő általa te fiad vagyok örökösöd
vagyok.

Jelenst meg hozzám édes Istenem ke-
gyelmességedet, és véghetetlen kegyes
Atyai te nagy szerelmedet, hogy tellye-
sítid-bé könyörgésemet sz. igiretedben.

Add meg Istenem te szent nevedért a'
mit tölled kérek, szent Fiad által tellyes
szívemből kiént most könyörgök, mert
csak te benned bizom Ur Isten mig ez
éltben élek.

M A S.

S Bregeknek hatalmas nagy Királlya,
Könyörgésem fenekedet meg talállya,
mert szívemet sok bú állya, olyan bűn-
től mint a' meg-terhelt Gállya.

Im előted meg-áláztam magamat,
Földre hajtottam somorodott orcámat,
hald meg Atyám csendes szómat, add
meg kérlek szívből várt lelki jómat.

Ne vezess el az én sok bűneimért,
ne is büntets haládatlanságomért, de sőt

inkább Szent Fladért, kegyelmezz-meg
nagy érdemű kinnyáért.

Kihez hajusam buba mertűlt fejemet,
ki köti-bé meg-sebhetett szívemet, ha
te-is el-hadé engemet, el-veszek én ha
nem szánod lelkemet.

Az én lelkem részket, előtted álván,
mint a' gyenge levél nyár-fának ágán,
ellened tőn bűneimet látván, gyászban
járván sirva kegyelmet kíván.

Gyakran szívből folyamodom előd-
ben, könyörgésem hason-fel az Egek-
ben, Uram hadd jusson elődbe, vétkei-
met temesd-el a' tengerben.

Őrök Isten felette irgalmas vagy, meg-
térőkkhöz kegyelmed-is igen nagy, en-
gem talpig bűnőst ne hadgy, vigasztá-
lást szomoru szívemnek adgy.

Engem bűnőst hiszem földből for-
máltál, töredékény cserép helyre állattál,
sokszor sok bűnért sújtottál, addig ver-
te' miglen hozzád hajtottál.

Reám vigyázz a' szép fel-vont Egek-
ből, dicsőséges Királyi szent székedből,
hald-meg mert könyörgők sívából, mo-
sogass-meg sok undok vétkeimből.

Gyarló szívem magasztaltlya nevedet,
hogy pokolra nem eresztéd lelkemet,
meg-bocsátád bűneimet, kiért áldá-
lak mint édes Istenemet.

Vége itt ez Könyvnek.

Dicsőség Istennek

A M E N.

